

Antczak, Henryk (ur. 3 czerwca 1921 w Białymstoku, zm. 4 czerwca 1985) - polski siatkarz, mistrz i reprezentant Polski, zawodnik klubów wrocławskich, pracownik Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Był zawodnikiem AZS Wrocław, w którego barwach sięgnął po mistrzostwo Polski w 1948 i 1950 oraz wicemistrzostwo w 1949, a następnie Gwardii Wrocław, z którą był wicemistrzem (1952, 1954, 1955) i brązowym medalistą (1953, 1956) mistrzostw Polski. W latach 1948-1957 wystąpił 48 razy w reprezentacji Polski. Debiutował 28 lutego 1948 w pierwszym w historii meczu polskiej reprezentacji (z Czechosłowacją). Wystąpił m.in. w I mistrzostwach świata w 1949 (5 m.) oraz II mistrzostwach świata w 1952 (7 m.), a także mistrzostwach Europy w 1950 (6 m.). Po 1952 w kadrze narodowej grał sporadycznie, po raz ostatni 21 września 1957 w meczu z Węgrami, w którym jako reprezentacja Polski wystąpiła reprezentacja Wrocławia. Na początku 1952 otrzymał tytuł mistrza sportu. Uprawiał także lekką atletykę i w 1946 zajął 4 miejsce w dziesięcioboju na Mistrzostwach Polski. W 1947 otrzymał indeks nr 1 Studium Wychowania Fizycznego Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej, które ukończył z pierwszym rocznikiem absolwentów w 1949. Od 1955 był adiunktem w Zakładzie Gier Sportowych Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, a w latach 1976-1985 kierował Zakładem Turystyki i Rekreacji Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Antczak_\(siatkarz\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Antczak_(siatkarz)); Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 335.

Antkowiak, Ryszard. Urodził się 9 lipca 1930 roku w Nadwórnej (woj. stanisławowski) - niewielkim powiatowym mieście na skraju Karpat Wschodnich, uważanym na tamtejszym terenie za stolicę Huculszczyzny Nadpruckiej. Matka, Anna z Kunickich, pochodziła z miejscowej rodziny, ojciec zaś, Wielkopoleńczyk po wstąpieniu do policji został służbowo przeniesiony na kresy (później pracował w sądownictwie); aresztowany przez NKWD na początku 1940 roku, zginął w Ochocie (rep. Komi) na Sybirze 21 marca 1943 roku. Przed wojną Ryszard ukończył dwie klasy szkoły powszechnej. Po ekspatriacji w 1945 roku wraz z matką siostrą i bratem osiedli w Łądku Zdroju. Tam też zrodziła się jego miłość do sportu. Po maturze uzyskanej w Liceum Ogólnokształcącym w Kłodzku w 1950 roku nie wahał się ani chwili z wyborem stadiów; wstąpił do WSWF we Wrocławiu. Wioślarzem został za namową inż. Jana Bujwida. Warunki fizyczne miał odpowiednie; 1,86 m wzrostu, mocnej budowy. Wybraną dyscyplinę sportu uprawiał dziesięć lat, będąc członkiem kadry narodowej, reprezentantem Polski. Tytuł mistrza Polski zdobył sześć razy, w tym raz w jedyne, konkurencji najbardziej cenionej przez wioślarzy. Występował w barwach AZS Wrocław. Już na III roku stadiów został młodszym asystentem w WSWF, w której pracował do końca życia, także po przejściu na emeryturę w 1991 roku. W 1968 roku na podstawie dysertacji „Budowa morfologiczna kajakarzy polskich z uwzględnieniem rozwoju kajakarstwa” uzyskał stopień doktora nauk wychowania fizycznego. Był autorem licznych publikacji naukowych oraz promotorem kilkunastu prac dyplomowych i magisterskich. Udzielał się w AZS jako trener (początkowo wioślarstwa, później kajakarstwa) oraz działacz społeczny, głównie w Polskim Związku Kajakowym. Szczególnie absorbował go problem bezpieczeństwa na wodzie; na ten temat wygłaszał referaty na sympozjach międzynarodowych. Otrzymał zaszczytny tytuł Zasłużonego Mistrza Sportu, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski inne odznaczenia. Był człowiekiem o pogodnym usposobieniu, życzliwym i koleżeńskim. Te cechy, jak również niezwykła gościnność jego małżonki, Basi,

gromadziły wokół nich krąg wiernych przyjaciół. Wszyscy pamiętają lwowski repertuar piosenek śpiewanych przy akompaniamencie akordeonu w ich domku campingowym w Olejnicy. Ryszard Antkowiak był entuzjastą, wioślarstwa i kajakarstwa. Tej pasji poświęcił się bez reszty. Był twórcą potęgi kajakarstwa górskiego AZS AWF. Mimo wielu oponentów (przeciwnych takiej lokalizacji) doprowadził swoich podopiecznych do wyników mierzonych zdobytymi wielokrotnie medalami mistrzostw Europy i świata. Kochał młodzież, szanował ludzi. Był człowiekiem uczciwym, rzetelnym i wrażliwym. Zmarł 18 listopada 1994 roku. Z. Antkowiak, Ryszard Antkowiak (1930-1994). Z wiosłami przez sportowe życie, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia – wspomnienia – opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 262-263; Antoni Kaczyński, Braćku, w: Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 153-5; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 335.

Arłamowska Irena: w AZS Zakopane od 1949 r. Do tej pory czynna narciarka, studentka Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Kilkukrotna akademicka mistrzyni Polski w biegu na 10 km. Reprezentowała barwy Polski na Akademickich Mistrzostwach Świata w Semmering (1953 r.). Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 335.

Augustyniak Wanda: AZS Wrocław i Toruń. Czołowa wioślarka polska. Siedmiokrotna mistrzyni Polski w jedyńce, dwójce podwójnej i czwórce w latach 1952-1959. Srebrna medalistka Igrzysk Festiwalowych w Bukareszcie w 1953 r. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 335.

Bąkowski, Jan. Urodził się 30 stycznia 1919 roku w Miechowie w rodzinie inteligentnej. Do szkoły powszechnej uczęszczał we Włoszakowicach, a do gimnazjum Ojców Salezjanów w Aleksandrowie Kujawskim. Podczas okupacji pracował jako magazynier i urzędnik. Działal w konspiracji, był żołnierzem Armii Krajowej na Kielecczyźnie. Jego powojenne drogi związane były ściśle z osobą Tadeusza Kopoińskiego - profesora zootechniki, wieloletniego dyrektora Izby Rolniczej w Poznaniu. Jako jego siostrzeniec Jan Bąkowski towarzyszył wszystkim poczynaniom profesora. Już w maju 1945 roku dotarli do Wrocławia. Profesor pragnął uczestniczyć w odbudowie Uniwersytetu (w okresie międzywojennym był we Wrocławiu profesorem wizytującym) i pracować w nowo tworzonej wydziale rolnym Uniwersytetu i Politechniki. Wybierali także przyszłe miejsce zamieszkania przy Bischofswalder Strasse (dzisiejsza ul. Chełmońskiego na Biskupinie). Jan Bąkowski wraz z matką i siostrą przeniósł się do Wrocławia w listopadzie 1945 roku, będąc jednocześnie pomocnikiem i „asystentem” profesora oraz jego rodziny. Podejmował różne prace, by otrzymać rodzinę. Pracował min. w Zarządzie Nieruchomości Ziemi, nadzorując podwrocławskie gospodarstwa rolne, a później w Stacji Ochrony Roślin. Lata 1945-1947 były jednocześnie okresem przygotowań do studiów. W kwietniu 1947 roku zapisał się na wstępny rok studiów przy Wydziale Weterynarii Uniwersytetu, zdobył uprawnienia do studiów na weterynarii, do czego dopingowała go rodzina. Wybrał jednak studia Wychowania fizycznego. Zwyciężył sportowy duch. W październiku 1948 roku rozpoczął naukę w Studium Wychowania Fizycznego. W 1951 roku uzyskał dyplom magistra wychowania fizycznego. Był urodzonym lekkoatletą, szczupłej budowy ciała, wysoki, sprawny. Już w gimnazjum w Aleksandrowie Kujawskim biegał na dystansie 800 m, zdobywając Mistrzostwo Powiatu Nieszawskiego, a w 1939 roku Mistrzostwo Ziemi Pomorskiej. Po 1945 roku związał się z Akademickim Związkiem Sportowym, będąc wieloletnim,

wybitnym zawodnikiem, a później trenerem lekkoatletyki (średnie dystanse). Po ukończeniu WSWF pracował do 1955 roku w Studium Wychowania Fizycznego Politechniki we Wrocławiu, otrzymując jednak z Zakładem Lekkoatletyki bardzo ścisłe kontakty. W 1955 roku wrócił do WSWF w charakterze adiunkta Zakładu Lekkoatletyki, a później starszego wykładowcy. Po obronie pracy doktorskiej w 1972 roku został mianowany docentem kontraktowym, pełniąc w tym czasie wiele odpowiedzialnych funkcji, min. kierownika studiom doskonalenia kadr i prodziekana ds. studiów zaocznych. Był charakterystyczną postacią, znaną na Uczelni oraz w kręgach sportowców akademickich. Zawsze uśmiechnięty i przyjazny, bardzo szczupły (stąd przydomek „Groby”), orzekał skromnością, życzliwym stosunkiem do ludzi i wysokim poczuciem godności osobistej oraz kultury. Szanowali go pracownicy i studenci. Miał autorytet jako kierownik licznych obozów studenckich, sportowych czy zgrupowań kadry narodowej lekkoatletyki. Wielokrotnie wyróżniany i nagradzany obok wysokich sportowych odznaczeń (zasłużony trener) i resortowych (złota odznaka Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej) posiadał także odznaczenia państwowe, min. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Odszedł na emeryturę w 1979 roku, otrzymując w latach osiemdziesiątych nadal bardzo ścisłe kontakty z macierzystą Uczelnią, w której za wybitne zasługi zaliczony został w poczet pionierów. J. Jonkisz, Jan Bąkowski, „Groby”, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia – wspomnienia – opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 264-265; 25 lat AZS Wrocław. Akademickie Mistrzostwa Polski, jesień 1970, Wrocław 1970, s. 19. Fot. <https://komentarz.wroclaw.pl/?p=149>

Baranowski, Krzysztof. (ur. 26 czerwca 1938 we Lwowie) – żeglarz, kapitan jachtowy, dziennikarz, nauczyciel. Jako pierwszy Polak dwukrotnie opłynął samotnie kulę ziemską. Absolwent Politechniki Wrocławskiej (inżynier elektronik) i Studium Dziennikarskiego Uniwersytetu Warszawskiego (dziennikarz). Jeden z najsłynniejszych polskich żeglarzy, piętnasty człowiek na świecie, który samotnie opłynął Przylądek Horn i pierwszy żeglarz, który pod biało-czerwoną banderą na „Polonezie” okrążył ziemię arcytrudnym szlakiem „ryczących czterdziestek”. Swoje pierwsze kroki w jachtingu stawiał we wrocławskim Yacht-Clubie (chętnie odwiedzał Wrocław i spotykał się ze studentami, członkami AZS Politechnika Wrocław). Należy bowiem do najbardziej sławnych wychowanków wrocławskiego AZS-u, słynny „kapitan-kruk” z wyprawy jachtu „Śmiały”, wielki oceaniczny samotnik. W sekcji żeglarskiej Wrocławskiego AZS-u zaczął żeglować mając 14 lat. W 1955 roku K. Baranowski wraz z Leszkiem Poklewskim zdobyli tytuł Mistrza Polski juniorów w klasie „Słonka”. Studiując w Warszawie Baranowski przeniósł się do sekcji żeglarskiej AZS Warszawa. Żeglarz wspominał: „Polonez” do końca mojej wyprawy spisywał się doskonale. To jemu zawdzięczam szczęśliwy powrót pomagało mi całe społeczeństwo, wraz z kolegami z AZS-u: Jerzym Kostro, Bogdanem Tomaszewskim, Teresa Dudzic, Czesławem Zającem, Stefanem Parvim... Rejs się udał. Przyjechałem do Warszawy i jedną z pierwszych czynności, jaką wtedy zrobiłem, to pojechałem na przystań żeglarską AZS zapłacić zaległe składki członkowskie”. Autor kilkunastu książek, Był redaktorem naczelnym czasopisma Jachting. Od 2008 członek rady programowej Polskiej Fundacji Morskiej. Od 2009 prowadzi Fundację „Szkoła Pod Żaglami Krzysztofa Baranowskiego” opartą o wolontariat młodzieży niosącej innym potrzebną pomoc. A. Kamiński, Azetesiacy pod żaglami, Warszawa 1978, s. 23-4; Zawadzki W., AZS Politechnika Wrocław. Kronika Klubu 1973-1991, Wrocław 2012, s. 53. Fot. [https://natemat.pl/blogi/Krzysztof baranowski](https://natemat.pl/blogi/Krzysztof%20baranowski)

Błach, Wiesław - doktor nauk o kulturze fizycznej. Adiunkt w Katedrze Dydaktyki Sportu. Trener klasy mistrzowskiej w judo. Jest autorem ponad 100 publikacji naukowych i naukowo-metodycznych. Swoją pracę badawczą koncentruje wokół problematyki optymalizacji procesu szkolenia w sportach walki. Mistrz Europy (1987), brązowy medalista mistrzostw świata (1985), dwukrotny brązowy medalista mistrzostw Europy (1986, 1990) i akademicki wicemistrz świata (1982) w judo. Ośmiokrotny mistrz Polski seniorów. Trener kadry narodowej juniorów (1993-1994). W latach 1994-1997 trener kadry olimpijskiej judo kobiet a w okresie 2001-2004 trener kadry olimpijskiej mężczyzn. Prezes Polskiego Związku Judo w latach 2008-2014. Jako zawodnik, trener i prezes był uczestnikiem sześciu igrzysk olimpijskich (1988-2004, 2012), w Barcelonie zajął VII miejsce. Prowadzona przez niego reprezentacja Polski kobiet w IO w Atlancie (1996) zanotowała najlepszy występ w historii startów w zawodach olimpijskich (pierwszy medal olimpijski dla Polski - srebrny A. Szczepańska). W l. 1998-2000 trener olimpijski mistrzyni świata Beaty Maksymow. Jego podopieczni - zawodniczki i zawodnicy w sumie zdobyli 30 medali: IO, MŚ i ME. W latach 2006-2008 przebywał na stażu naukowym i trenerskim w Belgii (Vrije University w Brukseli, Flamandzka Federacja Judo). Od 2012 roku jest członkiem komisji sportu (komisarzem sportowym) w Europejskiej Unii Judo. Od 2009 roku jest członkiem zarządu Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Członek Zarządu KS AZS-AWF Wrocław (2016-2020). azs.awf.wroc.pl/pl/strona/dr-wieslaw-blach.html; Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 132-135; Wiesław Błach, Rocznik 1989, Studiowałem długo, ale owocnie w: Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 429-431; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 34.

Błasiński, Kazimierz Franciszek (ur. 26 września 1932 w Oględowie, zm. 5 lipca 2007 we Wrocławiu) – polski wioślarz, olimpijczyk z Melbourne (1956). Syn Franciszka i Anny (z d. Myśliwiec). Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. W 1952 r. Ukończył Państwowe Liceum Mechaniczne w Poznaniu, a w 1956 r. Wydział Mechaniczny Politechniki Wrocławskiej. Należał do takich klubów sportowych jak: KW 04 Poznań (1950-1951); AZS Wrocław (1952-1960). Jego trenerami byli: Mieczysław Tuliszka i Zbigniew Schwarzer. Osiągnięcia sportowe: 1955 – zdobywca mistrzostwa Polski; 1956 – zdobywca mistrzostwa Polski; 1956 - uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Melbourne, w osadzie razem ze Szczepanem Grajczykiem, Zbigniewem Paradowskim, Marianem Nietupskim - czwórki bez sternika odpadły z konkurencji po 2. miejscu w przedbiegach (6:46.3), a następnie 4. miejscu w półfinałach (8:32.0); 1956 - 4. miejsce podczas Mistrzostw Europy w Bled (czwórki bez sternika, w osadzie razem ze Szczepanem Grajczykiem, Zbigniewem Paradowskim, Marianem Nietupskim) 1957 - zdobywca mistrzostwa Polski; 1958 - zdobywca mistrzostwa Polski; 1959 - zdobywca mistrzostwa Polski; 1959 - 5. miejsce podczas Mistrzostw Europy w Mâcon (ósemki, w osadzie razem z E. Dakszewiczem, A. Klausem, S. Neumannem, E. Ostaszkiwiczem, E. Strybratem, M. Leszczyńskim, K. Naskręckim, J. Pawłowskim - sternik). https://pl.wikipedia.org/wiki/Kazimierz_B%C5%82asi%C5%84ski; R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 623.

Borowik Ksawery, trzykrotny mistrz Polski w dżudo w latach 1968 (kategoria wszechwag), 1969 (waga półciężka) i w 1970 (waga ciężka). Wielokrotny reprezentant Polski, zdobywca brązowego medalu na Akademickich Mistrzostwach Świata w Lizbonie, członek kadry olimpijskiej. Ze sportem zetknął się w 1965 r. w klubie AZS Wrocław. Od początku szkolił się pod okiem trenera dr Ewarysta Jaskólskiego. Zadebiutował na matach krajowych w 1966 r. podczas drużynowych mi-

strzostw Polski wygrywając wszystkie swoje pojedynki, co zwróciło na niego uwagę fachowców. W 1968 r. zdobył nie tylko mistrzostwo Polski wszechwag, ale też mistrzostwo kraju w wadze ciężkiej i akademickie mistrzostwo Polski. W 1969 r. Borowik doskonale wypadł na drużynowych mistrzostwach Europy w Ostendzie. Wygrał wszystkie swoje pojedynki. b.a., 25 lat AZS Wrocław. Akademickie Mistrzostwa Polski, jesień 1970, Wrocław 1970, s. 27.

Bortko-Jaworska, Lucja. „Dla Łucji Bortko-Jaworskiej znakomitej bramkarki AZS - kariera zawodniczki zaczęła się tak: „Do małego miasteczka - Mirska obok Świeradowa Zdroju przyjechał i osiadł na stałe nauczyciel wychowania fizycznego po wrocławskiej Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego, mgr Jerzy Wójcik. Pod okiem wspaniałego nauczyciela, a potem trenera już w szkole podstawowej zaczęłam uprawiać siatkówkę, gimnastykę, lekkoatletykę. W liceum ogólnokształcącym lekcje wychowania fizycznego i małe sekcje sportowe zaczęły być ważne w życiu Szkoły. Do Liceum przyjechały dziewczęta z Gryfowa Śląskiego: Beta, Krystyna i Ewa. Tak powstała wspaniała drużyna piłki ręcznej, która w 1961 r. zdobyła Mistrzostwo Polski SKS w Gdańsku. Ta dyscyplina stała się na wiele, wiele lat dominująca w Mirsku. W 1962 r. rozpoczęłam studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, gdzie zostałam zawodniczką drużyny piłki ręcznej AZS Wrocław. Tu poznałam nowe koleżanki-zawodniczki i wspaniałych trenerów: Józefa Zajęca, Zbyszka Naglaka i Bogdana Cybulskiego. Pod ich okiem pracowałam, trenowałam i „broniałam” bramki aż do zakończenia kariery sportowej w 1975 r. Był to okres wspaniałych sukcesów sportowych - kilkukrotne mistrzostwo Polski, występy w barwach Polski na małych Mistrzostwach Świata w Dortmundzie 1966 r., mecze wyjazdowe w ramach Pucharu Europy, Islandia, Kijów i wiele innych. To piękny okres mojego życia. Obecnie pracuję w Akademii Ekonomicznej w Studium WF we Wrocławiu”. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 29; Kilka postaci z rocznika 1966, w: Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 339-340.

Bujwid, Jan, trener wioślarstwa, twórca pierwszych sukcesów wioślarzy AZS Wrocław w 1949 r., których ten były krakowski Azetesiak trenował w latach 1948-1951. W latach trzydziestych był on trenerem utytułowanych wioślarzy, Rogera Vereya i Jerzego Ustupskiego. Wywarł znaczący wpływ na rozwój wioślarstwa w AZS Kraków, a w latach 1948-1951 AZS Wrocław. Pracował w Zakładzie Fizjologii Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Wrocławskiego, później w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Był nie tylko trenerem i wychowawcą wielu osad wrocławskich, ale również inicjatorem założenia Okręgowego Związku Towarzystw Wioślarskich. Jako organizator i wykładowca szeregu kursów instruktorskich i sędziowskich, wprowadzał nowatorskie metody w zakresie szkolenia i treningu wioślarskiego. Jego odejście z Wrocławia, spowodowane naciskami politycznymi Komitetu Wojewódzkiego PZPR, nie wpłynęło negatywnie na rozwój sekcji wioślarskiej AZS Wrocław. Funkcję szkoleniowca przejął po nim Zbigniew Schwarzer (osady męskie) i Leszek Idzikowski (osady żeńskiej). Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s. 38. Fot. https://audiovis.nac.gov.pl/i/SM0/SM0_1-M-1906-1.jpg

Bułkowska Danuta. Lekka atletyka. Urodziła się 31 stycznia 1959 r. w Olszance. W wieku 18 lat ustanowiła rekord Polski seniorek (186 cm). W 1984 roku w Woerstadt skoczyła 197 cm i tego wyniku po dziś dzień żadna Polka nie poprawiła. Repre-

zentowała MKS Orlik Brzeg (1975-1975). Victorię Racibórz (1977-1978) i AZS Wrocław (1979-1990 19-krotna mistrzyni kraju (1977. 1982-1989). 5-krotna w hali (1983-1987). Brązowa medalistka HMS w Paryżu (1985 - 190 cm) oraz HME w Goteborgu (1984 - 195 cm) i Pireusie (1985 - 190 cm.). „Pochodzę z wioski Olszanka, a pan Mańka wyszukał mnie w Opolu podczas zawodów „Szukamy nadziei olimpijskich”. I to on odciągnął mnie od koszykówki, bo zauważył to coś w nodze. Ja zresztą bawiłam się w różne dyscypliny i miałam to szczęście, że trafiłam na wspianiałych nauczycieli wychowania fizycznego. Dziś te zajęcia bywają, niestety, okrojone”. Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 12-15; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 15.

Busz Jacek (5 X 1922 Łódź - 21 II 1982 Warszawa), siatkarz, trener i teoretyk siatkówki. Zaw. AZS Wrocław, AZS Warszawa, repr. Polski (1950-51). Trener w klubach sport. Legia (1952-53, 1961-62), Spójnia (1954-58, 1966-68), Skra (1968-69); 1956-58 trener męskiej repr. nar. (4 m. na III MŚ w Paryżu); przew. Rady Trenerów przy PZPS; 1965-69 przew. Komisji Metodycznej przy Wydziale Szkolenia PZPS. Autor artykułów fachowych w Biuletynie Informacyjnym PZPS; autor książek: *Gramy w siatkówkę* (1975), *Szkolimy uniwersalnych siatkarzy* (1980), *Mocne przebicia* (1982). Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 20.

Cejzik - Zimnochowa, Genowefa Urodziła się 24 kwietnia 1906 roku w Łasko koło Łodzi. Tam ukończyła szkołę podstawową i gimnazjum, a w roku 1927 - Seminarium Nauczycielskie w Łodzi. W 1929 roku wyjechała do Kopenhagi, gdzie w Szkole Bertrama oczyszczała na kurs gimnastyki kobiecej. W latach 1929-1931 studiowała w CIWF w Warszawie. W tym czasie wyszła za mąż za Antoniego Cejzika – znanego lekkoatletę - uczestnika olimpiad w 1924 i 1928 roku, trenera klasy państwowej (zginął później w Katyniu). Genowefa Cejzik-Zimnochowa w latach 1931-1939 pracowała, jako trener objazdowy PZLA. W tym okresie uczestniczyła też w kursie organizowanym przez Wyższą Szkołę Wychowania Fizycznego w Budapeszcie, odzyskując stopień trenera lekkoatletyki (1934). W okresie okupacji pracowała w Warszawie, jako opiekun społeczny. Po roku 1945 znalazła zatrudnienie jako instruktor sportowy RKS „Skra” w Warszawie. W 1947 roku przeniosła się do Wrocławia, podejmując prace w Stadium Wychowania Fizycznego. Wyszła ponownie za mąż za inż. Juliana Zimnocha. WSWF pracowała początkowo w ramach godzin zleconych, ale już w latach 1948-1951 - na pełnym etacie wykładowcy. W okresie tym uzyskała tytuł trenera I klasy lekkoatletyki. W 1951 roku obroniła pracę magisterską. Równoległe z pracą dydaktyczną w uczelni podjęła obowiązki trenera lekkoatletyki w KS AZS Wrocław. Prowadzone przez Panią Genię (tak ją powszechnie nazywali kochający ją zawodnicy, studenci i sympatycy) zajęcia i treningi przyniosły w krótkim okresie efekty: IV miejsce sekcji LA AZS Wrocław na Drużynowych Mistrzostwach Polski w Poznaniu w 1949 roku. Z bliżej nieznanych przyczyn natury politycznej zwolniono ją z WSWF w roku 1951. Pracowała jako trener w OWKS Wrocław i KS „Unia” Wrocław, a od 1954 roku w KS „Odra” Wrocław. W latach 1956-1960 podjęła pracę jako nauczyciel wf na Politechnice Wrocławskiej. Po roku 1960 przeniosła się do Mrokowa koło Warszawy i zajęła się tam gospodarstwem ogrodniczym nie zrywając kontaktów z PZLA i PKOl. Od wczesnej młodości związana była ze sportem. Jako juniorka startowała w barwach Seminarium Nauczycielskiego, kilkakrotnie zdobywając mistrzostwo Łodzi. W latach 1926-1939 wchodziła w skład reprezentacji Polski. W 1928 roku na Igrzyskach Olimpijskich w Amsterdamie zajęła VIII miejsce w rzucie dyskiem. W 1930 r. uczestniczyła w Mistrzostwach Europy w Pradze (w rzucie oszczepem), a w 1934 roku w Londynie, gdzie w rzucie dyskiem i pchnięci kolą zajęła V miejsce. W 1934 roku pobiła rekord świata w rzad-

ko uprawianej dyscyplinie - rzucie dyskiem oburącz wynikiem 67,82 m. Jako studentka CIWF uczestniczyła także w Akademickich Mistrzostwach Świata w Wiedniu, na których w rzucie dyskiem zdobyła srebrny medal. Była znakomitym trenerem i wspaniałym wychowawcą. Jej zasługą jest zorganizowanie Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki we Wrocławiu i wysoki poziom szkolenia. Będąc trenerem klasy państwowej troszczyła się o wysoki poziom szkolenia kadry trenerskiej oraz sędziów tej dyscypliny. Do „Mamy Geni” garnęli się nie tylko zawodnicy i studenci. Jej życzliwość i uśmiech dla wszystkich, szacunek dla młodzieży, pomocna dłoń i opieka dla najbardziej potrzebujących były dla wielu ludzi wzorcem do naśladowania. Na treningi przyjeżdżała z kompotem w słoikach i z kanapkami, aby nakarmić głodnych. Była pełna życia. Studenci SWF pamiętają, jak szosowała na nartach w Zieleńcu czy Karpaczu z plecakiem, z którego wystawała... główka jej córki. Była człowiekiem wielkiego serca, wspaniałym pedagogiem i znakomitym fachowcem o wielkim uroku osobistym. Za swoją, sportową, zawodową i społeczną działalność nagradzana była wieloma wysokimi odznaczeniami resortowymi i państwowymi, min. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Zmarła w wieku 87 lat 16 lipca 1993 roku w Piasecznie. Pochowano ją na cmentarzu parafialnym w Mrokowie koło Warszawy. Została w sercach licznych rzesz sportowców, wychowanków i grona przyjaciół. Bąkowski Jan, Genowefa Cejzik-Zimnochowa (1906-1993). Kochana „Mam Genia”, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia – wspomnienia – opinie, red. Juliana Jonkisa, Wrocław 1996, s. 271-272; Z. Schwarzer, Dolnośląscy Olimpijczycy 1948-1998, Wrocław 2000, s. 13-14; <https://www.mhk.katowice.pl/index.php/edukacja/encyklopedia/leksykon-ludzi/387-c-ludzi>

Cena, Mieczysław Romuald, (ur. 3 kwietnia 1908 r. w Jarosławiu, zm. 9 lutego 1990 we Wrocławiu, polski uczonec, działacz społeczny i sportowy, profesor weterynarii, twórca polskiej tzw. zoohigieny. Pochodził z rodziny o długich tradycjach obywatelskich i patriotycznych. Jego krewnym był Robert Cena z Morawska, poseł (1897–1900) z otoczenia księdza S. Stojalowskiego do Rady Państwa w Wiedniu. Po uzyskaniu (1926) matury klasycznej w gimnazjum w Jarosławiu Mieczysław rozpoczął studia w Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie. Startował jako zawodnik AZS Lwów, w 1929 roku zdobył Mistrzostwo Polski w rzucie oszczepem oburącz a rok wcześniej zajął trzecie miejsce w pięcioboju lekkoatletycznym. W 1930 razem z braćmi był założycielem Sekcji Jarosławskiej AZS. W 1932 uzyskał dyplom lekarza weterynarii. Następnie odbył służbę wojskową we Włodzimierzu Wołyńskim. W końcu 1934 uzyskał doktorat nauk weterynaryjnych lwowskiej Akademii za pracę wykonaną pod kierunkiem prof. Alfreda Trawińskiego. Po zakończeniu działań wojennych zamieszkał w Krakowie i przez rok pracował w Katedrze Fizjologii i Żywienia Zwierząt Wydziału Rolniczego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Równocześnie uzyskał absolutorium z zakresu rolnictwa. W listopadzie 1946 przeniósł się do Wrocławia, gdzie został adiunktem w Katedrze Hodowli Ogólnej na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej ówczesnego Uniwersytetu i Politechniki. W tym samym roku został kuratorem Akademickiego Związku Sportowego we Wrocławiu. W 1948 uzyskał stypendium rządu szwajcarskiego na pracę naukową w Obserwatorium Fizyczno-Meteorologicznym w Davos, gdzie wykonał część doświadczeń pracy habilitacyjnej o wpływie promieniowania słonecznego na zwierzęta gospodarskie. Habilitację wraz ze stopniem docenta uzyskał w 1949. W 1951 objął Katedrę Zoohigieny w nowo utworzonej Wyższej Szkole Rolniczej we Wrocławiu. Był autorem wielu prac naukowych z zakresu zoohigieny, bioklimatologii i etologii stosowanej. Pozostawił pamiętniki (*Ku doskonałości*. Kraków: Alleluja, 2013, ss. 172). Został odznaczony m.in. Złotą Oznaką AZS. *Profesor Mieczysław Cena (1908-1990) - Droga życia (nota biograficzna redakcji)* [w:] Mieczysław Cena, *Ku doskonałości*, 2013, s. 9-23.

BIOGRAMY

Charewicz, Witold. Ze sportem zetknął się w gimnazjum w Kwidzynie, gdzie grał w szkolnej drużynie koszykówki. Sympatia do tej dyscypliny sportu wzmogła jeszcze bardziej w czasie studiów na Politechnice Wrocławskiej. Do 1963 r. występował wiele razy w reprezentacji uczelni. Uprawianie sportu nie przeszkadzało mu w pełnieniu różnych funkcji we władzach klubu uczelnianego. Początkowo był kierownikiem sekcji koszykówki, później członkiem zarządu, wiceprezesem i prezesem. Od 1965 r. wchodził nadto w skład Zarządu Środowiskowego AZS Wrocław, piastując różne funkcje aż do wiceprezesa włącznie. Jego działalność została wysoko oceniona, czego najlepszym dowodem jest wybór w 1964 do Zarządu Głównego. Od 1966 r. Witold Charewicz jest bez przerwy członkiem prezydium Zarządu Głównego AZS i odpowiada za sprawy sportu uczelnianego. Po ukończeniu studiów pracuje na Politechnice jako asystent. To że klub uczelniany przejawia dużą aktywność i ma na swym koncie duże osiągnięcia jest m. innymi zasługą ofiarnego działacza Witolda Charewicza. Politechnika wrocławska jako pierwsza w kraju wprowadziła rozgrywki lig domów akademickich w różnych dyscyplinach, które z miejsca zyskały popularność wśród studentów. Wzorując się na wrocławskim eksperymencie uczelnie z innych miast także wprowadziły u siebie podobne rozgrywki. Wyżej wymieniony był właśnie jednym z inicjatorów powołania lig. b.a., 25 lat AZS Wrocław. Akademickie Mistrzostwa Polski, jesień 1970, Wrocław 1970, s. 23. Fot. Machnikowski i Charewicz. http://www.kmazs.pl/gallery.php?page=535&p_id=3079

Chruściak, Teresa - wspaniała bramkarka o „poetyckiej”, wręcz „natchnionej” duszy. Miała w swoich wystąpieniach momenty „weny”. Wówczas broniała najbardziej wyrafinowane strzały oddawane na jej bramkę, doprowadzając przeciwniczki do przysłowiowej „białej gorączki”, a tym samym bardzo często do błędów w ataku, i co najważniejsze, w swojej karierze bramkarki na szczęście miała zdecydowanie więcej momentów gry w „transie”, w czasie którego była zaporą nie do pokonania.

„Pobyt w drużynie piłki ręcznej AZS AWF - pisze skromnie Teresa – wspominam jako Wielką Nagrodę. To był czas moich największych sukcesów sportowych, związanych z występami w Pucharach Europejskich, z udziałem w kadrze narodowej i tytułami najlepszej bramkarki. To czas wielu miłych wspomnień, czas zawierania serdecznych przyjaźni, podróży po krajowych i europejskich parkietach. Ale także czas gromadzenia wiedzy w czasie studiów na wrocławskim AWF, czas zdobywania umiejętności w kontaktach z wybitnymi trenerami - moimi opiekunami. Lata spędzone w drużynie w barwach AZS AWF sprawiły, że dziś związałam się z Wrocławiem, gdzie mieszkam i pracuję jako nauczyciel wychowania fizycznego, kształcąc młode pokolenie piłkarek ręcznych. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 54

Chudy, Stefan, Nie wyobraża sobie innej pracy niż na basenie pływackim. Z obiektem dzierżawionym przez AZS, a mieszczącym się w budynku Zakładów Kąpielowych, jest związany od samego początku tj. od chwili odbudowy pływalni. A i przedtem pracował także na innym basenie w MZK. Jako kierownik naszego obiektu wykazuje dużo inicjatywy i troski o jego stan techniczny i sanitarny. W okresie letnim przeprowadza drobne naprawy we własnym zakresie i jak najtańszym kosztem, wiedząc o tym, że klub nie jest potentatem finansowym. Jedynie poważniejsze remonty powierza się odpowiednim wykonawcom. Przed laty, gdy AZS Wrocław miał sekcję pływacką Stefan Chudy był jej skarbnikiem. Sam nie uprawiał sportu wyczynowo ale był i jest nadal zapalonym kibicem takich dyscyplin jak: żużel, boks no i oczywiście pływanie. Najbardziej kibicuje piłkarzom

LUDZIE AZS-u

ręcznym naszego klubu. Jak sam twierdzi nie ma prawie żadnych kłopotów z młodzieżą akademicką korzystającą z basenu. Jest ona zdyscyplinowana i zawsze gotowa do udzielenia pomocy w czynnie społecznym, gdy zachodzi konieczność przeprowadzenia niezbędnych napraw na terenie pływalni. b.a., 25 lat AZS Wrocław. Akademickie Mistrzostwa Polski, jesień 1970, Wrocław 1970, s. 29.

Cieśliński, Wojciech Bolesław. Urodził się 22 lipca 1960 r. w Żółtańcach k. Chełma Lubelskiego. Trener klasy II judo II DAN, magister wychowania fizycznego, doktor nauk o kulturze fizycznej, doktor habilitowany nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu, profesor AWF. Przebieg pracy: 1983-1993 AZS AWF Wrocław, trener judo w AZS AWF, akademickiej reprezentacji na mistrzostwach świata w Tbilisi, 1984 - AWF we Wrocławiu, kierownik Zakładu Organizacji Zarządzania, profesor AWF we Wrocławiu, 2000-2000 - ZOZ Krzyki, konsultant ds. restrukturyzacji, 1996-2000 WSZZiP w Wałbrzychu, adiunkt. zarządzanie, 1997-2003 Politechnika Zielonogórska, adiunkt, zarządzanie, 2005-2007 Polskie Konsorcjum Doradcze, wiceprezes zarządu, Warszawa, 2006-2007 Santa Elements University, adiunkt, zarządzanie w sporcie, turystyce i rekreacji, 1992-2006 - inventor management coaching, właściciel, szkolenia i doradztwo w zakresie zarządzania procesami, projektami, jakością ISO 9001:2000, środowiskiem, bezpieczeństwem. Najważniejsze ekspertyzy, opracowania i projekty wdrożeniowe: projektowanie i wdrażanie procesów biznesowych raz analiza procesów przed wdrożeniowa systemów informacyjno - informatycznych oraz logistycznych. Członek Polskiego Towarzystwa Naukowego Organizacji i Zarządzania od 1987 r. Od 2006 r. wiceprzewodniczący Rady Naukowej Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierowania, Oddział we Wrocławiu, od 2012 r. prezes TNOiK Oddział we Wrocławiu. Projekty naukowe: „Dojrzałość procesowa przedsiębiorstw”, 2009), „ICT w zarządzaniu klubem sportowym” (MNiSW, 2013), „Augmented reality w edukacji sportowej” (MNiSW, 2015). Nagrody, wyróżnienia i odznaczenia za dokonania dydaktyczne, naukowe i społeczne: Polska Nagroda Jakości dla Rafko SA. (podejście procesowe w zarządzaniu jakością IMG), nagroda II stopnia za pełnienie funkcji pełnomocnika ds. jakości AWF we Wrocławiu, nagroda za grant ministerialny. Lesław, Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 40-41. Fot. https://scholar.google.pl/citations?hl=pl&user=92_AJp0AAAJ

Cybulski, Bogdan (57 l.). Ur. 21.01.1950 r. we Wrocławiu, trener, selekcjoner reprezentacji narodowej piłkarek ręcznych (1983-1990), w latach 1981-1982 szkoleniowiec AKS Chorzów, z którym zdobył tytuł mistrza Polski w piłce ręcznej kobiet. Trenował również AZS-AWF Wrocław. Od początku lat 90. przebywał w Norwegii (dyrektor Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Lillehammer). Zmarł 2 marca w Oslo. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Czaplicki, Juliusz Marian (1925 – 2000) - urodził się 10 maja 1925 r. w majątku Maje (pow. Przasnysz, woj. mazowieckie). Ojciec zajmował się dużym gospodarstwem rolnym, matka zaś była nauczycielką. Szkołę powszechną i gimnazjum ukończył w Piotrkowie Trybunalskim, gdzie mieszkali jego dziadkowie po linii matki. Wybuch wojny 1939 r. przerwał dalszą naukę. Powrócił do rodzinnej miejscowości i zaangażował się w walkę obronną, włączając się w działalność konspiracyjną oddziału. W 1948 r. przybył do Wrocławia i zatrudnił się we Wrocławskiej Dyrekcji Odbudowy, a później w Banku Rolniczym. Równocześnie w trybie wieczorowym ukończył Liceum Matematyczno-Przyrodnicze i uzyskał w 1948 r. świadectwo dojrzałości. W latach 1948-1952 studiował na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego W okresie studiów był czyn-

nym zawodnikiem AZS-u Wrocław [sekcja pływacka]. Startował na dystansach 100 i 200 m stylem dowolnym, uzyskując dobre rezultaty. Dalszą pracę zawodową kontynuował w Szpitalu Powiatowym w Szczytnie. W 1955 r. zmienił miejsce zamieszkania i przeniósł się do Białej Podlaskiej podejmując pracę w Szpitalu Miejskim i w Przychodni Powiatowej. Z Filią Akademii Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej związał się w 1970 r., kiedy został zatrudniony w Zakładzie Nauk Biologicznych na stanowisku starszego asystenta. Pracę doktorską, napisaną pod kierunkiem prof. dra hab. Wiesława Romanowskiego obronił w 1973 r. i został mianowany na stanowisko docenta kontraktowego. Prowadził ze studentami zajęcia dydaktyczne z zakresu fizjologii człowieka. Wypromował około 130 magistrów wychowania fizycznego. Z jego inicjatywy powstało Studenckie Koło Naukowe Młodych Fizjologów, które odnosiło sukcesy na Konferencjach i Sympozjach Studenckich Kół Naukowych, częstokroć zdobywając pierwsze miejsca w sekcjach biologiczno-medycznych. Był inicjatorem Wydawnictwa Naukowego FAWF, a także członkiem Kolegium Redakcyjnego Roczników Naukowych AWF w Warszawie. Na terenie uczelni pełnił odpowiedzialne funkcje: od września 1981 r. był dziekanem Filii FAWF w Białej Podlaskiej, a po jej przekształceniu w ZWWF prodziekanem ds. studiów zaocznych i dwuetapowych. W lutym 1992 r. odszedł na emeryturę. Dorobek naukowy J. Czaplickiego liczy ponad 100 publikacji i opracowań. Poza pracą zawodową był zaangażowany w działalność społeczną na rzecz środowiska białkopodlaskiego. Przez trzy kadencje był radnym Miejskiej Rady Narodowej, ponadto pełnił funkcję zastępcy Przewodniczącego MRN. W latach 1980-83 był prezesem KS AZS Biała Podlaska. Za działalność społeczno-polityczną, dydaktyczno-wychowawczą i naukową był wielokrotnie odznaczany i nagradzany m.in. Złotą Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”, pamiątkowym medalem „Za Wybitne osiągnięcia w Ruchu Studenckim AWF Warszawa”. Zmarł 15 maja 2000 r., został pochowany na Katolickim Cmentarzu Komunalnym w Białej Podlaskiej. M. Bytniewski, J.M. Marian Czaplicki (10 V 1925 – 13 V 2000), Rocznik Naukowy IWFIS, Biała Podlaska 2000, s. 381-385; 40 lat minęło...: Wydziałowi Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej: Zjazd Absolwentów z okazji 40-lecia Uczelni, 11-12 września 2010 r., red. T. Jaślikowska-Sadowska Biała Podlaska 2010, s. 420-422.

Dakszewicz Ewald: w AZS Wrocław od 1946 r. Świetny wioślarz. Wraz z Z. Schwarzerem, Jagodzińskim i Antkowiakiem tworzył przez pewien okres czasu osadę czwórki bez sternika wrocławskiego AZS, wielokrotnego mistrza Polski. Zdobywca brązowego medalu w czwórce na I MISM w 1953 r. w Bukareszcie. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 338.

Darmstetter Andrzej - od lat sześćdziesiątych działacz Zarządu Środowiskowego AZS. Początkowo pełnił funkcję kierownika sekcji koszykówki, wykazując się rzetelnością, zmysłem organizacyjnym, cechami dobrego opiekuna. Za namową ówczesnego trenera sekcji piłki ręcznej kobiet - Józefa Zajęca objął pieczę nad zespołem dziewcząt, pełniąc funkcję opiekuna-kierownika do 1987 r. Jego zespół pięć razy zdobywał mistrzostwa Polski, trzy razy wicemistrzostwo oraz trzy razy Puchar Polski. Pełnił również z dobrym efektem funkcję kierownika reprezentacji Polski żeńskiej piłki ręcznej. W dowód wysokiego uznania został odznaczony Diamentową Odznaką Związku Piłki Ręcznej w Polsce, odznaką Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej, Złotą Odznaką AZS i medalem 50-lecia AWF we Wrocławiu. Jego działalność opiekuńcza nad I-ligową sekcją piłki ręcznej kobiet w KS AZS AWF stawiana była za wzór. Przez zawodniczki darzony był niezwykłą sympatią. Do tego stopnia, że jedna z nich - bramkarka Danuta Żukowska pod koniec swojej kariery do nazwiska pa-

nieńkiego dodała sobie nazwisko Darmstetter. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 28.

Dobrowolski, Władysław (1896-1969), trzykrotny olimpijczyk, wielokrotny reprezentant Polski okresu międzywojennego w lekkoatletyce i szermierce, major. Postać nieprzeciętna, mogąca służyć za wzór patrioty, działacza i zawodnika. Już przed I pierwszą wojną światową rozpoczął działalność niepodległościową, był żołnierzem Legionów, uczestniczył w wojnach 1918-1920 oraz Wojnie obronnej W 1939 r. Jako oficer zawodowy Wojska Polskiego brał udział w igrzyskach olimpijskich w 1924 (lekkoatletyka) oraz W 1932 i 1936 r. (szermierka). W 1932 r. w Los Angeles zdobył brązowy medal W drużynowym turnieju szablowym. Dwunastokrotnie zdobywał mistrzostwo Polski W skoku w dal, rzucie oszczepem, biegu na 100 m (w którym był również rekordzistą Polski) i w dziesięcioboju (1922-1930). Ponadto zajmował się pracą dydaktyczną W Centralnej Szkole Wojskowej Gimnastyki i Sportów w Poznaniu, a następnie w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego (obecna Akademia Wychowania Fizycznego) w Warszawie. W początkach lat trzydziestych jako pierwszy prowadził poranną gimnastykę na falach Polskiego Radia. W tym czasie startował w barwach KS „Lauda” Wilno, AZS Warszawa i WKS „Legia” Warszawa. Był autorem podręcznika „Lekka Atletyka”, wydanego po raz pierwszy w 1933 i wznowionego w 1947 r., oraz książki „Polska w igrzyskach olimpijskich” (1948 r.). Wojnę spędził w niemieckim obozie jenieckim, a po jej zakończeniu podjął pracę jako dyrektor uzdrowisk W Szklarskiej Porębie i Karpaczu, stając się jednym z pionierów sportu na tym terenie. Uprawiał nadal szermierkę. W 1948 r. został powołany w skład polskiej drużyny szablowej na igrzyska olimpijskie w Londynie jako zawodnik AZS Wrocław, a następnie KS „Związkowiec”. Krótco przed wyjazdem został zatrzymany w kraju z powodu szykan, które dotknęły wielu wybitnych przedstawicieli polskiego społeczeństwa, w tym również kultury fizycznej. Zakończył wówczas szermierczą karierę zawodniczą i skupił się na działalności społecznej, organizując życie sportowe na Dolnym Śląsku i w Polsce (na terenie Dolnego Śląska działał już od 1946 r.). Położył duże zasługi w organizacji sportu saneczkowego. Był pierwszym prezesem Polskiego Związku Saneczkowego. Zrażony szykanami przeniósł się z początkiem lat pięćdziesiątych do Warszawy, gdzie pracował jako trener szermierki W związkowym ruchu sportowym, w swojej działalności trenerskiej osiągnął znaczne sukcesy, był między innymi wychowawcą i trenerem takich zawodników i medalistów olimpijskich, jak: Wojciech Zabłocki, Witold Woyda czy Ryszard Parulski. Na krótko przed śmiercią pełnił funkcję Wiceprezesa Polskiego Związku Szermierczego. Z. Schwarzer, Dolnośląscy Olimpijczycy 1948-1998, Wrocław 2000, s. 9-10.

Dousa Stefan, ur. 11 XI 1945, Bytom - wioślarz, działacz sportowy. Od 1960 r. członek AZS Wrocław, od 1965 r. członek AZS Kraków, w czasie studiów prezes AZS ASP. Współautor (z Antonim Porczakiem) pomnika profesora Walego Goetla na przystani wioślarskiej (1983). Autor projektu awersu i rewersu oraz zwieńczenia drzewca sztandaru Koła Seniorów AZS Kraków, przeprowadził konkurs wśród studentów ASP na plakat z okazji 100-lecia AZS (2008). Autor projektu znaczka Koła Seniorów AZS Kraków, projektant wielu medali okolicznościowych AZS, wielu znaczków okolicznościowych i jubileuszowych AZS Kraków. Ostatnio zaprojektował statuetkę Złotego Gryfa AZS, przyznawaną za wybitne osiągnięcia sportowe i organizacyjne. Absolwent krakowskiej ASP. Od 1970 r. pracuje jako profesor sztuk plastycznych na Wydziale Architektury PK. Członek honorowy AZS Kraków. Czesław Michalski, 70 wybitnych sportowców w 70-leciu naszej uczelni, w: Początki i rozwój sportu na Politechnice Krakowskiej, w: Sport na PK: 70 lat Politechniki Krakowskiej

Najważniejsze wydarzenia sportowe, olimpijczycy, mistrzowie i medaliści, zasłużeni ludzie kultury fizycznej, rozwój bazy naszej uczelni, Kraków 2015, s. 83.

Dowgird, Zofia. Na uczelni pracowała w latach 1946-1992. Urodziła się 5 maja 1916 r. w Charkowie (Ukraina). W 1919 r. wróciła na Litwę do majątku rodzinnego (Dowgirdowo). Szkołę średnią ukończyła w 1935 r. w Kownie, studia wyższe w 1939 r. w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Okres II wojny światowej spędziła na Litwie, pracując m.in. na roli, w szkołach i handlu. Od 1941 do 1945 r. była żołnierzem Armii Krajowej Okręgu Wileńskiego, w łączności, za co w 1999 r. otrzymała stopień oficerski Wojska Polskiego. Po przyjeździe do Polski w 1945 r. pracowała jako nauczycielka wychowania fizycznego w Państwowym Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym w Pile, skąd przeniosła się do Wrocławia, gdzie otrzymała posadę w Państwowym Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym - pracowała tam do 1948 r. W tym samym roku została powołana do Kuratorium Okręgu Szkolnego na stanowisko wizytatorki, a następnie wizytatora wychowania fizycznego. Obowiązki te pełniła do 1950 r., kiedy otrzymała bezpłatny urlop w kuratorium w celu napisania pracy magisterskiej oraz zdania przepisowych egzaminów. Drugie studia na Uniwersytecie Wrocławskim na Wydziale Filozoficzno - Historycznym (kierunek pedagogika) skończyła w 1960 r. Stopień doktora nauk humanistycznych uzyskała na kierunku etnografii w 1967 r. W 1968 r. została powołana na stanowisko docenia etatowego w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Pracę dydaktyczną rozpoczęła w 1946 r. jako instruktor gier sportowych w Studium Wychowania Fizycznego. W 1950 r. została adiunktem w Zakładzie Turystyki i Rekreacji Instytutu Turystyki i Rekreacji WSWF, od 1964 r. była starszym wykładowcą w Zakładzie Teorii i Metodyki Sportów Różnych, a od 1969 kierowała Zakładem Turystyki. W pracy naukowej koncentrowała się na kilku zagadnieniach: ruchu fizycznym w działalności młodzieży (Wpływ czynnego wypoczynku na sprawność uczestników obozów TKKF Współzawodnictwo jako jedna z form prowadzenia ćwiczeń WF w szkołach), sposobach rekreacji ruchowej wcześniejszych pokoleń (Z etnograficznych badań tradycyjnych gier polskich. Formy gry w palanta na obszarze Polski - praca doktorska. 1966). Prace zespołowe Zakładu Turystyki i Rekreacji dotyczyły problemów wypoczynku po pracy mieszkańców Dolnego Śląska i zagospodarowania terenów wypoczynkowych (Plan zagospodarowania turystycznego Gór Sowich) czy badań dotyczących sposobów spędzania czasu wolnego (Świąteczne wyjazdy mieszkańców Wrocławia, Wyjazdy weekendowe pracowników KGHM w Lubinie). Jest autorką wielu opracowań programów dydaktycznych dotyczących koszykówki oraz letnich obozów wędrownych i stałych, a także ich organizacji i realizacji. Tworzyła programy turystyki i rekreacji ruchowej na potrzeby Zakładu, a później Wydziału Turystyki i Rekreacji oraz przedstawiała warunki ich realizacji. Była promotorem ponad 200 prac magisterskich i 5 rozpraw doktorskich. Pełniła wiele różnych funkcji, m.in.: była prodziekanem ds. studenckich (1969-1972), prezesem Związku Nauczycielstwa Polskiego. Przez lata prowadziła studenckie koło naukowe, a w roku akademickim 1955/ 1956 drużynę koszykówki żeńskiej AZS AWF Wrocław. W 2013 r. została wyróżniona Laurem AWF we Wrocławiu. Na uczelni pracowała na niepełnym etacie do 1992 r. mimo przejścia na emeryturę 30 września 1976 r. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 53-54.

Dudzić Teresa: najlepsza polska żeglarka. Reprezentuje barwy AZS Wrocław w latach 1945-1956. Wielokrotna mistrzyni Polski w żeglarskim śródlądowym, morskim i lodowym. Pionierka tej dyscypliny sportu w AZS. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 338.

Felisiak Robert, szermierz; ur. 11 października 1962 we Wrocławiu. Zawodnik klubów (szpadzista): AZS Wrocław 1970-1977; AZS Politechnika Wrocław 1978-1986; Kolejarz Wrocław 1987; FC Tauberbischofsheim, Niemcy (drużynowe; złoty medal olimpijski 1992; wicemistrz świata 1991) 1988-1993. Między innymi: mistrz Polski 1984 i 1982; mistrz świata juniorów 1981 i 1982. Trener w TSF Ditzingen, Niemcy 2005-. Miejsce zamieszkania: Niemcy. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 64; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 155. Fot. <https://picclick.de/Robert-Felisiak>

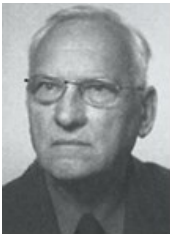
Frączek Jan, 21 XII 1953, Nowy Sącz), kajakarz górski – kanoista, zaw. Dunajca Nowy Sącz AZS Wrocław, olimpijczyk (1972), 3-krotny medalista MŚ, 10-krotny MP w C-2 w slalomie, zjeździe oraz w C-2 x 3 w slalomie i zjeździe (1971-79); trener. IO 1972 5 m. (C-2 slalom); MŚ 1971: 5 m. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 167.

Frąszczak Kazimierz: w AZS Wrocław od 1950 r. Wielokrotny reprezentant Polski w piłce ręcznej w latach 1953-57. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 339.

Fugiel, Jarosław. Na uczelni pracuje od 1991 r. Urodził się w 1968 r. w Bolesławcu. Ukończył Liceum Ogólnokształcące nr II we Wrocławiu (klasa sportowa), a następnie Akademię Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. W tym czasie był również zawodnikiem MKS Juvenia oraz AZS AWF Wrocław w sekcji lekkoatletyki. W 1991 r. obronił pracę magisterską na kierunku rehabilitacja ruchowa i został zatrudniony w Zakładzie Anatomii AWF Wrocławiu na stanowisku asystenta. W 1999 r. obronił pracę doktorską „Dynamika rozwoju wybranych cech morfofunkcjonalnych tułowia dzieci i młodzieży i otrzymał stanowisko adiunkta w Katedrze Anatomii Człowieka (obecnie Katedra Biostruktury). W 2012 r. został kierownikiem Pracowni Badań Biokinetyki w Katedrze Biostruktury, a w 2015 na podstawie monografii *Zmienność rozwoju wybranych zdolności koordynacyjnych na tle budowy morfofunkcjonalnej dzieci i młodzieży z terenów przemysłowych* oraz dorobku naukowego uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej. Swoje zainteresowania naukowe koncentruje wokół zagadnień związanych z rozwojem fizycznym dzieci zamieszkujących środowisko zagrożone ekologicznie. Od 1991r. bierze udział w badaniach naukowych mających na celu ocenę budowy somatycznej i poziomu sprawności fizycznej dzieci i młodzieży z Zagłębia Miedziowego. Uczestniczył w kilkudziesięciu konferencjach naukowych w Polsce i za granicą, na których prezentował uzyskane wyniki. Opublikował ponad 50 artykułów i 2 monografie opisujące podejmowane zagadnienia. W swojej pracy naukowej koncentruje się także na ocenie postawy ciała dzieci i młodzieży z różnych środowisk, analizując czynniki związane z kształtowaniem prawidłowej postawy ciała. Kolejnym nurtem naukowym jest problematyka dotycząca ocen), kondycji biologicznej seniorów, w tym oceny zmian inwolucyjnych sprawności fizycznej osób starszych i jej powiązania z trybem i jakością życia. Był członkiem zespołów badawczych w 5 grantach naukowych oraz wykonawcą w granie Komitetu Badań Naukowych „Ocena dynamiki zmian inwolucyjnych w aspekcie kondycji biologicznej i zróżnicowanego poziomu aktywności ruchowej osób starszych”. Odbył liczne staże naukowo-dydaktyczne w kraju i za granicą, min. staż w Katedrze Anatomii Prawidłowej oraz Katedrze Radiologii Akademii Medycznej we Wrocławiu, a także w Zakładzie Antropologii Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu. Prowadzi zajęcia z anatomii człowieka oraz antropomotoryki. Otrzymał zespołowe nagrody I (2003) III stop-

nia (2008 i 2009) przyznane przez rektora AWF we Wrocławiu, nagrodę dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego (2011) oraz indywidualną nagrodę naukową Komitetu Rehabilitacji, Kultury Fizycznej i Integracji Społecznej PAN (2015). Jego zainteresowania koncentrują się wokół sportu, głównie lekkoatletyki oraz fizjoterapii w zakresie profilaktyki i zagadnień związanych ze zdrowym stylem życia. Lesław Kolmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 64-65.

Golenia, Marian. Na uczelni pracował w latach 1957-2015 Urodził się 20 stycznia 1935 r. w Zatoce (daw. woj. lwowskie). W 1945 r. wraz z rodzicami jako repatriant przyjechał do Borowa koło Łęczycy, gdzie ukończył liceum pedagogiczne w 1953 r. Po maturze pracował jako nauczyciel w szkole podstawowej. W 1955 r. rozpoczął studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, którą ukończył jako magister wychowania fizycznego w 1959 r. W czasie studiów został zatrudniony jako pomocnik asystenta (1957), a później jako asystent w Zakładzie Gimnastyki. W 1961 r. podjął studia eksternistyczne na Uniwersytecie Wrocławskim na kierunku pedagogika, które ukończył z tytułem magistra pedagogiki. W WSWF pracował naukowo, uzyskując w 1966 r. stopień doktora nauk o kulturze fizycznej. Jednocześnie od 1959 r. pracował jako trener akrobatyki sportowej, najpierw w WKS Śląsk Wrocław, później w KS Budowlani Wrocław do 1995 r. w AZS Wrocław. Naukowo zajmował się badaniem procesu utrzymywania równowagi, publikując około 60 prac i 4 monografie. We współpracy z prof. Edwardem Ziobrem zajmował się problematyką zborności ruchowej oraz zmian w koordynacji ruchowej po przyjęciu pozycji głowa w dół (około 2G oryginalnych prac naukowych). W latach 70'. ubiegłego wieku współpracował z dr. Genadiuszem Jaśkiewiczem z instytutu Cybernetyki Technicznej nad zagadnieniem dotyczącymi modelowania procesu utrzymywania równowagi. Razem opublikowali około 15 prac związanych z matematyczną interpretacją procesu utrzymywania równowagi. Współpraca z prof. Ziobrem, a później z dr. Jaśkiewiczem zaowocowała wysokim poziomem badań, dzięki temu w 1982 r. habilitował się w AWF w Warszawie. Po uzyskaniu statusu samodzielnego pracownika naukowego został powołany na kierownika Katedry Rozwoju Motoryczności Człowieka. Organizował pracownię badań stabilograficznych (badania dotyczyły mechanizmów odruchowych zabezpieczających proces utrzymywania równowagi). W 1990 r. otrzymał tytuł naukowy profesora. Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego objął katedrę i pracownię naukową. Od 1984 do 1990 r. pełnił funkcję prorektora ds. studenckich, a następnie prorektora ds. nauki. uczestniczył w pracach wielu komisji senackich i wydziałowych oraz komisji przewodów doktorskich, habilitacyjnych i profesorskich. Wypromował 24 doktorów, a 3 osoby z jego katedry uzyskały stopień doktora habilitowanego. Jest autorem lub współautorem ponad 100 oryginalnych prac naukowych, np. *Charakterystyka procesu utrzymywania równowagi ciała człowieka w obrazie stabilograficznym. Próba zastosowania modelu matematycznego jako metody dla oceny właściwości motorycznych sportowców w procesie utrzymywania równowagi.* Za swoje osiągnięcia otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, odznakę „Zasłużony Nauczyciel PRL” oraz Złotą Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”. W 2014 r. został wyróżniony Laurem AWF we Wrocławiu. Warto wspomnieć też o jego osiągnięciach jako zawodnika, trenera oraz działacza sportowego. Startował w gimnastyce sportowej, zdobywając 11 klasę, w podnoszeni ciężarów (również II klasa) oraz w (klasa mistrzowska), wielokrotnie występował w reprezentacji Polski. W 1959 oraz 1960 r. jako trener zdobył drużynowe mistrzostwo Polski. Wychował ponad 60 zawodników, którzy osiągnęli poziom klasy mistrzowskiej i występowali w reprezentacji kraju. Trzech jego zawodników było finalistami

mistrzostw świata i mistrzostw Europy. W 1973 r. został wybrany na stanowisko prezesa Polskiego Związku Akrobatyki Sportowej jednocześnie w tym samym roku został wiceprezydentem Międzynarodowej Federacji Akrobatyki Sportowej. Funkcje te pełnił do 1978 r. Przez następnych 8 lat był wiceprezesem ds. sportowych w PZAS. Lesław Kolmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 69-70.

Grajczyk Szczepan, pseudonim Hindus (ur. 14 grudnia 1931 w Tarnowskich Górach) - polski wioślarz, olimpijczyk z Melbourne (1956) i Tokio (1964). Ukończył Politechnikę Wrocławską. Należał do klubu sportowego AZS Wrocław, a jego trenerem był Zbigniew Schwarzer. Mieszka w Schweinfurt (Niemcy). Osiągnięcia sportowe: 1955-1965 - 10 razy zdobył tytuł mistrza Polski (czwórka ze sternikiem, czwórka bez sternika i ósemka); 1956 - 4. miejsce podczas Mistrzostw Europy w Bled (czwórki bez sternika, w osadzie razem z Kazimierzem Błasińskim, Marianem Nietupskim, Zbigniewem Paradowskim); 1956 - uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Melbourne, w osadzie razem z Kazimierzem Błasińskim, Zbigniewem Paradowskim, Marianem Nietupskim - czwórki bez sternika odpadły z konkurencji - po 2. miejscu w przedbiegach (6:46.3), a następnie 4. miejscu w półfinałach (8:32.0); 1959 - uczestnik Mistrzostw Europy w Macon - drużyna odpadła w repesażu (dwójki podwójne); 1962 - 4. miejsce podczas Mistrzostw Świata w Lucernie (czwórki ze sternikiem, w osadzie razem z Marianem Leszczyńskim, Ryszardem Lubickim, Andrzejem Nowaczykiem); 1963 - 4. miejsce podczas Mistrzostw Europy w Kopenhadze (czwórki ze sternikiem, w osadzie razem z Marianem Leszczyńskim, Ryszardem Lubickim, Andrzejem Nowaczykiem, Jerzym Pawłowskim - sternik); 1964 - 6. miejsce w finale (7:28.15) Igrzysk Olimpijskich w Tokio, czwórka ze sternikiem, w osadzie razem z Marianem Leszczyńskim, Ryszardem Lubickim, Andrzejem Nowaczykiem, Jerzym Pawłowskim (sternik) - 3. miejsce w przedbiegach (6:58.64), 1. miejsce w repesażu (7:11.74). Wyróżnienie i medale: Mistrz Sportu; brązowy Medal „Za Wybitne Osiągnięcia Sportowe”. https://pl.wikipedia.org/wiki/Szczepan_Grajczyk; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Z, Warszawa 1984, s. 34; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 86; Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 126.

Haczekiewicz, Bronisław. Urodził się 20 października 1924 roku w Stanisławowie. W czasie drugiej wojny światowej pracował jako robotnik na kolei, a bezpośrednio po wojnie w placówkach Służby Ochrony Kolei, ucząc się jednocześnie w Liceum Handlowym w Legnicy. W czerwcu 1949 roku otrzymał świadectwo dojrzałości, ale już w maju 1949 został studentem Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu. Studia ukończył w roku 1952 i 1 maja tego roku otrzymał stanowisko młodszego asystenta w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu; prowadził zajęcia z piłki siatkowej. W kwietniu 1954 roku został starszym asystentem w Zakładzie Gier Sportowych, a miesiąc później objął funkcję kierownika Zakładu Sportów Różnych. W tym czasie (w latach 1952-1954) jako trener prowadził żeńską drużynę siatkówki AZS Wrocław. W 1969 roku obronił pracę doktorską. W czerwcu 1974 roku powierzono mu stanowisko docenta kontraktowego. Od 1 października kierował Zakładem Sportów Zimowych, w którym pozostał aż do przedwczesnej śmierci, to jest do 8 września 1981 roku. Całe swoje dorosłe życie Bronisław Haczekiewicz poświęcił bez reszty narciarstwu, którym zainteresował się dopiero w czasie studiów. Jako zawodnik reprezentował Dolny Śląsk w zawodach krajowych i międzynarodowych w konkurencjach alpejskich; specjalizował się w slalomach. Tajemnice techniki narciarskiej odkrywał podczas licznych kontaktów z czołowymi trenerami tego sportu w Polsce oraz z pedagogami francu-

skimi i austriackimi. Studiował też wnikliwie literaturę fachową. /.../ Opracowane przez niego programy nauczania łączyły narciarstwo masowe z wyczynowym. /.../ Analiza czynności ruchowych początkujących narciarzy, a także zasady dydaktyczne stosowane podczas nauczania narciarstwa zwróciły uwagę Haczkiwicza na zależność między długością nart a powodzeniem w nauczaniu - jako jeden z pierwszych w Polsce wdrażał modny wtedy na Zachodzie trend nart krótkich. Pierwsze krótkie narty wykonał własnoręcznie /.../ O nowej metodzie słuchano z niedowierzaniem, nie obyło się bez kpín: „Jeżdżą na oscypkach”. i kilka lat trwały pertraktacje Bronka w sprawie produkcji sprzętu do nauczania narciarstwa metodą „cdn” (coraz dłuższe narty) z dyrekcją wytwórni nart w Szaflarach. Pierwsze polskie krótkie narty pojawiły się w sezonie 1971/1972, a komplet mini nart wyprodukowano już po śmierci Haczkiwicza. /.../ Tablica umieszczona na ścianie przebudowanego Straszego Dworu upamiętnia dokonania człowieka, który przez długie lata mozolnej pracy wychował setki nauczycieli i trenerów narciarstwa, wiernych do dziś temu wszystkiemu, w co on sam głęboko wierzył. B. Czabański, Bronisław Haczkiwicz, osobowość o wszechstronnych zdolnościach, w: Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 126-127; Bogdan Czabański Bronisław Haczkiwicz (1924-1981). Osobowość o wszechstronnych zdolnościach, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia – wspomnienia – opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 285-87. Fot. <http://www.mzs.duszyniki.pl>

Holub, Beata – lekkoatletka. Urodziła się 19 lipca 1967 roku w Opolu Lubelskim. Lekkoatletka, skoczkini wzwyż, zawodniczka „Startu” Lublin (1987-1992) i „AZS-AWF” Wrocław (1993-1995). Była podopieczną trenerów Andrzeja Kleczka i Bogumiła Mańki Startowała na Igrzyskach Olimpijskich w Barcelonie (1992). Na mistrzostwach świata w Tokio (1991) z wynikiem 196 cm zajęła czwarte miejsce. Była dziesiąta na halowych mistrzostwach świata w Sewilli (1991). Dwukrotnie reprezentowała Polskę w meczach międzypaństwowych 1991-1993 (w dwóch startach odniosła jedno zwycięstwo indywidualne). Była czterokrotną mistrzynią kraju (1990, 1991, 1992, 1993), mistrzyni w hali (1992). Czterokrotnie wywalczyła tytuł halowej wicemistrzyni (1991, 1993, 1994, 1995). W plebiscycie „Kurier Lubelski” na najpopularniejszych sportowców województwa była dziewiąta w 1990, druga w 1991 i szósta w 1992 roku. Mieszka w Świdniku. Beata Hołub opowiada: „Przygodę ze sportem zaczęłam od pływania. Chodziłam do Szkoły Podstawowej nr 3 w Świdniku. Wszystkie z dzieci z klas 1-2 uczęszczały na zajęcia na pływalni. Później był nabór do klasy sportowej. Widocznie coś we mnie widziano, bo zostałam do niej zakwalifikowana. Uprawiałam pływanie w „Avii” Świdnik do siódmej klasy. Pływanie to bardzo ciężki sport, dość żmudny, dwa treningi dziennie w tym jeden przed lekcjami. Znudziło mi się. Ciemniejsze płytki na dnie basenu, oznaczające tory, snią mi się do dzisiaj! Razem z koleżanką przeszłyśmy do trenera Ludwika Króla na zajęcia lekkoatletyczne w ramach Szkolnego Klubu Sportowego. Były to głównie ćwiczenia ogólnorozwojowe ukierunkowane „pod biegi”. Później był Pan Szczepaniak i już treningi w kierunku skoku wzwyż. Do szkoły średniej poszłam do Lublina do Zespołu Szkół Elektronicznych, który specjalizował się w „lekkiej”. Trafiłam do trenera Andrzeja Kleczka i lubelskiego „Startu”, z którymi potem byłam związana przez wiele lat. Już we wrześniu w pierwszej klasie uczestniczyłam w zawodach, skoczyłam 150 lub 155 cm, dzisiaj już nie pamiętam, ale poprawiłam swój rekord życiowy o kilka centymetrów. W okresie juniorskim nie miałam medali, może jakiś jeden w hali. Na pierwszej spartakiadzie młodzieży byłam gdzieś na szarym końcu, a na zwyciężczyni patrzyłam jak na niedoścignioną mistrzynię. Moje wyniki poprawiały się powoli, ale systematycznie. Trenowałam, bo lubiłam to robić. Jeździliśmy na obozy, w zimie do Zakopanego, starty, wyjazdy, grupa koleżeńska, atmosfera, to wszystko dawało mi radość i sprawiało, że się nie zniechęcałam, że

wytrzymałam. A wyniki przyszły później, chociaż miałam jeden bardzo przykry przypadek w czasach juniorskich. Nie miałam jeszcze osiemnastu lat, kiedy jechaliśmy z klubem na zawody do Włoch. Cofnięto mnie z lotniska bez podania żadnego powodu, tak po prostu: „*Ty nie lecisz!!*”. Do dzisiaj nie wiem, dlaczego. Bardzo zawiodła mnie wówczas postawa moich opiekunów, którzy zupełnie nie zajęli się młodą, niepełnoletnią dziewczyną, która została sama na lotnisku. Na szczęście, w tym czasie był na lotnisku trener lekkoatletyki z Lublina Pan Sułek z żoną - odprowadzali kogoś na samolot. To oni zabrali mnie z powrotem do Lublina. Po drodze żona trenera poczęstowała mnie kawą. To była moja pierwsza kawa w życiu, pamiętam jej smak do dzisiaj... Mój pierwszy start w reprezentacji to Puchar Europy we Frankfurcie nad Menem (1991), w którym byłam szósta z wynikiem 188 cm. W meczach międzypaństwowych prawie nie brałam udziału. Wystartowałam tylko dwukrotnie, w tym raz wygrałam. Ogromnym wydarzeniem był start w mistrzostwach świata w Tokio. Wiedziałam, że jestem w formie, że „mam moc”. Trener kadry Bogumił Mańka bardzo pomógł mi w technice. Motorycznie byłam mocna, ale poprawił mnie „technicznie” tak, że wiedziałam, o co chodzi w skoku wzwyż. Cały czas byłam skupiona i skoncentrowana. Wiedziałam, że mogę zrobić „duży wynik”. Wspomnę, że na mistrzostwach w drużynie narodowej była bardzo miła atmosfera, mieszkaliśmy we cztery w pokoju, oglądaliśmy w telewizji zawody. Bardzo kibicowałam Wandzie Panfil, która zdobyła mistrzostwo świata w maratonie. Byliśmy na jego trasie. Przed finałem towarzyszył mi ogromny stres, ale taki pozytywny. Pozwolił na gromadzenie energii, która miała eksplodować na zawodach. Do jednej z naszych zawodniczek, która nie zakwalifikowała się do finału, trener powiedział: „*Popatrz na nią (to znaczy na mnie!), to będziesz wiedziała, dlaczego odpadłaś*”. Taka ze mnie biła energia i chęć walki. Eliminacji nie pamiętam, ale w tych zawodach dwukrotnie poprawiłam rekord życiowy. Na wysokości 193 cm miałam ogromne problemy. Dwie pierwsze próby straciłam. Wysokość miałam z „przewyższeniem”, siła w nodze była ogromna, a spadałam na poprzeczkę. Dopiero w trzeciej się udało. A była to próba szczęścia, bo otarłam się o poprzeczkę każdą częścią swojego ciała od barków, przez pośladki po łydki... Poprzeczka jednak nie spadła. Potem skoczyłam 196 cm i byłam.... przeszczęśliwa. To coś niesamowitego, eksplodowałam radością! Po konkursie Donata Jancewicz, z którą raczej rywalizowałam niż się przyjaźniłam, powiedziała, że jak skoczyłam 193 cm, to po prostu mi się udało, ale 196 cm - to już ogromny „szacun”! Byłam tak skoncentrowana, skupiona na sobie, że nie obserwowałam innych wyników. Stała taka tablica, na której sędzia nanosił aktualne wyniki i kiedy zobaczyłam, że jestem czwarta, to wprost nie wierzyłam. Jak to? Ja czwarta na świecie?... Rok olimpijski był bardzo trudny. Miałam „zieloną kartę”, nie musiałam się kwalifikować, musiałam tylko potwierdzić wynik. Stało się jednak coś niedobrego, bo trener wpadł na pomysł, żeby poprawić coś w mojej technice (u zawodniczki już dojrzałej, ułożonej!!!). I wszystko się posypało, pogubiłam się totalnie. Przestałam „umieć skakać”. Miałam więcej „zerówek”, czyli niezaliczonych pierwszych wysokości na zawodach, niż prób udanych. Dramat! Decydującym startem miały być mistrzostwa Polski na warszawskiej Skrze. Warunek był prosty, albo skoczę 188 cm i jadę, albo nie skoczę i nie jadę. A ja pozostałam całkowicie zagubiona... Dotarłam do 188 cm, ale dwie pierwsze próby spaliłam. Została ostatnia, decydująca. Wtedy podeszła do mnie sędzina powiedziała: *Pani Beato, spokojnie, jest pani mocna, da pani radę, tylko drobne poprawki techniczne, spokojnie!* Coś we mnie pękło, nagle znowu umiałam skakać! Te 188 cm były jeszcze nie najlepsze, ale skuteczne, a potem już łatwo pokonałam 192 cm i 194 cm i zdobyłam kolejny tytuł mistrzyni Polski. Przyszedł start na Igrzyskach. To zupełnie inna impreza: wielka, ogromna. Przed swoim startem praktycznie nie obserwowaliśmy przebiegu Igrzysk. Telewizor był tylko w misji olimpijskiej, więc rzadko tam się chodziło. Minimum eliminacyjne wynosiło 192 cm, skoczyłam 190 i widzę, że z trybun trener nakazuje mi

zdjąć kolce, że to wystarczy, że więcej nie muszę skakać. Okazało się, że trzeba było skakać 192 cm i nie zdejmować kolców! Aż szesnaście zawodniczek skoczyło minimum. Znowu kolce, koncentracja, przygotowanie, nic już z tego po tej dekoncentracji nie wyszło. Szkoda, pozostał żal... Początek lat dziewięćdziesiątych był trudnym okresem dla sportu. W „Starcie” w zasadzie niczego nie było. Trener nie dostawał pensji, odeszłam więc do „AZS” Wrocław i startowałam tam do 1995 roku. Potem wydarzyła się rzecz dziwna, ale spotykana u wielu sportowców. Kiedy zaszłam w ciążę, przestałam się interesować sportem, ale tak całkowicie! Nie tylko, nie uprawiałam żadnej formy sportu czy rekreacji, ale w ogóle nie chciałam słyszeć o sporcie. Trwało to kilkanaście lat. Dopiero moje dzieci - mam czterech synów - sprowokowały mnie do powrotu. Jasek pływa wyczynowo, a Kuba skacze wzwyż. Robi to bardzo dobrze, skoczył w tym roku 206 cm, a ma 16 lat i trenuje 3-4 razy w tygodniu. Wróciłam. Prowadzę w AZS UMCS „Akademię Sportu Beaty Hołub”, zamierzam założyć własny klub, poświęcić się szkoleniu młodzieży. Jestem osobą spełnioną tak w życiu prywatnym, zawodowym, jak i w sporcie. Prowadziłam z powodzeniem własną firmę przez dziesięć lat. Uważam swoją przygodę ze sportem za udaną”. Głuszek Z., *Leksykon polskich olimpijczyków 1924-1998*, Warszawa 1999, s. 208; Pawlak, A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 95; Tuszyński, B., H. Kurzyński, *Leksykon olimpijczyków Polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924-2014*, Warszawa 2014, s. 430; Kwiek, A., M. Niedźwiecki, *Sportowe asy Lubelszczyzny*, Lublin 2000, s. 241-242, 255;

Hylla, Edward, studiował na AWF Wrocław w l. 1954-1958, zawodnik i trener piłki ręcznej AZS Wrocław. Edward Hylla karierę sportową rozpoczął jako zawodnik piłki ręcznej jedenastoosobowej (szczypiorniaka) w Opolu, a wówczas Opolszczyzna była potęgą w tej dyscyplinie. Na Mistrzostwach Świata w Szwajcarii w 1963 roku reprezentacja Polski, w której występował Edward Hylla, dotarła do półfinałów, co było największą niespodzianką tych mistrzostw. Z czasem jedenastoosobowy szczypiorniak ustąpił miejsca zdecydowanie szybszej, bardziej dynamicznej i widowiskowej piłce ręcznej siedmioosobowej. Po ukończeniu studiów Edek został we Wrocławiu i największe sukcesy odnosił w WKS Śląsk. Z tą drużyną był wielokrotnym mistrzem Polski, wraz z grającym trenerem, legendą polskiego szczypiorniaka Kazimierzem Frąszczakiem - też niegdyś studentem WSWF we Wrocławiu, który przybył na Uczelnię jako koszykarz KS Ostrovia. Edward Hylla pięćdziesiąt dwa razy reprezentował Polskę jako zawodnik AZS-u i Śląska Wrocław oraz KS Gwardia Opole. Przez czterdzieści lat związany był ze swoją ulubioną dyscypliną sportową i jako jeden z nielicznych na Opolszczyźnie ma uprawnienia trenera klasy mistrzowskiej. Obecnie jest na emeryturze, zawsze można go spotkać na meczach piłki ręcznej i siatkówki w Opolu i nie tylko. R. Łopuszański, Edward Hylla, w: *Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu*, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 253-254.

Iwankiewicz Stanisław: jeden z założycieli AZS Wrocław w 1945 r. Honorowy prezes AZS. Nieustrudzony działacz, organizator sekcji wioślarskiej i jeden z głównych inicjatorów odbudowy przystani. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 341.

Jagodziński, Henryk Teofil (ur. 25 listopada 1925 w Grodźcu k. Będzina, zm. 6 stycznia 2002 w Warszawie) - polski wioślarz, dwukrotny olimpijczyk. Zawodnik AZS Wrocław. Podczas Igrzysk Olimpijskich 1952 startował w czwórkach bez sternika (ze Zbigniewem Schwarzerem, Edwardem Schwarzerem i Zbigniewem Żarnowieckim). Polska osada dotarła do finału zajmując piąte miejsce. Cztery lata później w Melbourne 1956 Jagodziński wystąpił w dwójkach ze sternikiem (ze Zbigniewem Schwarzerem i sternikiem Bertoldem Mainką), zajmując w finale czwarte miejsce. Był

brązowym medalistą Mistrzostw Europy w 1957 w Duisburgu w dwójkach ze sternikiem (ze z Schwarzerem i Mainką). W tym samym składzie polska osada zajęła 4. miejsce na ME w Gandawie w 1955 i piąte w Bled w 1956. Osiemnaście razy zdobywał mistrzostwo Polski. Był zawodnikiem AZS Wrocław. Był inżynierem budownictwa, dyrektorem Departamentu Budownictwa Przemysłowego Ministerstwa Budownictwa. Przez kilka lat pracował w Nigerii przy budowie nowej stolicy Abudży. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Jagodzi%C5%84ski_\(wio%C5%9Blarz\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Jagodzi%C5%84ski_(wio%C5%9Blarz)) Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 341; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, A-K, Warszawa 1984, s. 229.

Jakimiuk Joanna, „Buba”, ur. 24. 08. 1975 we Wrocławiu. Siermięka (szpada), w. 176 cm, c.c. 69 kg. IO 1995 Atlanta; mistrzyni Świata 1995. Klub AZS AWF Wrocław. Wykształcenie średnie, studentka AWF Wrocław. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 97.

Janka, Lech (ur. 3 grudnia 1941 r. w Prużanie (obecnie Białoruś) – działacz sportowy i dziennikarz, promotor kultury fizycznej. Z wykształcenia jest inżynierem, lecz od dawna związany był ze sportem. W przeszłości był działaczem klubowym resortu budowlanych, potem dziennikarzem. Karierę sportową rozpoczął w 1955 roku w sekcji szermierczej Startu Zielona Góra. Od 1957 r. zajmował się koszykówką (Zryw Zielona Góra, AZS Politechnika Wrocław, AZS Zielona Góra). Zakończył wyczynowe uprawianie sportu w 1969 r. Był założycielem Budowlanych Zielona Góra (1970 r.) i wiceprezesem tego klubu (do 1974 r.). Prezesem Budowlanych Olsztyn był od 1976 do 1986 roku. Stworzył z małego klubu z jedną sekcją spory (kilkunastosekcyjny) klub, jeden z najmocniejszych w sporcie młodzieżowym województwa olsztyńskiego (krajowa czołówka m.in. kajakarzy, tenisistów, rugbistów, bokserów, zapaśników, brydżystów). Z jego osobą wiąże się powołanie do życia w 1977 r. jedynej w regionie sekcji rugby, wybudowanie w 1978 roku kortów Budowlanych przy ul. Radiowej czy przejęcie od wojska w wieczyste użytkowanie stadionu przy ul. Gietkowskiej. Promotor kultury fizycznej szczególnie wśród dzieci i młodzieży; sekretarz generalny (funkcja społeczna) Ogólnopolskiego Zrzeszenia Sportowego Budowlani w Warszawie (1980-1983). W ostatnich latach pracował jako dziennikarz „Gazety Olsztyńskiej” (redakcja sportowa). Obecnie przebywa na emeryturze. http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Lech_Janka

Janowska Zofia – działaczka AZS Wrocław. Studiowała na Wydziale Biologii i WF Studium Nauczycielskiego nr 1 we Wrocławiu. Pełniła funkcje prezesa AZS swojej uczelni, członka ZMW, członka Rady Mieszkańców. [wg APS 52, (3) 1968, s. 14-15]

Jarkiewicz - Widun, Hanna (ur. 31 sierpnia 1954 we Wrocławiu – wioślarka, olimpijka z Moskwy w 1980. Reprezentowała barwy AZS Wrocław. Była wielokrotną (17 razy!) mistrzynią Polski w czwórce podwójnej i dwójce podwójnej. Brała udział w Mistrzostwach Europy w roku 1973. Wystartowała wówczas w czwórce ze sternikiem (partnerkami były: Janina Klucznik, Aleksandra Kaczyńska oraz Zofia Majewska (sterniczka)). Polska osada w tym składzie zajęła 8. miejsce. 9. miejsce zajęła w wyścigu dwójek podwójnych (z partnerką była Aleksandrą Kaczyńską) na mistrzostwach świata w 1977 roku. Dwa lata później na zawodach tej samej rangi (MŚ 1979) wystartowała w czwórce ze sternikiem (partnerkami były: Aleksandra Kaczyńska, Róża Data, Maria Kobylńska, Katarzyna Żmuda (sterniczka)). Polska osada zajęła 8. miejsce. Na olimpiadzie w Moskwie w 1980 roku wystartowała w konkurencji dwójek podwójnych (partnerką była Janina Klucznik). Zajęła wówczas 5. miejsce. Mieszka we Wrocławiu. Pracuje jako nauczycielka. Zawadzki W., AZS Politechni-

ka Wrocław. Kronika Klubu 1973-1991, Wrocław 2012, s. 4, 63-64, 127; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 31; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 101; Fot. Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 198. (na zdjęciu z prawej).

Jaskólski, Ewaryst, Dr Ewaryst Jaskólski przybył do Wrocławia w 1951 r. i rozpoczął studia na Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego. Jeszcze w czasie nauki w gimnazjum uprawiał lekkoatletykę i tej dyscyplinie pozostał wierny i w późniejszych latach. Na studiach oprócz lekkoatletyki próbował również swych sił w szermierce. Niespodziewanie jednak zmienił zainteresowania i stał się wielkim entuzjastą judo. W 1956 r. założył pierwszą w Wrocławiu sekcję w tym sporcie. Początki jej istnienia nie były łatwe z uwagi na brak sprzętu i odpowiedniej sali treningowej. Te wszystkie jednak trudności nie zniechęciły Ewarysta Jaskólskiego do propagowania ulubionej dyscypliny. Wręcz odwrotnie jeszcze z większą energią i samozaparciem zabrał się do pracy, która w przeciągu ostatnich lat przyniosła duże efekty w postaci wychowania całej plejady utalentowanych zawodników. Od 1958 r. szkoli judowców AZS. Działalność sportowa i praca trenerska nie przeszkodziły mu w ukończeniu studiów i napisaniu później pracy doktorskiej. Jako pierwszy w Polsce uzyskał on tytuł doktora w dziedzinie wychowania fizycznego. Aktualnie jest pracownikiem naukowym WSWF. Umiejętności trenerskie zdobywał na różnych kursach szkoleniowych, prowadzonych przez fachowców z zagranicy m. innymi przez przedstawicieli Japonii, CSRS i NRD. Warto jeszcze podkreślić, że ma on na swym koncie wiele publikacji na tematy sportu wyczynowego. b.a., 25 lat AZS Wrocław. Akademickie Mistrzostwa Polski, jesień 1970, Wrocław 1970, s. 29. Fot. Archives of Budo, 2007; Vol. 3: 54

Jeziński, Ryszard. Na uczelni pracował w latach 1954-2007 Urodził się 18 września 1933 r. w Rzeszowie, gdzie w 1952 r. otrzymał maturę. W tym też roku dostał się do Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, którą ukończył w 1955 r. Z dyplomem nauczyciela wychowania fizycznego uzyskał jednocześnie uprawnienia trenera II klasy w gimnastyce sportowej. W 1956 r. został magistrem wychowania fizycznego. Pracę w Zakładzie Gimnastyki podjął na ostatnim roku studiów (formalne zatrudnienie od 1954 r.). Pracował jako młodszy asystent, później asystent i starszy asystent, po zdobyciu stopnia doktora (1970) jako adiunkt, w latach 1975-1991 zaś na stanowisko docenta kontraktowego. Od 1973 do 1976 r. pełnił funkcję prodziekana ds. dydaktyki, a w latach 1976-1981, przez dwie kadencje, dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego. Od 1993 r. był kierownikiem Zakładów – Zespołu Gimnastyki. W pracy naukowej początkowo koncentrował się na badaniach z zakresu biomechaniki ćwiczeń gimnastycznych, publikując kilka artykułów dotyczących analizy techniki wykonania ćwiczeń gimnastycznych, głównie skoków przez przyrządy, a następnie zajął się dydaktyką wychowania fizycznego. W 1976 r. obronił rozprawę doktorską *Próba oceny efektywności metod nauczania złożonych czynności ruchowych w oparciu o naturalny eksperyment dydaktyczny (na przykładzie skoków gimnastycznych kobiet)*. W latach 1975-1986 prowadził prace w ramach zespołów badawczych (kierowanych przez prof. Aleksandra Barańskiego i doc. Adama Haleczkę), a także badania dotyczące oceny z Wychowania fizycznego oraz opinii nauczycieli na temat procesów wychowania fizycznego, w tym także wdrażanej reformy programowej. Na zaproszenie Lectorein Didactic Faculty of Education in AlHodaïda Oniversity of Sana w Jemenie wygłosił wykłady prowadził seminaria i ćwiczenia oraz opracował programy nauczania dla studentów kierunku wychowania fizycznego z gimnastyki, metodyki wychowania fizycznego oraz gier i za-

baw ruchowych. W latach 1983-1990 był zatrudniony we wrocławskim oddziale instytutu Kształcenia Nauczycielskiego jako przewodniczący zespołu ds. stopni specjalizacji zawodowej, doradca metodyczny. Wchodził także w skład Rady Społeczno-Naukowej w IKN w kadencji 1984-1987. Był wykładowcą i współorganizatorem konferencji i warsztatów metodycznych zarówno na Dolnym Śląsku, jak i w wielu innych ośrodkach w krajach. Współpracując z Ministerstwem Edukacji Narodowej, działał w zespole przygotowującym reformę programowa W zakresie Wychowania fizycznego, jest współautorem Podstaw Programowych WF. Współorganizował i brał udział w sejmikach kultury fizycznej w Ciechanowie (1999), Wildze koło Warszawy (2000), Spale (2002). Pracując w specjalnym zespole Ministerstwa Edukacji Narodowej, przygotowywał materiały do „Strategii rozwoju sportu w Polsce do roku 2012 r., zatwierdzone przez Radę Ministrów 11 lutego 2003 r. W latach 1955-1976 pracował też jako trener gimnastyki sportowej w Akademickim Związku Sportowym, a w latach 70. WKS Burza Wrocław. Jako trener gimnastyki prowadził reprezentację krajową, AZS (drużyna kobiet) na I Gimnastradzie w Moskwie (1959), reprezentację młodzieżową dziewcząt w Szwecji (1964) i wielokrotnie reprezentację Dolnego Śląska na zawodach z Niemcami i Jugosławią. Był aktywnym sędzią i działaczem OZG i PZG, przez dwie kadencje (lata 60.) przewodniczył komisji szkoleniowej sekcji kobiet PZG. W latach 70. Pełnił funkcję prezesa KO AZS. Od 1960 do 1975 r. pracował jako instruktor „gimnastyki scenicznej” we Wrocławskim Teatrze Pantomimy Henryka Tomaszewskiego. Od 1957 r. był aktywnym członkiem ZNP, w latach 1983-2000 prezesem Rady Zakładowej ZNP AWF. Z jego inicjatywy jako prezesa ZNP, powstał Klub Seniora działający na rzecz emerytów i rencistów naszej uczelni. Był współzałożycielem, a także wieloletnim prezesem Stowarzyszenia Absolwentów AWF we Wrocławiu. Od 1993 r. był aktywnym przedstawicielem uczelni w Fundacji „Pro Homme”, działającej na rzecz emerytów szkół Wyższych Wrocławia. Był autorem monografii *Wychowanie fizyczne dziewcząt w świetle ich oczekiwań i potrzeb*. Oprócz wielu opracowań metodycznych. Wydał wraz z Anną Rybicką skrypt *Gimnastyka - teoria i metodyka*. Był znakomitym dydaktykiem. Prowadząc zajęcia z teorii i metodyki gimnastyki, stale weryfikował i modernizował programy nauczania na różnych kierunkach studiów. Był także głównym redaktorem programów nauczania na kierunku wychowania fizycznego (nauczycielskiego i trenerskiego) na uczelniach wychowania fizycznego (nagroda ministra). Współtworzył nowatorskie programy nauczania dla słuchaczy studiujących równolegle w AWF Wrocław i Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Zmechanizowanych (1975-1980) we Wrocławiu. W latach 1993-1998 pracował w Kolegium Karkonoskim w Jeleniej Górze, prowadząc zajęcia z teorii metodyki gimnastyki oraz seminarium dyplomowe. Ponad 25 lat kierował centrum rekrutacji na studia na naszą uczelnię. Ponadto prowadził zajęcia na obozach letnich, min. jako instruktor wioślarstwa i żeglarstwa, będąc jednym z inicjatorów wprowadzenia w 1972 r. żeglarstwa jako zajęć obowiązkowych. Przez kilka lat był kierownikiem szkolenia żeglarskiego, a także kierownikiem obozów programowych. Zmarł nagle 21 stycznia 2013 r. Jest pochowany na cmentarzu św. Rodziny we Wrocławiu. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 91-92.

Jonkisz Julian. Rektor W latach 1973-1981 Na uczelni pracował w latach 1952-2002. Urodził się października 1924 r. w Starej Wsi. Po ukończeniu Liceum pedagogicznego we Wrocławiu podjął studia Wychowania fizycznego (magister Wychowania fizycznego, 1952), a nieco później studia pedagogiczne na Uniwersytecie Wrocławskim (magister pedagogiki, 1959). Stopień doktora nauk humanistycznych uzyskał w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie (1962). Stopień doktora habi-

litowanego nauk humanistycznych otrzymał na Uniwersytecie Jagiellońskim (1970), 1977 uzyskał stanowisko profesora nadzwyczajnego. Od 1991 r. był profesorem zwyczajnym w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego We Wrocławiu pracował od 1952 r. W latach 1969 – 1995 był, kierownikiem Katedry Nauk Pedagogicznych, następnie Katedry Nauk Humanistycznych. Jednocześnie w latach 1969 - 1970 sprawował funkcję dziekana a w latach 1970-1973 prorektora ds. nauki. Od 1973 do 1981 r. jako pierwszy absolwent Wychowanek Wrocławskiej Akademii Wychowania Fizycznego piastował zaszczytne stanowisko rektora macierzystej uczelni. Jego działalność naukowo - publicystyczną można podzielić na dwa etapy: przed habilitacją, i po habilitacji. We wcześniejszym okresie wyraźnie dominują prace z zakresu pedagogiki ogólnej, min. problematyka czytelnictwa młodzieży robotniczej, zainteresowania w czasie wolnym uczniów szkół zawodowych, humanistyczne podstawy kształcenia kulturalnego młodocianych robotników. Po 1970 r. przeważa naukowo-badawcza problematyka pedagogiki kultury fizycznej, min. pedagogiczne aspekty Wychowania fizycznego i sportu szkolnego, eksperymentalne klasy i szkoły sportowe w szkolnictwie, źródła trudności. W pracy nauczycieli Wychowania fizycznego, refleksje nad kształceniem nauczycieli na uczelniach Wychowania fizycznego, Wychowawcze Wartości samorządności studentów uczelni wychowania fizycznego. Od powstania Komitetu Nauk o Kulturze Fizycznej przy Sekcji Nauk Medycznych Polskiej Akademii Nauk na początku lat 80. do 1998 r. był jego członkiem bądź wiceprzewodniczącym. W latach 1986-1990 był również członkiem Komisji Oceny i Odbioru Prac Naukowych koordynatora I stopnia Centralnego Programu Badań Podstawowych, będąc jednocześnie recenzentem programu „Kultura fizyczna w kształtowaniu sposobu życia, zdrowia i sprawności fizycznej społeczeństwa”. Do ważniejszych osiągnięć dydaktycznych należy zaliczyć jego starania o powołanie na uczelni drugiego Wydziału (turystyki i rekreacji). Otworzono go w 1976 r. Przetrwał jedynie do początku lat 80. W latach 1973 - 1981 pełnił funkcję radnego Wojewódzkiej Rady Narodowej we Wrocławiu, przewodniczącego Komisji Oświaty i Kultury Fizycznej, członka Prezydium WRN. Był konsekwentnym zwolennikiem zwiększenia kształcenia kadr kultury fizycznej nie tylko na potrzeby Wrocławia i Dolnego Śląska, ale także nowo powstałych województw w Polsce, pod warunkiem powiększenia bazy szkoleniowej o nowe tereny. W tym kierunku czynił starania o przejęcie Stadionu Olimpijskiego i innych wolnych obiektów w mieście przeznaczonych na cele dydaktyczne bądź mieszkalne dla młodej kadry naukowej, zawodników i studentów. Był założycielem KS AZS AWF Wrocław w 1976 r., a od 1984 do 1993 r. jego prezesem. Był też inicjatorem trwającej ponad 30 lat wymiany sportowej z włoskimi akademickimi klubami sportowymi. Oprócz aktywności na niwie sportu akademickiego odnowił na początku lat 90. swoje dawne zainteresowania problematyką samorządności młodzieżowej. Od 1993 r. był min. inicjatorem ogólnopolskich obozów integracyjnych samorządów studenckich uczelni wychowania fizycznego, wykładowcą, współautorem materiałów szkoleniowych z zakresu samorządności - ich wydawcą i popularyzatorem w ramach programu kształcenia nauczycieli wychowania fizycznego (wykłady i seminaria z pedagogiki). Zapisał się jako znakomity gospodarz i budowniczy wrocławskiej AWF. To dzięki jego zaangażowaniu uczelnia wzbogaciła się o ośrodki dydaktyczne w Olejnicy i Zieleńcu, liczne domy asystenta oraz tereny Stadionu Olimpijskiego. Wyróżniony Krzyżem Kawalerskim i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem „Zasłużonych dla miasta Wrocławia”, a także Medalem „Pro scientia et societate” przyznany przez Kolegium Rektorów Wyższych Uczelni Wrocławia za „rozwój uczelni i wkład pracy w integrację wrocławskiego środowiska naukowego” w 1987 r. Otrzymał także Laur AWF we Wrocławiu (2006). Jest autorem, współautorem bądź redaktorem około 288 prac. Wypromował ponad 500 magistrów wychowania fizycznego i pedagogiki wczesnoszkolnej, 12 doktorów wychowania fizycznego. Uczestniczył w 33 przewodach doktor-

skich i 22 przewodach habilitacyjnych oraz profesorskich, także jako super recenzent powoływany przez Centralną Komisję ds. Tytułów Naukowych Polskiej Akademii Nauk. Był honorowym prezesem KS AZS AWF. Wspierał radą i pomocą samorząd studencki uczelni, a oprócz tego pozostawał wierny swoim wieloletnim zainteresowaniem - muzyce klasycznej i literaturze marynistycznej. Zmarł 11 września 2013 r. Jest pochowany na cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu (pole nr 48). Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 93-4; XL lat AWF we Wrocławiu, 1946-1986, Wrocław 1987, s. 133; Rocznik 1952. Słoneczna Uczelnia - mity i rzeczywistość (wywiad z profesorem Julianem Jonkiszem) Notował Ryszard Jezierski, w: Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 104-115.

Juszcak Katarzyna, ur. 4. 03. 1972 we Wrocławiu. Judo, w. 172 cm, c.c. 7:2 kg. IO 1992 Barcelona, 7 m.; medalistka MŚ Jun. 1990; dwukrotna mistrzyni Polski 1989-90. Klub AWF Wrocław. Wykształcenie średnie. Panna. Mieszka we Wrocławiu. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 106. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Katarzyna_Juszcak#/media/Plik:Katarzyna_Juszcak.jpeg

Kaczyńska – Błoch, Aleksandra wioślarstwo. Urodziła się 2 grudnia 1954 roku we Wrocławiu. Klub: AZS Politechnika Wrocław. Olimpijka z Montrealu, gdzie zajęła 7 miejsce (1. W finale B) w ósemce. Wygrała NRD. W Moskwie była 5. (3: 20.95) w czwórce podwójnej. 17-krotna mistrzyni kraju, uczestniczka ME i MŚ. Absolwentka Technikum Przemysłu Spożywczego (1973) i wrocławskiej AWF. Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 198; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 108; Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 33.

Kaczyński, Antoni Na uczelni pracował w latach 1953-1992. Urodził się 3 listopada 1927 r. w Wilnie. Tam uczęszczał do gimnazjum. W okresie okupacji niemieckiej pracował jako robotnik na kolei. W 1944r. za działalność konspiracyjną został wraz z ojcem osadzony w więzieniu w Wilnie. Wykupiony przez rodzinę wstąpił do oddziału partyzanckiego 7. Brygady Armii Krajowej „Wilhelma”. W 1945 r. wcielono go do Armii Czerwonej, ale reklamował go Polski Urząd Repatriacyjny, którego został pracownikiem. W 1944 r. repatriował się wraz z rodzicami do Polski na Ziemię Zachodnie i osiedlił w Górze Śląskiej, gdzie pracował jako wartownik w cukrowni, ucząc się jednocześnie w wieczorowym liceum dla dorosłych. Po uzyskaniu matury w 1948 r. został powołany do Oficerskiej Szkoły Rezerwy Artylerii w Gnieźnie. Z wojska wyszedł w 1949 r. w stopniu chorążego i przez rok pełnił funkcję komendanta Hufca Miejskiego „Służba Polsce” w Górze Śląskiej. W 1950 r. rozpoczął studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. W 1953 r. został zatrudniony w Zakładzie Gimnastyki jako młodszy asystent, a asystentem został rok później. W 1956 r. uzyskał tytuł magistra wychowania fizycznego, w 1961 zaś awansował na starszego asystenta. W 1968 r. po uzyskaniu stopnia doktora wychowania fizycznego został adiunktem. W latach 1969-1973 był opiekunem rocznika. W 1971 r. został przekwalifikowany na starszego wykładowcę, a następnie objął funkcję kierownika Zakładu Gimnastyki i Ćwiczeń Muzyczno-Ruchowych. W związku z reorganizacją uczelni powierzono mu funkcję kierownika Zakładu Gimnastyki i Biomechaniki. W tymże roku został mianowany docentem kontraktowym. W wyniku kolejnej reorganizacji już w stopniu starszego wykładowcy-ponownie został kierownikiem Zakładu Gimnastyki i Ćwiczeń Muzyczno-Ruchowych w Katedrze Rozwoju Motoryki Człowieka, w której pracował do przejścia na emeryturę. Oprócz pracy w Zakładzie Gimnastyki przez 25 lat prowadził zajęcia z narciarstwa zjazdowego.

Od 1954r. brał również udział w programowych zajęciach na obozach letnich oraz rajdach zimowych i letnich. W latach 1952-1956 jako oficer rezerwy Ludowego Wojska Polskiego prowadził zajęcia w Studium Wojskowym ze studentami WSWF i Politechniki. W czasie pracy w AWF działał w wielu różnych komisjach. Kierownictwo uczelni powierzało mu wielokrotnie organizację uroczystości inauguracji roku akademickiego i świąt państwowych. W 1976r. był kierownikiem komitetu obchodów 39-lecia szkoły. Był także przewodniczącym senackiej komisji ds. awansów i odznaczeń oraz członkiem komisji dydaktycznej. W latach 1971-1984 pełnił funkcje prezesa Klubu Oficerów Rezerwy AWTF. Od 1952 r. zajmował się dodatkowo sportem wyczynowym - początkowo jako instruktor, a od 1951r. jako trener w sekcji gimnastyki sportowej AZS Wrocław. W latach 1967-1983 pracował jako szkoleniowiec w sekcjach gimnastyki sportowej KS Burza i KKS Odra. Od 1952 r. działał społecznie w Okręgowym Związku Gimnastycznym, w 1956 r. jako prezes okręgu, a później do 1984 r. jako wiceprezes. W latach 1972-1976 był członkiem Zarządu Polskiego Związku Gimnastycznego. Od 1984r. pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Naukowo Metodycznej AWF i w PZG. W 1988 r. założył Towarzystwa Przyjaciół Grodna i Wilna. Był jego pierwszym prezesem i działa w nim do dzisiaj. Od 1988 r. po zweryfikowaniu uprawnień kombatanckich udziela się społecznie w środowiskach AK Dzielnicowym i wileńskim. Był jednym z założycieli Stowarzyszenia Absolwentów AWF we Wrocławiu, w którego zarządzie wciąż zasiada. Otrzymał wiele odznaczeń: Złotą Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”, Złoty Krzyż Zasługi, Odznakę Budowniczego Wrocławia, Złotą Odznakę Polskiego Związku Gimnastycznego, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Odznaki „Za zasługi dla kultury fizycznej” XV, XX, XXV, XXX-lecia; również odznaczeń wojskowych: Brązowy i Srebrny Medal „Za zasługi dla obronności kraju”, Srebrny Medal „Za zasługi dla LOK”, Krzyż Armii Krajowej z Londynu, Medal Wojska z Londynu, Krzyż Partyzancki, Odznaka „Weteran Walk o Niepodległość”, Patent Weterana Walk o Niepodległość, Odznakę „Zasłużony dla Śląskiego Okręgu Wojskowego”. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 98-99.

Kamińska, Barbara, swoją sportową „przygodę” rozpoczęła w KS MDK Tarnów pod kierownictwem trenera Zbigniewa Barnasia. Zawodniczka spod znaku „wybitny talent”. W zespole junierek zdobywała mistrzostwo Polski, w rozgrywkach ligowych była najlepszą zawodniczką, wielokrotnie wybierana jako „król strzelców” na zawodach międzynarodowych. Na początku lat osiemdziesiątych podjęła studia na AIWE we Wrocławiu, startując jednocześnie w KS AZS AWF. W 1984 r. zdobyła pierwszy tytuł mistrza Polski w piłce ręcznej. We Wrocławiu rozwijała się i doskonaliła swój talent. Uzyskała status zawodniczki najwyższej klasy. Jest wysoka, silna, perfekcyjna technicznie. Była niezawodnym snajperem, mistrzynią gry w ataku, postrachem wszystkich bramkarek, zawodniczką waleczną, nieustępliwą. Barwy KS AZS AWF reprezentowała w ciągu 10 lat, występując w tym czasie 208 razy w reprezentacji Polski, a także była powoływana do reprezentacji świata (Wiedeń 1985). W 1991 r. zmieniła barwy klubowe na TVS Neukirchen (Niemcy), wprowadzając tę drużynę do II ligi. W 1995 r. z powodu kontuzji kolana zakończyła swoją bogatą karierę sportową. W historii polskiej piłki ręcznej kobiet pozostanie jako zjawisko o wyjątkowym formacie sportowym – wzorzec zespalaający urodę z nadzwyczajnym kunsztem piłkarskim. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 54.

Karkut Bożena z domu Łozińska; piłkarka ręczna (skrzydłowa); ur. 30 czerwca 1961 we Wrocławiu. Zawodniczka klubów: AZS AWF Wrocław (mistrzostwo Polski 1984; wicemistrzostwo Polski 1980 i 1982) 1975-1985; Śląza Wrocław 1985-1989; różne kluby w Jugosławii 1989-1992; IL Vestar Oslo, Norwegia 1992-1993; AZS AWF Wrocław 1993-1996; Hypo Niederosterreich, Austria (mistrzostwo Austrii 1998; 1999 i 2000; zwycięstwo w rozgrywkach Ligi Mistrzyń 1998 i 2000) 1997-2000. Trener klubu Zagłębie Lubin 2000 -. Miejsce zamieszkania: Polska. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 102.

Kaufman - Pstrokoński Józef: współzałożyciel i pierwszy prezes AZS Wrocław w 1945 r. Zasłużony działacz, świetny organizator. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 342.

Kawzowicz-Grygowicz, Krystyna - uroczy „blond-filar” w murze obronnym zespołu piłki ręcznej AZS. Zawodniczka z niespotykanym sercem do gry, walcząca zawzięcie do końca, twardo, ale... zawsze z uśmiechem na ustach. Zawodniczka bardzo skuteczna, lubiana, tworząca dobrą, przyjacielską atmosferę w zespole. Bardzo sympatycznie ocenia swoją karierę zawodniczki: „Moja przygoda z piłką ręczną rozpoczęła się w piątej klasie szkoły podstawowej w Gryfowie Śląskim. Pierwszym moim trenerem był nauczyciel wychowania fizycznego - Antoni Gąsiorowski. Następnym etapem to 4 lata treningów pod fachową opieką doskonałego trenera mgra Jerzego Wójcika w LO w Mirsku. To właśnie tutaj po raz pierwszy wraz z koleżankami sięgnęłam po zaszczytny tytuł mistrzyń Polski w kategorii juniorek w 1961 r. Dalsze moje drogi sportowe związane były z AZS Wrocław. To tu wraz z wieloma zawodniczkami przez 10 lat trenowałam pod opieką wspaniałych trenerów: Józefa Zajęca i Zbigniewa Naglaka, zdobywając wiele tytułów: mistrzostw Polski, mistrzostw spartakiady oraz pucharów Polski w piłce ręcznej. Były to wspaniałe i niezapomniane lata wspólnych treningów, obozów, wyjazdów na mecze i przyjaźni, które przetrwały do dzisiaj. Po skończeniu studiów i zakończeniu kariery sportowej dzielę swój czas między życie rodzinne i pracę zawodową, które przynoszą mi wiele satysfakcji. Pracuję jako nauczyciel wychowania fizycznego z młodzieżą niepełnosprawną ruchowo”. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 28.

Klarowicz Andrzej - członek Zarządu KS AZS AWF we Wrocławiu (2016-2020). Trener koordynator w sekcji pływackiej KS AZS AWF Wrocław. Trener Klasy Mistrzowskiej Dr Nauk o Kulturze Fizycznej, pracuje jako pracownik naukowo - dydaktyczny w Katedrze Pływania Akademii Wychowania Fizycznego. Specjalista w zakresie Pływania Sportowego oraz Ratownictwa Wodnego. Opublikował 40 prac naukowych o tematyce związanej z dydaktyką nauczania pływania, sportem pływackim oraz kinestezjologii w środowisku wodnym. azs.awf.wroc.pl/pl/strona/dr-andrzej-klarowicz.html

Koerber Wojciech – ur. 14 maja 1978 roku we Wrocławiu. Członek Zarządu KS AZS AWF we Wrocławiu (2016-2020). W latach 2002-2016 szef działu sportu w „Gazecie Wrocławskiej”. Zdobywca głównej nagrody w Konkursie Polskiego Komitetu Olimpijskiego i Klubu Dziennikarzy Sportowych „Złote Pióro 2009–2010”. Dziennikarz Sportowy Roku na Dolnym Śląsku (laureat nagrody im. red. Macieja Bilewicza za rok 2007). Odznaczony m.in. brązowym medalem za zasługi dla Polskiego Ruchu Olimpijskiego oraz medalem „Bene Meritus” za działalność na rzecz Polskiego

Związku Towarzystw Wioślarskich. Autor książek: Olimpijczycy sprzed lat (2012), Dolnośląscy Olimpijczycy (2014) oraz „Marek Cieślak. Pół wieku na czarno” (2016). Korespondent z letnich igrzysk olimpijskich w Londynie (2012), a także z takich imprez jak piłkarskie MŚ w RPA (2010), Turniej Czterech Skoczni czy wyścig Giro d'Italia. Obecnie koordynator ds. współpracy z mediami w spółce „The World Games 2017”. azs.awf.wroc.pl/pl/strona/wojciech-koerber.html

Kołodziej Barbara - ur. 18 kwietnia 1958 r. w Tarnowie. Piłkarka ręczna, piłkarka nożna. Z „siódemką” Budowlanych Kielce zdobyła mistrzostwo Polski junierek. a następnie została zawodniczką II i ligowej drużyny tego klubu. W okresie studiów na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu była piłkarką ręczną Pafawagu i AZS /I liga/ oraz piłkarką nożną kobiecej drużyny Pafawagu /I liga /z którą, zdobyła mistrzostwo Polski /1980/. W piłkę nożną grała też w Zagłębianie Dąbrowa Górnicza / I liga/ mistrz Polski w 1985. 3-krotnie wystąpiła w reprezentacji kraju senierek /3 mecze/. Jest nauczycielką wychowania fizycznego w SP nr 7 w Kielcach. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski Leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 93.

Konczalski Jerzy, szermierz (szablista, szpadzista, florecista); ur. 4 lipca 1950 we Wrocławiu. Zawodnik klubu AZS Wrocław 1964-1976. Mistrz Polski juniorów w szpadzie 1968 i 1969. Trener: AZS Wrocław 1972-1976; w Szwajcarii 1976-1977; AZS AWF Warszawa 1982-1990; reprezentacji Polski 1988-1990; reprezentacji Austrii 1990-2002; reprezentacji Kanady 2002-2002; klub Scorpions z Bazylei, Szwajcaria 2008-2009; reprezentacji Holandii w szpadzie kobiet 2009. Miejsce zamieszkania: Polska. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 115.

Kordek-Chorosz, Ewa, ur. w 1954 r. w Nowym Korczynie. Absolwentka kierunku trenerskiego AWF Wrocław. Piłkarka ręczna AZS-AWF Warszawa. Równoległe ze studiami w 1977 roku podjęła pracę w Zarządzie Głównym AZS, początkowo jako pracownik działu administracyjnego, potem specjalistka w dziale sportu i dziale sportu powszechnego. Od 1996 r. kierownik działu ds. upowszechniania kultury fizycznej, później ds. organizacyjnego ZG AZS. Współtworzyła i koordynowała projekty Zarządu Głównego AZS w zakresie sportu powszechnego, m.in.: mistrzostw szkół wyższych, program rozwoju sportu w klubach uczelnianych, szkoleń. Wieloletnia organizatorka obozu prezesów KU AZS w Zieleńcu. Współpracowała z AZS Rzeszów na rzecz bazy szkoleniowej AZS w Polańczyku oraz organizacji imprez sportowo-rekreacyjnych w tym ośrodku. Członek Honorowy AZS od 2018 r. APS 5, 2018 (351), s. 4-5.

Kornecki, Stefan Na uczelni pracował: w latach 1975-2002 Urodził się 9 lipca 1949 r., we Wrocławiu. W 1972 r. ukończył Wyższą Szkołę Wychowania Fizycznego we Wrocławiu jako magister wychowania fizycznego i trener pływania, a w 1987 Podyplomowe Studium Biomechaniki w instytucie Techniki Lotniczej i Mechaniki Stosowanej Politechniki Warszawskiej. W 1978 r. otrzymał stopień doktora, w 1987 habilitował się w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, a w 1993 otrzymał tytuł profesorski. Pracę zawodową rozpoczął w WSWF w Gdańsku (1972-1975) jako starszy asystent i trener pływania w KS Spójnia i AZS Gdańsk. W latach 1975-2002 pracował w AWF we Wrocławiu, m.in. jako kierownik Pracowni mechaniki, Zakładu Bio-Fizycznych Podstaw Motoryki, Katedry Biomechaniki Klinicznej i Biofizyki. Był redaktorem naczelnym Wydawnictwa AWF, przewodniczącym Komisji Etyki Badań Naukowych. W 2002 r. przeniósł się do AWFis w Gdańsku, gdzie objął Katedrę Teorii i Metodyki Sportów In-

dywidualnych (pływanie i lekkoatletyka) oraz Laboratorium Wysiłku Fizycznego. Od 2003 r., był rektorem Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego i Turystyki w Sopocie. Jego najważniejsze osiągnięcia naukowe to badania natury funkcji stabilizacyjnych mięśni szkieletowych: poddanie biocybernetycznej interpretacji mechanizmu nakładania więzów mięśniowych na zbędne w konkretnym zadaniu ruchowym, kinematyczne stopnie swobody stawów, co jest warunkiem koniecznym wykonania przez człowieka dowolnego i skoordynowanego, badania charakterystyk siłowo-prędkościowych mięśni szkieletowych: zaproponowanie metody wywodzącej się z teorii optymalizacji wyznaczania funkcji $F(r)$ dla pojedynczych mięśni szkieletowych człowieka, zastosowania procedury odwrotnego zadania mechaniki do analizy, oceny i optymalizacji techniki wybranych konkurencji sportowych. Badania nieelektrycznych udziałów mięśni szkieletowych: wprowadzenie pojęcia interwału koordynacyjnego oraz opracowanie metody identyfikacji wzorców współdziałania mięśni w czynnościach motorycznych człowieka, badania wpływu wysiłku fizycznego na czułość baroreceptorów dla znalezienia wskaźnika sygnalizującego stan przetrenowania biegaczy długodystansowych. Jest autorem 69 prac oryginalnych (w tym 35 w języku angielskim, 1 we włoskim i 1 w niemieckim), rozpraw i monografii (autor lub redaktor naukowy), 7 artykułów przeglądowych, 4 podręczników akademickich (współautor), 2 patentów, 4 projektów badawczych: finansowanych przez Komitet Badań Naukowych – kierownik projektów, 4 recenzji tytułu naukowego profesora i stopnia doktora habilitowanego, w tym jednej dla uniwersytetu w USA i jednej dla uniwersytetu we Francji. Wprowadził do programu studiów podstawy biofizyki; wypromował 5 doktorów. Zdobyl 1 miejsce w konkursie „Publikacja roku 1975 w miesięczniku „Sport Wyczynowy” oraz nagrody indywidualne przewodniczącego Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki za pracę naukową w latach 1988, 1995 i 1999. Został również odznaczony Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi. Na równi z badaniami naukowymi pasjonowała go literatura i sztuka. Trzymał się dewizy, że „wszystko należy robić najprościej, jak to możliwe, ale nie prościej”. Zmarł 9 kwietnia 2015 r. Jest pochowany na cmentarzu św. Wawrzyńca we Wrocławiu. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 115-116.

Kosendiak, Jan Na uczelni pracuje od 1979 r. Urodził się 6 kwietnia 1953 r. we Wrocławiu. Maturę otrzymał w 1972 r. w Liceum Ogólnokształcącym nr XI we Wrocławiu. W 1974 r. ukończył Policealne Studium Programowanie. Elektronicznych Maszyn Cyfrowych we Wrocławiu, a w 1979 r. studia magisterskie na Wydziale Informatyki Zarządzania w Instytucie Cybernetyki Technicznej Politechniki Wrocławskiej o specjalności komputerowe systemy sterowania. W 1990 r. obronił pracę doktorską w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, uzyskując stopień doktora nauk o kulturze fizycznej, a w roku 2014 otrzymał stopień naukowy doktora habilitowanego. Posiada tytuł trenera 1 klasy lekkoatletyki. Jest autorem ponad 100 prac naukowych i metodyczno-naukowych opublikowanych w 6 krajach (tematyka: projektowanie procesów treningowych, optymalizacja procesu treningowego, analiza obciążeń i struktur czasowych, projektowanie tomów kontroli treningu, problematyka sportu dzieci i młodzieży) oraz 3 książek. W ciągu 20-letniej pracy trenerskiej jego wychowankowie w różnych kategoriach wiekowych zdobyli około 20 medali na mistrzostwach Polski w lekkoatletyce. Pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Sekcji Teorii Sportu Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej i członka Prezydiów Zarządu Dolnośląskiego Związku Lekkiej Atletyki. Był prezesem KS AZS Collegium Glacense w Nowej Rudzie. Od 1979 r. pracuje w AWF we Wrocławiu, od 1991 r. na stanowisku adiunkta w Katedrze Nauk o Sporcie, Fizycznego oraz na Wydziale Nauk o Sporcie z przedmiotów: teoria sportu, teoria treningu

sportowego i edukacja olimpijska, którego jest autorem. AW Wykładał na wielu uczelniach państwowych i prywatnych, takich jak: Uniwersytet Wrocławski, Kolegium Nauczycielskie Resocjalizacji, Rewalidacji i Wychowania Fizycznego w Białymstoku, Wyższa Szkoła Zarządzania „Edukacja” we Wrocławiu i innych. Prowadzi też wykłady na kursach instruktorów sportu, kursach trenerских i na studiach podyplomowych. Jest promotorem około 149 prac magisterskich. Jego hobby to sport i muzyka klasyczna (jest członkiem Akademickiego Chóru Politechniki Wrocławskiej). Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 117. Fot. http://chor.pwr.edu.pl/wp/?page_id=902

Kowalski, Paweł. Na uczelni pracuje od 1977 r. Urodził się 2 listopada 1952 r. Studia w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu ukończył w 1976 r. W 1982 r. obronił pracę doktorską w AWF we Wrocławiu, a w 1992 r. został doktorem habilitowanym nauk o kulturze fizycznej. Był prorektorem ds. studenckich i sportu (1993-1999), przewodniczącym senackiej komisji ds. studenckich i sportu (1993-1999), prodziekanem ds. rozwoju Wydziału Wychowania Fizycznego i Sportu (1999-2002), redaktorem naczelnym Wydawnictwa AWF (2001-2002.), przewodniczącym senackiej komisji ds. przekształceń programowych (1992). Od 1977 r. pracował w Zakładzie Teorii i Metodyki Lekkoatletyki, a od 1992 r. pełni funkcję kierownika Katedry Lekkiej Atletyki. Jako były zawodnik i trener podjął pracę naukową w zakresie „królowej sportu”. Przez lata był członkiem kadry narodowej w biegach krótkich (1973-1975), trenerem klubowym Akademickiego Związku Sportowego AWF Wrocław (1982-1992) oraz trenerem kadry narodowej (1988-1992). Był m.in. trenerem i wychowawcą Urszuli Włodarczyk, wielokrotnej medalistki mistrzostw Europy i świata w siedmioboju, trzykrotnej uczestniczki Igrzysk Olimpijskich (Barcelona, Atlanta, Sydney). Był m.in. prezesem Dolnośląskiego Związku Lekkiej Atletyki (od 1991). Prezesem KS AZS AWF Wrocław (od 1992), wiceprezesem ds. szkoleniowych Polskiego Związku Lekkiej Atletyki (od 1996), członkiem wielu organizacji sportowych, w tym Wojewódzkiej Federacji Sportu we Wrocławiu, Regionalnej Rady Olimpijskiej, Zarządu Głównego AZS. Jest autorem programów dydaktycznych w zakresie teorii i metodyki lekkiej atletyki, promotorem około 90 prac magisterskich, 8 doktoratów nauk o kulturze fizycznej. Zagadnienia dotyczące metodyki nauczania konkurencji lekkoatletycznych przedstawił min. W Sorolo (1995) i na Uniwersytecie w Trieście (1996). Jest autorem programu Sydney 2900 w zakresie przygotowań polskiej reprezentacji lekkoatletycznej do igrzysk olimpijskich (1999-2000 - 4 złote medale) na zlecenie PZLA. Odznaczony wieloma wyróżnieniami, w tym nagrodą 1 stopnia przewodniczącego Urzędu Kultury Fizycznej i Sportu, Medalem im. Bronisława Szwarca, Złotym Medalem „Za zasługi dla polskiego ruchu olimpijskiego”, Odznaką „Zasłużony dla sportu na Dolnym Śląsku”. W 1999 r. otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski oraz Medal „Zasłużony dla AWF we Wrocławiu”. Oryginalne prace monograficzne to m.in.: *Analiza i projektowanie procesu treningowego w biegu maratońskim kobiet i mężczyzn*, *Problemy badawcze w lekkoatletyce*. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 121-122.

Kozera Stanisław, ur. 27. 01. 1943 w Trzebini. Wioślarz (dwójki ze stern.), w. 163 cm, c.c. 50 kg. IO 1964 Tokio, 6 m.; brązowy medalista ME; trzykrotny mistrz Polski; akademicki mistrz Polski; Mistrz Sportu, odzn. brązowym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe. Klub AZS Wrocław. Kariera sportowa 1958-67. I Wykształcenie średnie. Żonaty, ma dwóch synów: elektronika i ogrodnika. Hobby: zoologia. Mieszka we Wrocławiu. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 130-1.

Krawcewicz Lucyna lekka atletyka Ur. 14.03.1938 Michalin koło Mińska, dawne woj. poleskie (obecnie Białoruś). Kluby: Zryw Szczecin 1955-1957, MKS Kusy Szczecin 1958, AZS Szczecin 1959-1960, AZS Wrocław 1961-1965, ŁKS Łódź 1966-1971. Klub na igrzyskach: ŁKS Łódź. Pierwszy trener: Zdzisław Tymosiewicz. Trener na igrzyskach: Edmund Jaworski. IO Meksyk 1968, rzut oszczepem: 12. Lucyna Krawcewicz (Polska) 51,54. 24 razy reprezentantka Polski meczach międzypaństwowych 1961-1970. Mistrzyni Polski, rzut oszczepem: Szczecin 1965 (49,98). 3 razy wicemistrzyni Polski, rzut oszczepem: 1964, 1967, 1968. Rekord życiowy, rzut oszczepem 54,82 (Łódź 1968, zawody z okazji 60-lecia ŁKS na stadionie przy al. Unii). Grała też w piłkę ręczną w klubach I ligi Łącznościowiec Szczecin 1959-1961, AZS Wrocław 1961-1963, Społem Łódź 1969 i w siatkówkę w ZNP Łódź-Górna. Szachistka Startu Łódź. MP Polanica Zdrój 1974 - 5 miejsce. Wystąpiła w Szachowych Mistrzostwach Świata Weteranów Rowy 2000 - 15 miejsce, Naumburg 2002 - 13 miejsce, Halle an der Saale 2004 - 5 miejsce. Pochodzi z Polesia, które opuściła po włączeniu go do ZSRR. Zanim jednak osiadła w Szczecinie chodziła do szkoły podstawowej najpierw w Płocku, a później we Fromborku (1952) oraz gimnazjum w Braniewie (1954). Absolwentka Technikum Wychowania Fizycznego w Szczecinie (1959) i WSWF we Wrocławiu (1964). W czasach szkolnych grała w siatkówkę, uprawiała lekką atletykę (biegi średnie, skok wzwyż, skok w dal), a w szczecińskim Zrywie występowała w drugoligowej drużynie piłkarek ręcznych, z którą awansowała do ekstraklasy (1956). Grała w pierwszoligowych zespołach szczypiornistek: Łącznościowcu Szczecin (1959-1961) i AZS Wrocław (1961-1963), a po przyjeździe do Łodzi także w zespole Społem. W Łodzi zamieszkała na stałe w 1965 i przez 6 lat trenowała rzut oszczepem w ŁKS. Oprócz startu w igrzyskach ma w swojej biografii liczne występy w popularnych w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych meczach międzypaństwowych min. w legendarnym spotkaniu Polska -USA przed stutysięczną widownią na Stadionie Dziesięciolecia (1958). Po skończeniu kariery lekkoatletycznej zainteresowała się szachami i grała w pierwszoligowym Starcie Łódź. Była min. mistrzynią Polski w szachach błyskawicznych (1972). Ośmiokrotnie (1972-1982) brała udział w finałach indywidualnych mistrzostw Polski kobiet (najwyższe 5 miejsce w 1974 w Polanicy-Zdroju). Trzykrotnie startowała w mistrzostwach świata mastersów: Rowy 2000 (15 miejsce), Naumburg (Niemcy) 2002 (13), Halle an der Saale (Niemcy) 2004 (5). Trenerka lekkiej atletyki, instruktorka piłki ręcznej, siatkówki, wioślarstwa i szachów. Sędzia szachowy. Od 1966 trenowała oszczepników w ŁKS. W latach 1973-1978 było trenerką rzutów w Starcie Łódź. Nauczycielka wf: Liceum Medyczne we Wrocławiu 1964-1965 oraz łódzkie szkoły; Technikum Łączności nr 2 (1965-1969), Medyczne Studium Zawodowe nr 3 (1971-1984), Zawodowe Studium Medyczne nr 5 (1984-1989), XXV LO (1989-1991). Prowadziła wykłady i zajęcia z niekonwencjonalnych metod leczenia na Uniwersytecie Trzeciego Wieku. Ma patenty min. z radiestezji, psychotroniki, jogi. Aktywnie uczestniczy w ruchu olimpijskim. Marek Kondraciuk, M. Łopiński, Olimpijczycy z Łodzi regionu. Paryż 1924 – Rio 2016, Łódź 2017, s. 107-8, 306; Renata Urban, Paweł Bartnik, Zenon Szostak, 70 lat Akademickiego Związku Sportowego w Szczecinie, Szczecin 2017, s. 38.

Krawczyk Krzysztof, ur. 1962. lekkoatleta (wzwyż). IO 1988 Seul, 12 m.; mistrz Polski 1987; odzn. srebrnym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe. Klub AZS Wrocław. Wykształcenie wyższe wf., AWF Wrocław. Żonaty, jedno dziecko. Hobby; literatura i muzyka. Mieszka we Wrocławiu. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 133.

Krzykawska, Urszula - zawodniczka o dziewczęcym wyglądzie i pociągającej urodzie - wspomina swoje pierwsze kroki i dalsze etapy zawodniczej kariery: „Właściwie przypadkiem trafiłam na trening piłki ręcznej (wcześniej byłam gimnastyczką, co zresztą było widoczne na pierwszym treningu, na którym wzbudziłam uśmiechy dziewcząt swoim strojem gimnastyczki i baletkami). Na trening ten trafiłam ze szkolnych zawodów, na których Jurkowi Dyrkaczowi rzuciłam się w oczy nietypowym rzutem z odchylenia - bez techniki, ale skutecznym. Wprawdzie trener początkowo nie bardzo wierzył, że zdoła zrobić ze mnie piłkarkę ręczną, ale wspaniała atmosfera w zespole zmobilizowała mnie do pracy nad sobą. Wkrótce grałam już w reprezentacji Polski junierek, a w wieku 19 lat zdobyłam z seniorkami, jako środkowa rozgrywająca, 5 miejsce na Mistrzostwach Świata w Jugosławii, co do dziś pozostało najlepszym miejscem kobiecej reprezentacji na arenie międzynarodowej. Z AZS AWF wielokrotnie zdobywałam mistrzostwo Polski oraz około 90 razy reprezentowałam barwy Polski, a karierę moją przerwała ciężka kontuzja kolana, po której wyjechałam na leczenie do Niemiec, gdzie jeszcze zdobyłam wicemistrzostwo kraju z zespołem S.C. „Greven 09”. Urszula Krzykawska była niezwykle dynamiczną zawodniczką. Zwinna i szybka, bardzo szybka, była zazwyczaj postrachem bramkarek. W czasie szybkiego ataku po prostu „płynęła” w powietrzu na bramkę przerażonych przeciwniczek. Piłka do niej „lgnęła” i... nie tylko piłka. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 51.

Kubacki Rafał, judo. Urodził się 23 marca 1967 roku we Wrocławiu. Absolwent wrocławskiej AWF (1999 - magister wf., otwarty przewód doktorski). Reprezentował Gwardię, Śląsk i AZS AWF Wrocław (trenerzy Stanisław Siewior, Jarosław Wołowicz i Kazimierz Witkowski). Dwukrotny mistrz świata w kat. open (1993, 1997), brązowy medalista MŚ (1989), złoty (1989) srebrny (1994, 1998) i brązowy (1991. 1993. 1998-1997) medalista ME. Mistrz świata juniorów (1986) i trzykrotny mistrz Europy juniorów (1985-87), 17-krotny mistrz Polski (1985-1999). Trzykrotny olimpijczyk: z Barcelony (+95 kg, dwa zwycięstwa, dwie porażki). Atlanty (+95 kg. dwa zwycięstwa. dwie porażki); Sydney (+100 kg. jedna porażka). Zasłynął rolą Ursusa w polskiej ekranizacji „Quo vadis”. Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 100-103. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Rafa%C5%82_Kubacki

Łasiński Gabriel. Na uczelni pracuje od 1974 r. Urodził się, w 1950 r. w Grudziądzu. Po maturze, którą zdał w tamtejszym technikum mechanicznym w 1969 r., podjął studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Ukończył je w 1973 r., uzyskując tytuł magistra wychowania fizycznego i stopień trenera pływania II klasy. W 1978 r. został doktorem nauk o kulturze fizycznej. W 1994 r. ukończył roczne studia podyplomowe w Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu z zakresu zarządzania strategicznego. Habilitował się w 1989 r. i został zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego. W 2004 r. otrzymał tytuł profesora nauk o kulturze fizycznej. Od 1974 r. pracuje w AWF we Wrocławiu. Początkowo (w latach 1974-1990) był zatrudniony na stanowiskach: asystenta, starszego asystenta i adiunkta w Zakładzie Specjalizacji Sportowych oraz Teorii Sportu i Gier Sportowych. W latach 1982-1996 kierował Zakładem Teorii Treningu Sportowego, jednocześnie będąc kierownikiem Katedry Sportu (1991-2002). Od 2002 r. jest kierownikiem Katedry Komunikacji i Zarządzania w Sporcie (wcześniej: Katedry Nauk o Sporcie) oraz Zakładu Komunikacji Społecznej i Mediów. W latach 1991-1993 pełnił funkcje prorektora ds. studiów. Był zastępcą sekretarza

ds. Szkolenia w KS AZS AWF Wrocław (1978-1980) i przewodniczącego Rady Młodych Pracowników Nauki AWF (1976-1978). Był także członkiem Międzyresortowej Komisji ds. Nagród Państwowych (1992-1994), Zespołu Naukowo-Metodycznego działającego na rzecz Polskiego Związku Bokserskiego, Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej (od 1986), Towarzystwa Naukowego Prakseologii (od 1986), Polskiego Towarzystwa Technologii i Mediów Edukacyjnych (od 1998) oraz Międzynarodowego Towarzystwa Naukowego Gier Sportowych (od 2001). Odbył następujące staże naukowe i pobyty studyjne: Polska Akademia Nauk, Uniwersytetu Karola w Pradze, w Aachen, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Nitrze, Deutsche Sporthochschule Köln. W 1998 r. zdobył uprawnienia międzynarodowego trenera i doradcy systemu DISG w zakresie rozwoju osobowości a w roku 2001 uprawnienia międzynarodowego doradcy systemu DISG Training w zakresie budowania i rozwijania zespołów (Team training). Jest także wykładowcą w utworzonej przez siebie Akademii Prezentacji, w której przeprowadził setki seminariów, konferencji, prezentacji, warsztatów i treningów kierowniczych dla menedżerów firm krajowych i międzynarodowych, a także kadry administracji państwowej i samorządowej. Od 29 lat wykłada w Studium Doskonalenia Menedżerów Oświaty w Kaliszu. Współpracował również przez kilka lat z Uniwersytetem Ekonomicznym w Gdańsku oraz Studium Marketingu Politycznego i Medialnego przy Wyższej Szkole Zarządzania i Prawa w Warszawie. Wypromował ponad 100 magistrów oraz 8 doktorów nauk o kulturze fizycznej. Sporządził wiele recenzji wydawniczych oraz rozpraw doktorskich i habilitacyjnych. Jest autorem i współautorem ponad 192 publikacji, w tym 7 książek. Do najważniejszych prac naukowych można zaliczyć: Prakseologiczno-systemowe podstawy badania i usprawnienia treningu sportowego, Wprowadzenie do teorii treningu sportowego, sztuka prezentacji, Sprawność zarządzania organizacją sportową, Identyfikacja procesów komunikowania w wybranych formach zachowań społecznych (ujęcie prakseologiczno-systemowe), Rozwiązywanie problemów w organizacji. Moderacja w praktyce, Komunikacja otwarta jako istotny obszar potencjału rozwojowego zespołów. Wyróżniony Brązową, i Srebrną Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”, Złotym Medalem Polskiego Związku Bokserskiego, Srebrną Odznaką Polskiego Związku Kajakowego, Złotą Odznaką Polskiego Związku Strzelectwa Sportowego, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem „Zasłużony dla AWF we Wrocławiu” oraz licznymi odznaczeniami resortowymi. Od wczesnej młodości uprawiał wyczynowo pływanie w KS Stal Grudziądz, trenował również piłkę ręczną i lekkoatletykę. Sport jako zjawisko społeczne stał się jego życiową pasją i to zadecydowało zarówno o wyborze studiów, jak i podjętej później specjalizacji zawodowej. Jest żonaty, ma dwoje dzieci. Interesuje się polityką międzynarodową, komunikacją społeczną, sportem i motoryzacją. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s.143-144.

Leszczyński Marian, ur. 8. 12. 1936 w Łopatynie. Wioślarz (czwórki ze stern), w. 184 cm, c.c. 84 kg. IO 1964 Tokio, 6 m.; trzynastokrotny mistrz Polski 1958 - 62 Mistrz Sportu, odzn. brązowym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe. Klub AZS Wrocław. Wykształcenie średnie, technik geodeta. Żonaty. Mieszka we Wrocławiu. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 151; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 84.

Lewandowski, Stefan (ur. 30 maja 1930 w Gdańsku, zm. 2 grudnia 2007 w miejscowości Hamm koło Dortmundu) – polski lekarz, chirurg ortopeda i lekkoatleta, średniodystansowiec, zwany „latającym doktorem”. Ukończył szczecińskie Gimnazjum i Liceum im. Henryka Pobożnego (1949) i Pomorską Akademię Medyczną w Szczecinie

(1955). Był członkiem klubów: AZS Wrocław (1951), AZS Szczecin (1951-55), Budowlani Szczecin (1956), Start Szczecin (1957), Czarni Szczecin (1958) i AZS Szczecin (1959-61). Dwukrotny olimpijczyk (Helsinki 1952, Rzym 1960). Szczyt kariery zawodniczej Lewandowskiego przypadł na 1959 rok, w którym jednak nie było żadnej międzynarodowej imprezy mistrzowskiej. Zajął wówczas 2. miejsce w tabelach światowych biegu na 800 m (1:46,5) i 5. na 1500 m (3:41,0). Wyniki te pozostały jego rekordami życiowymi. W plebiscycie Przeglądu Sportowego na 10 najlepszych sportowców Polski zajął wówczas 8. miejsce. W rankingu światowym Track & Field News zajął w 1959 1. miejsce na 800 m i 4. na 1500 m. S. Lewandowski był 2-krotnym mistrzem Polski (800 m - 1959, 1500 m - 1955). Od początku kariery S. Lewandowski nazywany był „latającym doktorem”, ponieważ jako dyplomowany lekarz dużo podróżował po świecie, korzystając głównie z usług linii lotniczych. Na przełomie lat 70. i 80. był jednym z najbardziej cenionych chirurgów kolan w Europie. W tym samym czasie blisko współpracował z PZLA, operując m.in. Grażynę Rabsztyn, Teresę Sukniewicz i Bronisława Malinowskiego. Po przejściu na emeryturę zamieszkał w Szczecinku. Zmarł w roku w 2007 pochowany w Hamm. Z inicjatywy Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość w 2009 r. na Cmentarzu Centralnym w Szczecinie posadzono „drzewko pamięci” poświęcone jego osobie. Lewandowski był 19-krotnym rekordzistą kraju: 3-krotnie na 800 m do 1:46,5 s. (20 września 1959, Kolonia) - 16. wynik w historii polskiej lekkoatletyki; 7-krotnie na 1000 m do 2:19,0 s. (10 sierpnia 1959, Gävle) - 10. wynik w historii polskiej lekkoatletyki; 5-krotnie na 1500 m do 3:41,0 s.; 1 raz na 2000 m - 5:07,2 s. (1959); 2-krotnie w sztafecie 4 x 400 m; 1 raz w sztafecie 3 x 1000 m. https://pl.wikipedia.org/wiki/Stefan_Lewandowski; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 85.

Lewandowski, Zbigniew, prezes KS AZS AWF Wrocław w latach 1981-1985, urodził się 9 lutego 1930 r. w Grodnie. Studia wyższe odbył na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w latach 1950-1955, uzyskując tytuł lekarza. Stopień doktora nauk medycznych nadała mu w roku 1967 Rada Wydziału Lekarskiego na podstawie rozprawy pt. „Zachorowalność studentów środowiska wrocławskiego”. Lekkoatletykę uprawiał w czasach szkolnych i studenckich specjalizując się w skoku wzwyż początkowo jako zawodnik „Budowlanych”, a później „Czarnych” i „Gwardii” Wrocław. Skakał z „bosej stopy”, a mimo tej osobliwości uzyskiwał wyniki na wysokim - jak na ówczesne czasy - poziomie. W latach 1953-1957 był czterokrotnym mistrzem Polski i wielokrotnym rekordzistą w skoku wzwyż, a także akademickim wicemistrzem świata (Budapeszt 1954), halowym wicemistrzem USA (1958), dwukrotnym uczestnikiem mistrzostw Europy (1954, 1958). Jako pierwszy Polak pokonał wysokość 2 m, a jego rekord życiowy, w stylu nożycowym, wynosił 206 cm. Wynik ten uznawano za najlepszy na świecie w tym stylu. Pracę zawodową lekarza rozpoczął w III Klinice Chorób Wewnętrznych, w której był zatrudniony do 1957 r., a następnie związał się z Zakładem Kontroli Lekarskiej WSWF. W 1967 roku został mianowany adiunktem i objął stanowisko kierownika Zakładu Opieki Zdrowotnej. W 1972 roku został docentem etatowym. W latach 1973-1978 pełnił funkcję pełnomocnika rektora ds. współpracy ze środowiskiem oraz wiele funkcji w komisjach senackich. W latach 1978-1981 oraz 1985-1990 pełnił funkcję prorektora ds. dydaktycznych. Zawsze związany był ze sportem akademickim. W latach 1978-1985 pełnił funkcję prezesa KS AZS AWF. Jego sportowe zasługi zostały docenione przez Wysoką Kapitułę Medalu „Kalos Kagathos” Uniwersytetu Jagiellońskiego. Odznaczenie to przyznano mu w 1993 r. Zbigniewa Lewandowskiego zaliczano do ludzi rzetelnych i kompetentnych, rozważnych i dociekliwych. Ceniono go za życzliwość, koleżeństwo i szacunek, jakim darzył ludzi z najbliższego otoczenia,

dokładność i racjonalny stosunek do wszystkich problemów. Nigdy nie zerwał ze sportem - brał udział w siatkarskich zmaganiach kolegów z AWF. Przeszedł na emeryturę w 1991 r. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 45. J. Jonkisz, Zbigniew Lewandowski. Bosą stopą skok do gwiazd... , w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia – wspomnienia – opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 293-4; [https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Lewandowski_\(lekkoatleta\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Lewandowski_(lekkoatleta))

Lis Andrzej, szermierka, szpada. Uczestnik IO w Moskwie (1980): srebrny medalista, szpada druż. z: L. Chronowskim, P. Jabłkowskim, M. Strzałką i L. Swornowskim; szpada ind. - 13-16 miejsce. Zdobywaniem wicemistrzostwa świata juniorów w 1979 r. zapowiadał wielką karierę sportową na etapie seniora. Nadal wiąże się z jego startami nadzieję na duże osiągnięcia. Warto wspomnieć, że w szpadzie najłatwiej o zaskakujące sukcesy, a najtrudniej o stałe rezultaty na wysokim poziomie. Najbliższy więc czas ugruntuje opinie o wykorzystaniu talentu szermierczego przez A. Lisa. Piąte miejsce na mistrzostwach świata (1979). Ur. 16 XII 1959 r. we Wrocławiu. Wykształcenie średnie zawodowe. Klub AZS Politechnika Wrocław. Wzrost 185 cm, waga 78 kg. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 212.; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 89; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 153.

Łoboda Michalina, ur. w 1982 r. w Bydgoszczy. Studiowała w Akademii Bydgoskiej w latach 2001-2005 w systemie niestacjonarnym i uzyskała tytuł licencjata na kierunku wychowanie fizyczne. W latach 2007-2009 podjęła studia uzupełniające w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, gdzie uzyskała tytuł magistra. W tym czasie zdobyła również uprawnienia instruktora karate i samoobrony. Karierę sportową rozpoczęła w 1990 r. w bydgoskim klubie „Sandan” u trenera Grzegorza Cukrowskiego. Następnie trenowała w klubie „Bushi-do” pod kierunkiem Piotra Gołębiewskiego. Od 2007 r. trenuje we Wrocławiu w klubie AZS UP pod kierunkiem Andrzeja Zarzyckiego. Prace zawodową podjęła w 2003 r., pracując jako instruktor na obozach młodzieżowych karate bydgoskiego klubu „Buschi-do” oraz w różnych bydgoskich klubach fitness. W latach 2005-2008 pracowała w Studio Fitness „Sunrise” jako instruktor. Kariera sportowa: zawodniczka karate WKP - zdobywczyni wielu medali mistrzostw Polski, jak również mistrzostw świata i Europy w stylu shotokan. Od 1998 r. zawodniczka kadry narodowej. R. Pujszo, Sportowcy wyczynowi Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2011, s. 47-9.

Łoboda Michalina, ur. w 1982 r. w Bydgoszczy. Studiowała w Akademii Bydgoskiej w latach 2001-2005 w systemie niestacjonarnym i uzyskała tytuł licencjata na kierunku wychowanie fizyczne. W latach 2007-2009 podjęła studia uzupełniające w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, gdzie uzyskała tytuł magistra. W tym czasie zdobyła również uprawnienia instruktora karate i samoobrony. Karierę sportową rozpoczęła w 1990 r. w bydgoskim klubie „Sandan” u trenera Grzegorza Cukrowskiego. Następnie trenowała w klubie „Bushi-do” pod kierunkiem Piotra Gołębiewskiego. Od 2007 r. trenuje we Wrocławiu w klubie AZS UP pod kierunkiem Andrzeja Zarzyckiego. Prace zawodową podjęła w 2003 r., pracując jako instruktor na obozach młodzieżowych karate bydgoskiego klubu „Buschi-do” oraz w różnych bydgoskich klubach fitness. W latach 2005-2008 pracowała w Studio Fitness „Sunrise” jako instruktor. Kariera sportowa: zawodniczka karate WKP - zdobywczyni wielu medali mistrzostw Polski, jak również mistrzostw świata i Europy w stylu shotokan. Od 1998 r. zawodniczka kadry narodowej. R. Pujszo, Sportowcy wyczynowi Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2011, s. 47-9.

Łozińska-Karkut, Bożena - wychowanka KS AZS AWF. Przygodę z piłką ręczną rozpoczęła jako juniorka, pod opieką trenera Jerzego Dyrkacza. W wieku 18 lat przeszła do senierek, zdobywając w przeciągu 5 lat medale wszystkich kolorów. Zarówno jako juniorka, jak i seniorka reprezentowała barwy Polski (ok. 190 razy udział w mistrzostwach świata 5 razy). Najwyżej ceni swój udział w MŚ w Seulu w 1990 r., gdzie została mianowana królem strzelców i najlepszą prawą skrzydłową. Grając na pozycji prawej i lewej skrzydłowej, była wielokrotnie powoływana do reprezentacji na mistrzostwa świata i Europy. Oprócz klubów polskich występowała w Jugosławii („Voždovac” Belgrad), Norwegii („Haugerud” Oslo, HK Toten), Austrii („Hypo-Bank” Suedstadt) i we Włoszech (Sossari). W swojej 25-letniej karierze zawodniczej pracowała z trenerami: J. Dyrkaczem, J. Zającem, S. Gołówką i B. Cybulskim, a później z ponad trzydziestoma szkoleniowcami całego świata. Obecnie jest nauczycielem wychowania fizycznego i trenerem zespołu senierek „Cuprum Bank” Zagłębie Lubin i II trenerem młodzieżowej reprezentacji Polski. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 55.

Lubicki, Ryszard. wioślarz. Urodził się 3 września 1936 r. w Mikaszewicach, zmarł 28 stycznia 2003 r. w Lublinie. Jego kariera sportowa przypada na lata 1957-1970. Zawodnik Kolejowego Klubu Wioślarskiego Bydgoszcz i Wojskowego Klubu Sportowego „Zawisza” Bydgoszcz oraz AZS Wrocław. Startował na Igrzyskach Olimpijskich w Tokio (1964) w finale czwórek ze sternikiem. Wielokrotny mistrz Polski w czwórce ze sternikiem, czwórce bez sternika, ósemce (1960-1967). Uczestnik mistrzostw świata (1962 – czwarte miejsce w czwórce ze sternikiem, 1966), mistrzostw Europy (1963 - czwarte miejsce w czwórce ze sternikiem, 1964 - czwarte miejsce w czwórce ze sternikiem, 1965 - czwarte miejsce w czwórce ze sternikiem). Przez wiele lat mieszkał w Kazimierzu Dolnym. Głuszek Z., Leksykon polskich olimpijczyków 1924–1998, Warszawa 1999, s. 259; Tuszyński, B., H. Kurzyński, Leksykon olimpijczyków Polskich. Od Chamonix i Paryża do Soczi 1924-2014, Warszawa 2014, s. 154; www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/odeszli-w-2003-roku/; <http://www.olimpijski.pl> Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 154; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 95; Z. Szafkowski, Polscy olimpijczycy wywodzący się z kresów wschodnich Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Kultura Fizyczna 2000, 3, s. 60.

Mainka Bertold Teodor, ur. 4.06.1934, Zabrze. Wioślarz. Syn Edwarda i Marii Menczik. Absolwent Politechniki Wrocławskiej we Wrocławiu (inżynier). Zawodnik (wioślarz-sternik) AZS Wrocław. Trener: Zbigniew Schwarzer. Brązowy medalista ME: 1957 Duisburg (dwójki ze sternikiem, partnerzy: H. Jagodziński, Z. Schwarzer), 2-krotny finalista ME: 1955 Gandawa (4 m., dwójki ze sternikiem, partnerzy: jw.), 1956 Bled (5 m., dwójki ze sternikiem, partnerzy: jw.). Olimpijczyk 1956 Melbourne: sternik osady dwójki ze sternikiem - 2 m. w przedb.(3 osady) z czasem 7.43,7, 1 m. w półfn. (4 osady) z czasem 922,8. W finale 4 m.(4 osady) z czasem 8.31,5. Partnerzy w osadzie: H. Jagodziński, Z. Schwarzer. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 210; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 160; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 345. https://pl.wikipedia.org/wiki/Bertold_Mainka

Maksymow Beata, ur. 27.07.1967, Czeladź. Dżudoczka Córka Zbigniewa i Krystyny Sołtysik. Absolwentka Kolegium Nauczycielskiego w Raciborzu (2004, wydz. pedagogika resocjalizacyjna z wych. fizycznym). Zawodniczka (178 cm, 120 kg) GKS Jastrzębie (1983-90), Błękitnych Kielce (1991), KS Koka Jastrzębie (1991-98), AZS Wrocław (1998-01). Trenerzy: Tadeusz Kowalewski, Jan Skubis, Jerzy Dodzian, Henryk Zorychta, Leszek Luszyk, Wiesław Błach, Robert Radlak. Zdobywczyni medali podczas imprez krajowych i zagranicznych. 24-krotna mistrzyni Polski w kat. +72 kg i 78 kg (1984, 1986, 1988-89, 1991-93, 1995-2000) oraz open (1986, 1989, 1991-97, 1999, 2000). 2-krotna mistrzyni świata (1993, 1999), 3-krotna brązowa medalistka MS (1989, 1991, 1.997). 3-krotna mistrzyni Europy (1986, 1991, 1997). IO-krotna medalistka ME: srebrna (1989, 1994, 1998), brązowa (1985, 1988, 1989, 1993-95, 1997). Zdobywczyni ogółem 23 krążków MP (21,1,1), 18 medali mistrzostw świata i Europy oraz 2 medali za drużynowe mistrzostwo Europy. Karierę zakończyła w 2001 r. Wielokrotnie odznaczona złotym i srebrnym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, srebrnym medalem Europejskiej Unii Judo i odznaką „Zasłużony dla m. Jastrzębia”. Olimpijka 1992 Barcelona: waga Ciężka +72 kg - w I kolejce wygrała z R. Akerblom (Finlandia), w II przegrała z E. Rodriguez (Kuba). W repasażach pokonała S. Yompakdee (Tajlandia) i S. Gondarenko (WNP) oraz przegrała z Y. Sakaue (Japonia), zajmując 5-6 m. Olimpijka 1996 Atlanta: waga ciężka +72 kg - w I kolejce wyciągnęła wolny los, w II pokonała C. Cicot (Francja), w III zwyciężyła H. Hefny (Egipt), w IV przegrała z E. Rodriguez (Kuba). W repasażach uległa J. Hagn (Niemcy), zajmując 5-6 m. Olimpijka 2000 Sydney: waga +78 kg - w I kolej-

ce przegrała 0:5 z C. Rosensteel (USA), odpadła z rywalizacji. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 211; H. Marzec, Ze Śląska na olimpijskie areny. Leksykon olimpijczyków śląskich, Katowice 2011, s. 76-7; A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 134.

Makutynowicz, Czesław, urodził się 04.06.1928 r. w Wilnie. Zmarł 06. 11. 1997 roku. Studia ukończył w 1952 r. w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Pracę doktorską obronił w 1972 r. w AWF w Warszawie. Od 1949 roku członek AZS. Pełnił cały czas funkcje kierownicze w naszej organizacji (od p. siatkowej, kierownika sekcji, trenera, prezesa klubu uczelnianego i środowiskowego). W 1970 roku organizuje Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze, którym kieruje do przejścia na emeryturę tj. 1992 roku. W 1971 roku powołuje Klub Uczelniany, natomiast w 1974 roku Klub Środowiskowy SZS - AZS, pełniąc cały czas funkcję Vice prezesa ds. sportowych. Po rozdzieleniu SZS i AZS organizuje Klub Środowiskowy, gdzie aktywnie działa do 1973 roku. W latach 1989 - 91 był członkiem Zarządu Głównego, działając w komisji naukowej. Brał aktywny udział w konferencji naukowej organizowanej w Krakowie z okazji 80 - lecia AZS. Równolegle kierował SWFiS budując od podstaw bazę w WSP (hala sportowa, zespół boisk, basen, korty tenisowe). W tym czasie sekcje piłki siatkowej, ręcznej, nożnej, piłki koszykowej, lekkiej atletyki, pływackiej zdobyły czołowe lokaty w punktacji szkół pedagogicznych. Trwa/e zapisuje się w środowisku zielonogórskim, jako niezrównany organizator, kolega, trener. Bardzo lubiany przez studentów i pracowników. Odznaczony: Medalem 70 - lecia AZS; Złotą Odznaką AZS; Medalem Komisji Edukacji Narodowej; Złotym Krzyżem Zasługi; Krzyżem Kawalerskim. A. Brzózka, Politechnika Zielonogórska. KU AZS, Zielona Góra 1977, s. 68. Fot. tamże s. 20. Pierwszy w środowisku zielonogórskim honorowy członek AZS dr Czesław Makutynowicz, z prawej prezes KU AZS A. Brzózka.

Maliszewski, Tadeusz (ur. 2 października 1923 w Bydgoszczy, zm. 22 sierpnia 1991) – polski siatkarz, mistrz i reprezentant Polski, zawodnik klubów wrocławskich. Po II wojnie światowej zamieszkał z rodzicami w Jeleniej Górze i występował w tamtejszej drużynie Elektryka. W 1947 został zawodnikiem AZS Wrocław. W barwach AZS sięgnął po mistrzostwo Polski w 1948 i 1950 oraz wicemistrzostwo w 1949. Następnie został grającym trenerem Gwardii Wrocław, z którą zdobył wicemistrzostwo Polski w 1952 i brązowy medal mistrzostw Polski w 1953. Już wyłącznie w roli trenera sięgnął po dwa kolejne tytuły wicemistrza Polski (1954, 1955) i brązowy medal mistrzostw Polski w 1956. Był także trenerem żeńskiej drużyny Gwardii Wrocław. W latach 1949-1951 wystąpił 22 razy w reprezentacji Polski. Debiutował 28 czerwca 1949 w towarzyskim meczu z Rumunią. Wystąpił m.in. w I mistrzostwach świata w 1949 (5 m.) oraz akademickich mistrzostwach świata w 1951. Na tej ostatniej imprezie wystąpił ostatni raz w biało-czerwonych barwach - 15 sierpnia 1949 z Rumunią. W 1963 ukończył studia ekonomiczne i pracował we wrocławskim Poltegorze. W 1970 doznał udaru mózgu, który uniemożliwił mu pracę zawodową. Jego bratem był reprezentacyjny siatkarz Witold Maliszewski. https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Maliszewski. Fot. Maliszewski Tadeusz trzeci od lewej. <https://gwardiawroclaw.pl/klub/historia-klubu/>

Maliszewski, Witold (ur. 15 stycznia 1922 w Poznaniu, zm. 28 kwietnia 1976) – polski siatkarz, mistrz i reprezentant Polski, zawodnik klubów wrocławskich. Po II wojnie światowej zamieszkał z rodzicami w Jeleniej Górze i występował w tamtejszej drużynie Elektryka. W 1947 został studentem wydziału elektrycznego Politechniki Wrocławskiej i zawodnikiem AZS Wrocław. W barwach AZS sięgnął po mistrzostwo Polski w 1948 i 1950 oraz wicemistrzostwo w 1949. Następnie był zawodnikiem Gwardii Wrocław, z którą zdobył wicemistrzostwo (1952, 1954, 1955) i brązowy medal (1953, 1956) mistrzostw Polski. We wrocławskim klubie występował do 1962. Następnie był trenerem w KKS Odra Wrocław. Zajęcie to łączył z pracą zawodową we wrocławskim Poltegorze. W latach 1948-1957 wystąpił 36 razy w reprezentacji Polski. Debiutował 9 września 1948 w meczu Igrzysk bałkańskich w Sofii z Bułgarią. Wystąpił m.in. w Imistrzostwach świata w 1949 (5 m.) i mistrzostwach Europy w 1950 (6 m.). Po tym ostatnim turnieju w kadrze narodowej grał sporadycznie, ostatni raz 21 września 1957 w meczu z Węgrami, w którym jako reprezentacja Polski wystąpiła reprezentacja Wrocławia. Na początku 1952 otrzymał tytuł mistrza sportu. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Witold_Maliszewski_\(siatkarz\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Witold_Maliszewski_(siatkarz)); Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 345. Fot. Maliszewski Witold czwarty od lewej. <https://gwardiawroclaw.pl/klub/historia-klubu/>

Janosz Marek. Na uczelni pracował w latach 2001-2005. Urodził się 10 lipca 1941 r. w Jezierzanach. Od 1945 r. mieszka we Wrocławiu, gdzie ukończył szkołę średnią, a w 1967 r. studia wyższe na Wydziale Ekonomiki Przedsiębiorstwa Wyższej Szkoły Ekonomicznej, uzyskując tytuł magistra nauk ekonomicznych. Na tej samej uczelni w 1977 r. otrzymał stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych, a w 1994 stopień naukowy doktora habilitowanego nauk ekonomicznych. W czasie studiów, w latach 1963-1966, pełnił kolejno funkcje sekretarza, wiceprezesa i prezesa Klubu Uczelnianego AZS WSE Wrocław. Ponadto był przewodnikiem Akademickiego Klubu Turystycznego we Wrocławiu. W latach 1965 - 1966 był członkiem Prezydium Zarządu Środowiskowego AZS Wrocław. Od 2001 r. pracował na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze Turystyki i Rekreacji Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne: promowanie około 300 prac magisterskich, dyplomowych i podyplomowych, współautorstwo podręcznika akademickiego „Badania marketingowe”. Podstawowe metody i obszary zastosowań oraz skrypt „Analiza rynku ze wspomaganie komputerowym”. W swym dorobku ma 82 publikacje naukowe, w tym 11 monografii, 35 artykułów, 29 opublikowanych referatów. Zrecen-

zował pracę habilitacyjną, 10 prac doktorskich, 7 książek naukowych. Do ważniejszych publikacji należą: Metodyczne podstawy badań czasu wolnego mieszkańców Wrocławia i jego wykorzystania na rekreację ruchowe i turystykę, Turystyka na Dolnym Śląsku i Śląsku Opolskim. Strategia rozwoju produktu turystycznego, Turystyka na Dolnym Śląsku. Stan i kierunki rozwoju, Dolny Śląsk jako region recepcji turystycznej w konkurencyjnym otoczeniu Polski i Europy, Produkty markowe Dolnego Śląska, Informacyjne podstawy analizy regionalnego rynku turystycznego na przykładzie Dolnego Śląska. Jego zainteresowania to marketing i turystyka, a hobby - górską turystyką pieszą. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 153.

Marszałek Andrzej, ur. 6. 06. 1970 we Wrocławiu. Wioślarz (dwojki podwójne), w. 195 cm, c.c. 99 kg. IO 1992 Barcelona, 5 m. Klub AZS Politechnika Wrocław. Wykształcenie średnie. Mieszka we Wrocławiu. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 166.

Medyński, Adam, zawodnik AZS Wrocław, później trener szermierki, wychowawca wielu medalistów w sporcie krajowym, europejskim i olimpijskim. Członek honorowy AZS. Uhonorowany Nagrodą im. Eugeniusza Piaseckiego w 1988 r. Adam Medyński stał się bohaterem książki pt. *Adam Medyński, Fechmistrz z Wrocławia*. Ta wydana w 2009 roku we Wrocławiu praca (ss. 199) powstała w autorskim tandemie: Wojciech Zawadzki i Roman Skiba. Stanowi ona w zasadzie pełne dzieje sekcji szermierczej AZS Wrocław w latach 1946 – 2008. Wydano ją w związku ze 100-leciem Akademickiego Związku Sportowego oraz 50-leciem pracy trenerskiej Adama Medyńskiego. Jak pisze W. Zawadzki, książka „pokazuje ogrom osiągnięć jakie miała sekcja w ciągu ostatnich 50 lat, gdy Adam Medyński był w niej początkowo zawodnikiem, a później trenerem. W. Zawadzki, AZS Politechnika Wrocław. Kronika Klubu 1973-1991, Wrocław 2012, s. 413; Hanusz H., AZS w Polsce Ludowej, Poznań 2014, s.109. Fot. Od lewej: Wojciech Zawadzki, Adam Medyński, Leszek Swornowski, Andrzej Lis, Robert Andrzejuk.

Migasiewicz, Juliusz. Rektor w latach 2008-2012 i 2012-2016. Na uczelni pracuje od 1977 r. Urodził się 21 sierpnia 1953 r. w Kaliszu. Z Akademią Wychowania Fizycznego we Wrocławiu związany jest od 1978 r., kiedy to podjął na niej studia na kierunku wychowanie fizyczne o specjalności trenerskiej, które ukończył w 1977 r. W 1988 r. uzyskał stopień doktora, a w roku 2000 doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej. Od 2008 r. jest profesorem zwyczajnym nauk o kulturze fizycznej. Po ukończeniu studiów podjął pracę na uczelni jako asystent, następnie adiunkt i od 2000 r. jako profesor nadzwyczajny w Zakładzie oraz Katedrze Lekkoatletyki, pełniąc w latach 1993-2002 funkcję kierownika Zakładu Lekkoatletycznych Konkurencji Technicznych, a od roku 2002 funkcję kierownika Katedry Teorii Metodyki Dyscyplin Sportowych i jednocześnie Pracowni Badań w Sporcie Wyczynowym. Od 2008 r. jest kierownikiem Katedry Dydaktyki Sportu oraz Zakładu Teorii Treningu Sportowego. W roku 2001 został powołany na prorektora ds. dydaktyki oraz spraw studenckich i sportu, wybrany w dwóch kolejnych kadencjach (2002-2008) pełnił funkcję prorektora ds. studenckich i sportu akademickiego. Pomysłodawca i współorganizator Wydziału Nauk o Sporcie, który w 2016 r. uzyskał prawa doktoryzowania. W kadencji 2008-2012 i 2012-2016 piastował stanowisko rektora AWF we Wrocławiu. Od ukończenia studiów w 1977 r. do 2002 r. pracował jako trener w KS AZS AWF Wrocław, był trenerem kadry narodowej Polskiego Związku Lekkoatletyki juniorów i seniorów w konkurencjach rzutowych. Posiada uprawnienia trenera klasy mistrzowskiej w lekkoatletyce. Był wiceprezesem KS AZS AWF Wrocław oraz członkiem Zarządu Głównego AZS. W 2013 r. Wysoka Rada Naukowa Lwowskiego Państwowego Uniwersytetu Kul-

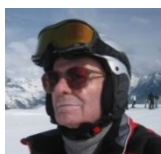
tury Fizycznej uhonorowała go najwyższą godnością doctora honoris causa Uniwersytetu Lwowskiego w uznaniu osiągnięć dydaktyczno - naukowych, szkoleniowo-sportowych i organizacyjnych oraz uznając jego wkład w rozwijanie współpracy między wrocławską AWF i uczelnią lwowską. Od 2016 r. jest członkiem prezydium Komitetu Rehabilitacji, Kultury Fizycznej i Integracji Społecznej Polskiej Akademii Nauk. W swojej działalności naukowej zajmuje się badaniami na temat wieloaspektowych uwarunkowań motoryczności człowieka oraz jego osiągnięć (wyników) w sportach indywidualnych. Jest autorem ponad 180 publikacji naukowych oraz autorem, współautorem lub redaktorem naukowym 20 książek dotyczących teorii treningu sportowego, antropomotoryki oraz aktywności ruchowej niepełnosprawnych. Jest promotorem 6 zakończonych oraz 3 wszczętych przewodów doktorskich, opiekunem i ponad 170 prac magisterskich i dyplomowych. Za swoją działalność zawodową i społeczną został wyróżniony odznaczeniami: Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”, Złotym Medalem „Za zasługi dla ruchu olimpijskiego”, Złotą Odznaką „Za zasługi dla sportu”, Medalem „Zasłużony dla AWF we Wrocławiu”, Złotą Odznaką Honorową „Zasłużony dla Województwa Dolnośląskiego”. W 2016 r. wręczono mu Medal „Zasłużony dla Wrocławia”. Kilkakrotnie otrzymał nagrody przyznane przez rektora AWF we Wrocławiu i Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W czasie wolnym czyta książki, pracuje w ogrodzie, śledzi nowinki motoryzacyjne. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 163-4.

Moroz-Rac, Halina - uczennica III LO we Wrocławiu. Wysmukła zawodniczka wysokiego wzrostu, niezwykle zwinna i ruchliwa, obrotowo krążyła po kole z rzadko spotykaną intuicją i umiejętnością ustawiania się „tam, gdzie trzeba”, na korzystnej pozycji. Piłka wręcz magnetycznie „szła” do jej rąk, co dla bramkarek kończyło się zawsze jednakowym efektem - wyjmowaniem piłki z siatki bramkowej. Rzadko spotykany talent. W kręgu specjalistów-teoretyków tej dyscypliny, wybitnych trenerów, nieoficjalnie uznawana jako zawodniczka światowego formatu. Miarą jej sympatycznej osobowości są wspomnienia o karierze i jej przebiegu: „W latach 1968-1971 byłem zawodniczką wrocławskiej drużyny AZS AWF w piłce ręcznej. Był to okres wyjątkowy w moim życiu, ponieważ dane mi było w tym czasie osiągnąć wiele sukcesów sportowych, a także ukończyć studia na AWF. Chcę już na wstępie podkreślić, że sukcesy swoje zawdzięczam wszystkim koleżankom, z którymi kiedykolwiek grałam, a także trenerom: Jerzemu Dyrkaczowi, Józefowi Zajacowi i Bogdanowi Cybulskiemu. Ze szczególną sympatią wspominam początek swojej kariery sportowej, kiedy jako siedmioletnia dziewczyna trafiłam do I - ligowego zespołu prowadzonego przez trenera Józefa Zajacę. Grały tam takie gwiazdy, jak: Beta Wąsowicz, Lucia Jaworska, Krysia Kawzowicz, Gosia Bogucka czy Basia Mochniej. Byłam przez wszystkie wspaniale przyjęta i nie ukrywam, że grze u ich boku i pod okiem p. Zajacę, który zmienił moją pozycję z rozgrywającej na obrotową, zawdzięczam dalsze moje sukcesy. Niebawem dołączyły do nas utalentowane koleżanki, takie jak: Ela Wąsowicz, Ula Krzykawska, Ircia Patek, Stasia Gotówko, Ewa Pater i Danusia Darmstetter. Tworzyłyśmy przez wiele lat zgrany kolektyw i pod „wodzą” trenerów J. Zajacę, a później B. Cybulskiego zdobyłyśmy wielokrotnie mistrzostwo Polski. Wiele z nas było wielokrotnymi reprezentantkami kraju. Wspomnę tylko, że w ciągu 10 lat gry w reprezentacji Polski 3-krotnie brałam udział w mistrzostwach świata. Ukoronowaniem mojej kariery sportowej był wybór do „siódemki” 40-letniej na pozycji obrotowej w plebiscycie trenerów, działaczy i dziennikarzy sportowych. I to było chyba moim największym sukcesem. Na koniec chcę powiedzieć, że uprawianie sportu na takim poziomie to ciężka praca, wiele wyjazdów i wyrzeczeń. Wszystkie byłyśmy studentkami AWF we Wrocławiu i gdyby nie przychylna atmosfera i zainteresowanie ówczesnych władz uczelni

piłką ręczną, a szczególnie oddanie tej dyscyplinie sportu prof. Juliana Jonkisz, osiągnięcie takich sukcesów byłoby chyba bardzo trudne”. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 27.

Naglak, Zbigniew. Na uczelni pracował w latach 1953-2015. Urodził się w 1930 r. w Krotoszynie. Jako absolwent Liceum Ogólnokształcącego im. Hugona Kołłątaja w Krotoszynie w latach 1950 - 1953 studiował w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Po zakończeniu studiów rozpoczął pracę jako nauczyciel akademicki na stanowisku asystentaw Zakładzie Zespołowych Gier Sportowych, uzyskując stopnie naukowe w zakresie nauk o kulturze fizycznej ze specjalności teoria sportu: doktor (1967), doktor habilitowany (1989), profesor zwyczajny (1995). Na uczelni pełnił wiele funkcji, m.in. kierownika Katedry i Zakładu Gier Sportowych oraz prorektora (ds. nauki, ds. dydaktyki, ds. spraw studenckich i sportu) i dziekana Wydziału Wychowania Fizycznego. W badaniach naukowych zajmował się usprawnieniami działań na rzecz sportu klasyfikowanego, zarówno na poziomie bezpośrednich sprawców (trener, sportowiec), jak i w odniesieniu do współdziałania innych specjalistów i instytucji działających na rzecz sportu. Jest współtwórcą programu kształcenia z zakresu teorii sportu. W szczególności zainteresowania te dotyczyły poznania sportowców podczas wielopodmiotowej gry, rozpoznawania uzdolnień do działania w nich, metod ich nauczania i uczenia się oraz doskonalenia w wieloetapowym procesie kształcenia zawodniczego. Zainteresowania te są również ukierunkowane na potrzeby szkolnej kultury fizycznej, co spowodowało, że działa na rzecz innowacji pracy nauczyciela w zakresie wychowania fizycznego. Stał się inicjatorem i współtwórcą projektu wprowadzenia piłek edukacyjnych w nauczaniu zintegrowanym. Wyniki swoich prac przedstawił w 76 publikacjach (m.in. Społeczne i metodyczne aspekty sportu klasyfikowanego. Zespołowa gra sportowa, Teoria zespołowej gry sportowej, kształcenie gracza, Nauczanie i uczenie się gry wielopodmiotowej na wstępnym etapie, Trening sportowy teoria i praktyka. Metodyka trenowania sportowca). Wypromował 14 doktorów - wśród nich 2 profesorów zwyczajnych. Jest członkiem - założycielem Międzynarodowego Towarzystwa Naukowego Gier Sportowych. Posiadając wykształcenie zawodowe (trener sportu klasy mistrzowskiej), wprowadził do ligi państwowej studencką drużynę piłki ręcznej. W tej dyscyplinie sportu współdziałał z zespołem studentek, które osiągnęły najwyższe lokaty we współzawodnictwie krajowym (trzykrotny mistrz Polski). Jako wieloletni prezes Dolnośląskiego Związku Piłki Ręcznej wraz ze studentami i absolwentami WSWF we Wrocławiu przyczynił się do rozwoju gry w piłkę ręczną na tym terenie. Był wieloletnim działaczem uczelnianego klubu sportowego Akademickiego Związku Sportowego. W uznaniu zasług otrzymał Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski. Wyróżniony Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”, Medalem „Zasłużony Nauczyciel PRL” oraz Laurem AWF we Wrocławiu (2008). Za działalność społeczną odznaczony Diamentową Odznaką Związku Piłki Ręcznej w Polsce oraz Złotą Odznaką AZS. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 173-4; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 184.

Naorniakowski Zbigniew (22 VI 1928 Zakopane), narciarz alpejczyk, narciarz wodny, zaw. AZS Wrocław, Legii Warszawa, olimpijczyk (1952), trener narciarstwa alp.; pionier narciarstwa wodnego w Polsce, MP (1966); 1954 -56 czł. komisji sport. PZN; 1962-71 czł. Zarządu, 1962- 68 wiceprezes PZHL; 1966-76 czł. komisji sport. FZM-WiNW; od 1957 szkoleniowiec Legii Warszawa. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż,

Warszawa 1984, s. 186. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 346. Fot. http://www.naszkaspropy.pl/profil-10,Zbigniew_Naorniakowski.html

Naskręcki, Kazimierz wioślarstwo, Urodził się 4 marca 1968 r. w Kaliszu. 186 cm wzrostu. Olimpijczyk z Tokio, gdzie w przedbiegach dwójek ze sternikiem (partnerzy Marcjjan Siejkowski i Stanisław Kozera) zajął 1. miejsce (7: 55.79). W finale był szósty (8: 40.00), a zwyciężyli Amerykanie (8: 21.33). Brązowy medalista ME Amsterdam 1964 (dwójka ze sternikiem. Siejkowski i Kozera). Finalista MŚ Lucerna 1962 r., gdzie był czwarty w dwójce bez sternika (z Siejkowskim) oraz szósty

W dwójce ze sternikiem (Siejkowski. P. Majchrzak). Piąty zawodnik ME W Poznaniu (1958) oraz ME w Macon (1959). 12- krotny mistrz Polski. Trener męskiej kadry (Róg-FB i 75-76), obecnie opiekun Gopła Kruszwica. Reprezentował KTW Kalisz, Zawiszę Bydgoszcz i AZS Wrocław. Absolwent WSWF. Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 140-143. APS 28-29 (5-6) 1964, s. 35; www.olimpijski.pl; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 178. Fot. Krzysztof Płociński

Nawara, Henryk. Absolwent AWF we Wrocławiu. W 1977 roku tuż po ukończeniu studiów podjął pracę w tej właśnie uczelni. Obecnie jest zatrudniony na stanowisko starszego wykładowcy w katedrze Dydaktyki Sportowej. Prowadzi zajęcia między innymi z kultury żywego słowa, pracy opiekuńczo-wychowawczej na obozach i koloniach, badmintona, socjokulturowych form aktywności. Podczas programowych obozów letnich oczyszcza także młodzież aktywnego spędzania czasu wolnego. Jest pełnomocnikiem rektora ds. studentów uzdolnionych artystycznie. Od wielu lat pełni funkcję koordynatora sportu powszechnego. Aktywnie wspiera działalności Stowarzyszenia Absolwentów AWF we Wrocławiu, redagując zespołem Biuletyn Stowarzyszenia. Autor kilkunastu opracowań metodycznych i podręczników, m.in. „Gry i zabawy integracyjne”, „Organizacja czasu wolnego na obozach i koloniach”, „Wypoczynek dzieci i młodzieży”. Za działalność wychowawczą i dydaktyczną wielokrotnie otrzymywał nagrody rektora. Odznaczony medalem KEN i medalem Zasłużony dla AWF we Wrocławiu. W 2014 roku został uhonorowany przez prezydenta RP Złotym Krzyżem Zasługi. Na podstawie: Henryk Nawara, Radosna Uczelnia Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu 1946 - 2016 w anegdotach i wspomnieniach, Wrocław 2016., Źródło ilustracji: APS. Fot. © Henryk Nawara.

Nietupski, Marian (ur. 26 maja 1931 r. w Ostryńce) - polski wioślarz, olimpijczyk z Melbourne (1956), Mistrz Sportu, Zasłużony Pracownik Rolnictwa, a także działacz Klubu Olimpijczyka. Syn Klemensa i Felicji (z d. Kropiwnicka). Ukończył Wyższą Szkołę Rolniczą we Wrocławiu, gdzie zdobył zawód lekarza weterynarii, a następnie również na tej samej uczelni, doktoryzował się. W latach 1952-1957 należał do klubu sportowego AZS Wrocław. Jego trenerem był Zbigniew Schwarzer.

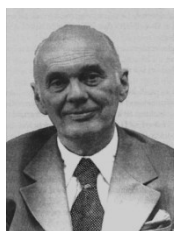
Osiągnięcia sportowe: 1956 - 4. miejsce podczas Mistrzostw Europy w Bled (czwórki bez sternika, w osadzie razem ze Szczepanem Grajczykiem, Kazimierzem Błasińskim, Zbigniewem Paradowskim); 1956 - uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Melbourne, w osadzie razem ze Szczepanem Grajczykiem, Kazimierzem Błasińskim, Zbigniewem Paradowskim - czwórki bez sternika odpadły z konkurencji - po 2. miejscu w przedbiegach (6:46.3), a następnie 4. miejscu w półfinałach (8:32.0). Wchodził w skład reprezentacyjnej osady czwórek bez sternika. https://pl.wikipedia.org/wiki/Marian_Nietupski; Z. Szafkowski, Polscy olimpijczycy wywodzący się z kresów wschodnich Prace

Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Kultura Fizyczna 2000, 3, s. 61; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 180-181.

Niezabitowski, Ryszard, ur.4 maja 1939 r. w Szastarce woj. lubelskie. Absolwent Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego /dziś AWF/ we Wrocławiu, trener piłki ręcznej I klasy. Trener piłkarek ręcznych Tęczy Kraśnik /1962-1976, II liga/, Budowlanych Kielce /1976 - 1982 i 1983-1994, II liga/, piłkarzy ręcznych Czuwaja Przemyśl /1982-1983/, piłkarek ręcznych Łysogóry Kielce /1994-2002, I liga/. Wychowawca reprezentantek kraju senierek i junierek w piłce ręcznej, m.in.: Alicji Ćwikły, Grażyny Nieszczyprowskiej, Eugenii Turek, Doroty Gliszczyńskiej. Członek zarządu OZPR Lublin /1968-1976/ i Świętokrzyskiego Okręgowego Związku Piłki Ręcznej Kielce i od 1999 r./, prezes Klubu Sportowego Łysogóry Kielce /od 1995/. Sędzia piłki ręcznej /1964 - 1976/. W młodzieńczych latach uprawiał piłkę ręczną, pływanie, koszykówkę /w latach 1958-1962 grał w II - ligowym zespole koszykarzy AZS Wrocław/. Wyróżniony złotą odznaką Związku Piłki Ręcznej w Polsce. Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej /złota odznaka/. M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 149-150.

Nowaczyk Andrzej (3 III 1939 Poznań), wioślarz, zaw. KW 04 Poznań, Zawiszy Bydgoszcz. i AZS Wrocław, olimpijczyk (1964), 14-krotny MP w czwórce ze ster., czwórce bez ster. i ósemce (1960-67). IO 1964: 6 ln. (czwórka ze ster); MS 1962: 4 m. (czwórka ze ster); Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 206. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 182.

Nowakowski, Tadeusz Konstanty. Urodził się w Przeworsko 12 lutego 1912 roku w rodzinie inteligencji pracującej /.../ Uczęszczał do gimnazjom Marii Magdaleny w Poznaniu, studia odbył w latach 1929-1934 na Wydziale lekarskim Uniwersytetu Poznańskiego i w 1935 roku uzyskał dyplom lekarza. Równocześnie kształcił się w Stadiom Wychowania Fizycznego tego Uniwersytetu, uzyskując dyplom magistra wychowania fizycznego w 1936 roku. W latach 1934-1936 na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu w Poznaniu, a potem w latach 1937 -1939 na Wydziale Humanistycznym w Warszawie studiował psychologię wychowawczą i uzyskał absolutorium. Rada Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej nadała mu w 1946 roku stopień doktora medycyny, a w 1950 stopień doktora habilitowanego. Stopień doktora nauk wychowania fizycznego nadała mu w 1968 roku Rada Widziało Wychowania Fizycznego Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Tytuł profesora nadzwyczajnego uzyskał w 1954 roku, a nominację na profesora zwyczajnego w 1979. Prace naukowo-badawczą i zawodową rozpoczął po ukończeniu Szkoły Podchorążych Sanitarnych Rezerwy w 1937 roku, jako asystent Warszawskiej Kliniki Pediatrycznej, pozostając na tym stanowisko 7 lat – do wybuchu Powstania Warszawskiego /.../. Jako żołnierz Armii Krajowej brał czynny udział w Powstaniu Warszawskim, organizując w Powstańczym Szpitalu PCK oddział dziecięcy i ewakuując go później do Krakowa./.../ Do Wrocławia przybył 10 maja 1945 roku w pierwszej grupie kulturalno-naukowej rektora Stanisława Kolczyńskiego. /.../ Był organizatorem, a w latach 1954-1966 dyrektorem Oddziału Pediatrycznego Wydziału Lekarskiego. Stworzył i prowadził Katedrę Propedeutyki Pediatry, następnie został kierownikiem Katedry i Kliniki Chorób Zakaźnych Wieku Dziecięcego. Zorganizował i wybudował nową klinikę jako pierwszą i na długie lata jedyną w Akademii Medycznej. W roku 1962, po przejściu prof. Hirszfeldej na emeryturę, został przez Radę Wydziału Lekarskiego wybrany na kierownika I Katedry

i Kliniki Pediatricznej. Był jednocześnie kierownikiem Katedry Diagnostyki i Katedry Terapii Oddziału Pediatricznego, prowadził wykłady z higieny szkolnej. Z chwilą powstania instytutów objął Klinikę Pediatrii Ogólnej. Pod kierunkiem prof. Nowakowskiego wykonano 102 prace magisterskie z zakresu wychowania fizycznego, 22 doktoraty z zakresu medycyny, biologii, farmacji i 4 z wychowania fizycznego, 9 habilitacji. Był autorem 59 prac, współautorem 116, 20 prac opublikował w języku niemieckim, 8 we francuskim, 9 w angielskim /.../ Tłumaczył, recenzował prace naukowe, patronował wydaniom pamiątek poświęconych tematyce naukowej. /.../ Należał do grona osób bardzo zasłużonych dla rozwoju Akademii Wychowania Fizycznego. Od momentów powstania Studium Wychowania Fizycznego we Wrocławiu był jej wykładowcą. W 1957 roku został kierownikiem Zakładu Higieny WSWF, a w 1964 kierownikiem Katedry Fizjologii i Higieny. Funkcje członka Rady Wydziału i Senatu oraz kuratora AZS AWF dawały mu możliwość czynnego uczestnictwa w życiu Uczelni. Owieńczeniem jego zainteresowań zagadnieniami wychowania fizycznego był uzyskany w 1968 roku tytuł doktora nauk wychowania fizycznego. Prof. Nowakowski nie ograniczał się jedynie do pracy zawodowej, działał także społecznie/.../ Był wielokrotnie odznaczony za zasługi zawodowe i społeczne, min. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Walecznych, Krzyżem Armii Krajowej /.../ Był oddanym, zasłużonym lekarzem z sercem „wuefiaka”. Zmarł 9 września 1982 roku. Sadowska, L., Z. Lewandowski, Tadeusz Konstanty Nowakowski (1912-1982) - Lekarz i społecznik z serce „wuefiaka”, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydawnictwa – wspomnienia - opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 299-300. Fot. Tamże.

Ordyłowski, Marek. Na uczelni pracował w latach 1987-2002. Studiował historię na Uniwersytecie Wrocławskim. W 1972 r. obronił pracę magisterską. W 1987 r. uzyskał stopień doktora w Instytucie Historii UW (Życie codzienne we Wrocławiu w latach 1945-1948, promotor. W 1999 r. habilitował się na Wydziale Historyczno-Pedagogicznym OWr. W Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu pełnił wiele funkcji, był m.in, rzecznikiem dyscyplinarnym dla studentów (1993-1996), przewodniczącym komisji dyscyplinarnej dla studentów (1996-2002), kierownikiem Zakładu Historii Kultury Fizycznej. Był także autorem programu nauczania oraz podręcznika dla studentów. Z ważniejszych publikacji można wymienić: Historia kultury fizycznej (Starożytność i Oświecenie), 1000 lat sportu we Wrocławiu. Ponad to jest autorem około 150 prac naukowych i popularno-naukowych. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 187. <https://dlakandy.data.dsw.edu.pl/oferta-edukacyjna/studia-licencjackie/dziennikarstwo-i-komunikacja-sportowa/>

Pałaszewski, Władysław, ur. 10.05. 1936 r., pseudonim „Pałasz”. Urodzony w Obertynie (woj. stanisławowskie). W latach 1951-55 był zawodnikiem Sparty Legnica, zaś w 1955-61 AZS Wrocław. Absolwent AWF we Wrocławiu. 1961-65 - zawodnik Gwardii Wrocław. 1962 - uczestnik MŚ w Moskwie. 1965-68 - trener Gwardii Wrocław. 1968-71 - trener reprezentacji Polski juniorów 2 miejsce ME 1971 Barcelona. 1971- 3 - trener Resovii, (1. i 2. miejsce) 1973 - 2 miejsce w Pucharze Europy (Antwerpia). 1978-80 - drugi trener reprezentacji Polski. 10 Moskwa 1980. 4. miejsce). 1978-83 - trener Gwardii Wrocław, mistrzostwo Polski (1980. 81. 82). Pałaszewski był znanym sędzią klasy międzynarodowej. Sędziował między innymi finał żeński na Olimpiadzie w Montrealu w 1976 r. A. Grygołowicz, Spotkanie mistrzów po 25 latach AZS Olsztyn- Resovia 1973, Olsztyn 1998, s. 41. Fot. <http://alejgwiazd.eu/sylwetki-alei-gwiazd/wladyslaw-palaszewski/>

Paluszczak Łukasz, szermierz (szpadzista); ur. 2 sierpnia 1979 w Szczytnie. Zawodnik klubów: Start Opole 1990-1998; AZS AWF Wrocław 1998-2005. Drużynowy mistrz Polski 2000, 2002, 2003 i 2004. Trener szermierki w Yale University w New Haven (Connecticut, USA) 2002-. Miejsce zamieszkania: USA. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 192,

Paradowski, Zbigniew (ur. 4 lipca 1932 w Stołpcach) - polski wioślarz, olimpijczyk z Melbourne (1956), działacz sportowy. Pełnił funkcję przewodniczącego Klubu Olimpijczyka w Siedlcach. Ukończył Wyższą Szkołę Rolniczą we Wrocławiu, zdobywając zawód lekarza weterynarii. W latach 1951–1957 należał do klubu sportowego AZS Wrocław. Jego trenerem był Zbigniew Schwarzer. Osiągnięcia sportowe: 12 razy był mistrzem Polski (konkurencje długo wiosłowe); 1956 – 4. miejsce podczas Mistrzostw Europy w Bled (czwórki bez sternika, w osadzie razem ze Szczepanem Grajczykiem, Kazimierzem Błasińskim, Marianem Nietupskim); 1956 – uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Melbourne, w osadzie razem ze Szczepanem Grajczykiem, Kazimierzem Błasińskim, Marianem Nietupskim – czwórki bez sternika odpadły z konkurencji – po 2. miejscu w przedbiegach (6:46.3), a następnie 4. miejscu w półfinałach (8:32.0). Wchodził w skład reprezentacyjnej osady czwórek bez sternika. Wyróżnienie i medale: Mistrz Sportu, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Srebrny Krzyż Zasługi. https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Paradowski; Z. Szafkowski, Polscy olimpijczycy wywodzący się z kresów wschodnich Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Kultura Fizyczna 2000, 3, s. 62. Fot. <http://www.wtwwloclawek.com.pl/fotografie/zdjecia-archiwalne/category/171-zbigniew-paradowski.html#>

Pawlak, Marian, ur. w 1947 r. we Wrocławiu. Absolwent AWF Wrocław (1979), członek AZS Wrocław (1967). Pasjonat wioślarstwa, zawodnik AZS Wrocław (m.in. trzykrotny wicemistrz Polski, akademicki mistrz Polski, medalista MP w osadzie 8+ i 4-), instruktor i trener Klubu AZS Politechnika Wrocławska (do 2012 r.). Współtwórca programów szkoleniowych, wychowawca i trener wielu reprezentantów Polski na igrzyska olimpijskie, mistrzostwa świata i Europy. Wieloletni przewodniczący Społecznej Komisji Wioślarskiej ZG AZS, koordynator przygotowań wioślarzy do udziału w akademickich mistrzostwach świata i uniwersjadach. Szef Rady Trenerów PZTW. Pomysłodawca, organizator „Ergowiosel” w kategoriach wyczynowych, i dla studentów w ramach MPSzW (1998-2000), kilku edycji wyścigów ósemek pomiędzy osadami Politechniki i Uniwersytetu Wrocławskiego, AME (2009). Członek honorowy PZTW. Członek Honorowy AZS od 2018 r. APS 5, 2018 (351), s. 4-5.

Pawłowski Jerzy (2 VI 1935 Radzyń Podlaski), wioślarz-sternik, zaw. AZS Wrocław, olimpijczyk (1964), 12-krotny MP w czwórce ze ster. (1957-62).

IO 1964: 6 m. (czwórka ze ster); MŚ 1962: 4 m. (czwórka ze ster), 1966: 6 m. (czwórka. ze ster); ME 1963: 4 m. (czwórka ze ster), 1964: 4 m. (czwórka ze ster), 1965: 5 m. (czwórka ze ster.). Hądzalek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 245; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 199. Fot. Ósemka szykowana na igrzyska w Rzymie (1960). Od prawej sternik J. Pawłowski, szlakowy K. Błasiński, M. Leszczyński, E. Ostaszewicz, K. Naskręcki, A. Klaus, S. Neuman, E. Dakszewicz i E. Starybrat (Starzyński).

Piątkowski Wiktor (1912-1989), nauczyciel wychowania fizycznego, żołnierz AK i WP, działacz oświatowy i sportowy. Urodził się 10 stycznia 1912 r. w Łunińcu Poleskim. Był synem Leopolda (pracownika PKP) i Marii z d. Sienkiewicz. Szkołę powszechną ukończył w rodzinnej miejscowości. Dalszą edukację kontynuował w Wileńskim Seminarium Nauczycielskim, które ukończył w 1932. r. W Seminarium interesował się sportem. Reprezentował Wileński Klub Sportowy i MKS w lekkiej atletyce i grach zespołowych, w których osiągał dobre wyniki. W latach 1932-1935 pracował w Prywatnej Kolejowej Szkole Powszechnej w Wilnie jako nauczyciel wychowania fizycznego. Prowadził także w Wileńskim Klubie Sportowym i MKS zajęcia sportowe, tu też otrzymał tytuł instruktora WF. Od 1935 r. kształcił się w Warszawie w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego. Aby studiować pracował w tym czasie w Warszawskim Klubie Robotniczym „Fort Bema” jako instruktor WP. Po ukończeniu studiów w 1938 r. rozpoczął prace w Lublinie w charakterze instruktora WF w Powiatowym Urzędzie WP i PW. Wkrótce przeniósł się do Chełma i otrzymał etat nauczyciela wychowania fizycznego w Państwowej Szkole Rzemieślniczej, a następnie w Gimnazjum Mechanicznym w Chełmie. Prowadził też w latach 1938-1939 w Chełmskim MKS grupę sportową oraz współorganizował i sędziował zawody sportowe szkół średnich organizowane przez Chełmski MKS i SKS „Zdrów” oraz Lubelski MKS i KOS. Reprezentował też Chełmski MKS w grach zespołowych. Był prezesem Polskiego Związku Wychowawców Fizycznych w Warszawie Oddział w Chełmie. Wybuch wojny w 1939 r. przerwał jego aktywną działalność na rzecz rozwoju sportu w Chełmie. Podczas „kampanii wrześniowej” był jednym z cywilnych komendantów obrony miasta. W czasie okupacji związał się z grupą konspiracyjną „Żołnierze Armii Polskiej” mającą swoje kierownictwo w Lublinie - pełnił obowiązki komendanta miasta. Jako żołnierz AK, w 1940 r. z ramienia organizacji wywiadowczej „Muszkietierowie” tworzył sieć wywiadowczą w pasie nadbużańskim. Po wejściu (pod koniec 1941 r.) lubelskiej grupy „Muszkietierów” do ZWZ, został komendantem obwodu ZWZ-AK Chełm. W wyniku „wspy” 2 maja 1942 r. został aresztowany przez Gestapo. Do sierpnia 1943 r. był więziony na Zamku Lubelskim, umieszczony na Majdanku związał się z tajnym sprzysiężeniem „Związek Orzeł”. 28 marca 1944 r. uciekł z obozu Majdanek i trafił do partyzanckiego oddziału „Nerwy”, a później na terenie włodawskim do oddziału „Jaremy”. Jesienią 1944 r. wstąpił do Wojska Polskiego i służył w 2 Armii w stopnia kapitana. Po zakończeniu wojny pracował w garnizonie łódzkim i tu został aresztowany za przynależność do AK. Przez 4 lata był więziony, następnie w 1948 r. zamieszkał we Wrocławiu. Tu w latach 1948-1949 pracował w Wojewódzkim Urzędzie Kultury Fizycznej na stanowisku instruktora-inspektora WP. W latach 1949-1952 był zatrudniony na etacie akademickiego nauczyciela wychowania fizycznego we Wrocławskiej Akademii Medycznej oraz instruktora WF na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej. W 1952 r. rozpoczął pracę na Uniwersytecie Wrocławskim, powołał tu Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, pełniąc funkcję kierownika studium i starszego wykładowcy. Był współinicjatorem wprowadzenia wychowania fizycznego na wszystkich uczelniach akademickich środowiska wrocławskiego. Równocześnie działał w zarządzie środowiskowym wrocławskiego AZS. W latach 1957-1958 był prezesem AZS i przyczynił się do rozwoju życia sportowego.

Był autorem koncepcji wprowadzenia „akademickich obozów sportowych” w okresie letnim i zimowym, które też prowadził i wizytował. Rozbudował i unowocześnił „Uczelniany Ośrodek Sportu i Rekreacji” na Mazurach. Był organizatorem „Kolumny Defiladowej AZS” w Warszawie z okazji „1000-lecia Państwa Polskiego” i „XXV-lecia PRL”. Udzielał się też we wrocławskich stowarzyszeniach sportowych i wojskowym klubie sportowym oraz związku sportowym „Kolejarz”, w których prowadził zajęcia sportowe. Był członkiem i działał w ZNP. W myśl ustawy 30 września 1977 r. przeszedł na emeryturę. Jego umiejętności organizacyjno-wychowawcze i wiedza z kultury fizycznej pozwoliły mu po przejściu na emeryturę, na wniosek władz uczelnianych, pracować na 1/2 etatu w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu (w latach 1977-1980). Za pracę otrzymał: „Złotą Odznakę ZNP”, „Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski”, „Medal X-lecia PRL”, „Srebrny Krzyż Zasługi”, „Medal Komisji Edukacji Narodowej” i „Nagrodę II i III Stopnia Ministra Nauki Szkolnictwa Wyższego i Techniki”. Zmarł 11 kwietnia 1989 r. w wieku 77 lat i został pochowany na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu. W. A. Kozłowski, Zasłużeni chełmianie dla kultury fizycznej. Słownik biograficzny, cz. I., Chełm 2007, s. 70-72; APS 30, 1/1965, s. 35-38.

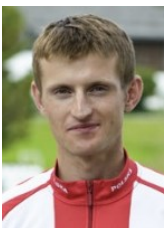
Piechura Adam (ur. 21 lutego 1929 we Lwowie) - polski siatkarz i lekkoatleta, trener siatkówki i koszykówki. Jako zawodnik AZS Wrocław został siatkarskim mistrzem Polski (1948 i 1950) oraz wicemistrzem Polski (1949). W 1949 wywalczył także brązowy medal lekkoatletycznych mistrzostw Polski w biegu na 400 m ppł. W 1952 zdobył wicemistrzostwo Polski w siatkówce z Gwardią Wrocław. W latach 1949-1950 wystąpił piętnaście razy w reprezentacji Polski seniorów, m.in. mistrzostwach świata w 1949 (piąte miejsce) i mistrzostwach Europy w 1950 (szóste miejsce). W 1951 ukończył studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Następnie prowadził równocześnie siatkarską drużynę AZS Wrocław (1952-1958) i koszykarską drużynę Gwardii Wrocław (1952-1963, w tym 1956-1960 i 1961-1963 w ekstraklasie). Następnie pracował jako nauczyciel w-f we wrocławskiej Szkole Podstawowej nr 20. W latach 80. obronił pracę doktorską Analiza uzdolnień ruchowych 15-letnich uczniów klas sportowych i tradycyjnych w aspekcie ich poziomu intelektualnego (wyd. 1984). Dwukrotnie wybierano go najlepszym trenerem na Dolnym Śląsku w plebiscycie „Słowa Polskiego” (1954, 1956). https://pl.wikipedia.org/wiki/Adam_Piechura

Pisula Marek, ur. 2. 02. 1969 we Wrocławiu. Judo, w. 177 cm, c.c. 86 kg. IO 1996 Atlanta; brązowy medalista (druż.) ME 1994. Klub AZS AWF Wrocław. Wykształcenie średnie, student AWF Wrocław. Żonaty, syn Przemysław. Hobby: wędkarstwo i literatura. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 205.

Pisula-Lewandowska, Agnieszka - absolwentka Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, kierunku fizjoterapia. W 1998 r. uzyskała dyplom mgr fizjoterapii. Po studiach rozpoczęła studia doktoranckie Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Od 2001 roku pracowała na stanowisku asystenta w Zespole Fizykoterapii, Masażu i Balneoklimatologii na Wydziale Fizjoterapii AWF we Wrocławiu. Stopień naukowy doktora nauk o kulturze fizycznej uzyskała w 2004 roku. Od października 2004 roku rozpoczęła pracę na stanowisku adiunkta. W roku 2005 ukończyła studia podyplomowe „Zarządzanie w ochronie zdrowia” ze specjalnością „Zarządzanie jednostką opieki zdrowotnej” na Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu na Wydziale Gospodarki Narodowej. Współpracowała z Wydziałem Zdrowia Urzędu Miejskiego Wrocławia w ramach programu „Przeciwdziałanie skutkom stresu zawodowego – zdrowie to radość, pogoda życia”. W latach 2006–2008 była kie-

rownikiem Pracowni Krioterapii i kierownikiem Zespołu Agencyjnego Ubezpieczeń Zdrowotnych w Inter Polska. Przez wiele lat prowadziła prywatny gabinet fizykoterapii i masażu „Habilitas”. W latach 2012-2016 pełniła funkcję Prodziekana ds. Nauczania na Wydziale Fizjoterapii. Od 23.08.2016 jest vice-Prezesem KS AZS-AWF Wrocław. Od 1.09.2016 r pełni funkcję Prorektora ds. Studentów i Sportu Akademickiego na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Dorobek naukowo-badawczy obejmuje ponad 70 prac z zakresu fizjoterapii i kosmetyki. Odbyła staż naukowy we Francji w Centrum Rehabilitacji i Reedukacji Funkcjonalnej w Kerpape. Była stypendystką Ministra Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki za swoje osiągnięcia w STN. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Medycyny Fizykalnej i Balneoklimatologii oraz Polskiego Towarzystwa Krioterapii. Członek Zarządu KS AZS-AWF Wrocław (2016-2020). azs.awf.wroc.pl/pl/strona/dr-agnieszka-pisula-lewandowska.html

Pływaczek Krzysztof. Ur. 1983 r. (Wałbrzych). Kluby: - UKN Melafir Czarny Bór - 2001 - AZS AE Wałbrzych 2002 - 2005 - AZS AE Wrocław 2006 - 2007 - BKS WP Kościelisko 2008 Osiągnięcia Olimpijskie: 2006 - Turyn - 20 km ind. - 76 miejsce na 88 startujących z czasem 64:12.9, 4 minuty karne (zwyciężył M. Greis, Niemcy - 54:23.0, 1 minuta karna); sztafeta 4 x 7,5 km - 13 miejsce na 17 startujących z czasem 1:26:57.0, 2 rundy karne + 10 dodatkowych nabo (zwyciężyli Niemcy - 1:21:51.5, 1 runda karna + 8 dodatkowych nabo). Partnerami Krzysztofa (22:21.7) w sztafecie byli: W. Ziemianin (20:56.5), T. Sikora (20:01.2) i M. Piecha (23:37.6). 2014 - Soczi: sprint (10 km) - 64 m. na 87 start. z czasem 27:02.3 (zw. O. E. Bjoerndalen, Norwegia - 24:33.5), bieg indywidualny (20 km) - 77 m. na 89 start. z czasem 58:12.5 (zw. Martin Fourcade, Francja - 49:31.7); bieg sztafetowy 4 x 7,5 km 19 m. na 19 start. w tym 2 rundy karne + 12 doładowań. Partnerami Krzysztofa w sztafecie byli: Łukasz Szczurek, Rafał Lepel i Łukasz Słonina. Absolwent Zespołu Szkół Ogólnokształcących (SMS w biathlonie) im. J.I. Sztudyngera w Szklarskiej Porębie. Student Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu. <https://biathlon.com.pl/biathlon/olimpijczycy>; Fot. http://skibasport.pl/43463,krzysztof_plywaczek.html

Przybylski Stanisław, ur. 1.01.1931, Sosnowiec. Pięcioboista. Syn Henryka i Marii Kozdajewskiej. Absolwent Liceum Ogólnokształcącego w Wałbrzychu (1951), WSWF we Wrocławiu (1960, mgr wf), Uniwersytetu Wrocławskiego (1977, wydz. matematyki). Zawodnik (176 cm, 70 kg) Górnik Wałbrzych, AZS i OWKS Wrocław, Legii Warszawa (lata 1946-60). Do pięcioboju trafił jako dobry biegacz. Najwybitniejszy zawodnik z pierwszego powojennego okresu. 4-krotny mistrz Polski (1956, 1957, 1959, 1960). Uczestnik MŚ: 1957 Sztokholm - 25 m. (ind.), 10. (druż.), 1958 Al-deshot - 19 m. (ind.), 11. (druż.). Najlepszy Polak na igrzyskach w Rzymie (1960). Mistrz Sportu. Odznaczony brązowym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, Złotym Krzyżem Zasługi. Pasjonata, nauczyciel wf i matematyki. Informatyk. Olimpijczyk 1960 Rzym: pięciobój now. ind. - 7 m. (60 zaw.) z Wynikiem 4731 pkt. Miejsca: 13 m. w jeździe konnej, 20. w szermierce, 16. w strzelaniu, 39. w pływaniu, 3. w biegu na przełaj. Pięciobój now. druż. - 5 m. (17 zesp.) z wynikiem 13746 pkt. Polacy zajęli miejsca: 3 m. w jeździe konnej, 11. w szermierce, 1. w strzelaniu, 12. w pływaniu, 3. w biegu na przełaj. Partnerzy w drużynie: K. Mazur, J. Paszkiewicz. Jerzy Szczygielski, Olimpijczyk województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 262.

Przyjemski Józef, działacz AZS Wrocław z pierwszych lat jego istnienia. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach. Wybór i opracowanie, Poznań 2009, s. 630.

Rańda, Paweł, (ur. 20 marca 1979 we Wrocławiu), wioślarz, wicemistrz olimpijski, medalista mistrzostw świata i Europy, kontynuator wspaniałych tradycji AZS Wrocław w tej dyscyplinie sportu. Do jego największych osiągnięć zaliczyć należy: szóste miejsce w 2004 r. w kategorii jedynek wagi lekkiej na Mistrzostwach Świata w konkurencjach nieolimpijskich w Banyoles; trzecie miejsce na Mistrzostwach Świata w Gifu w Japonii w 2005 r. zdobyte z Robertem Syczem na dwójce podwójnej wagi lekkiej; trzecie miejsce w zawodach o Puchar Świata w Lucernie w 2005 r. w czwórce wagi lekkiej; srebrny medal na olimpiadzie w Pekinie w 2008 r. w czwórce bez sternika; trzecie miejsce w Mistrzostwach Świata w Poznaniu w 2009 r. w czwórce bez sternika. W 2014 zakończył karierę sportową. Ukończył studia na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Próbuje swych sił w polityce i samorządzie. A. Srebrakowski, Wioślarstwo wrocławskie po II wojnie światowej, w: Z dziejów sportu na Ziemiach Zachodnich i Północnych Polski po II wojnie światowej, red. Jarosława Maliniaka, Piotra Sroki i Grzegorza Straucholda, Wrocław 2014, s. 210-11. Fot. https://pl.wikipedia.org/wiki/Pawe%C5%82_Ra%C5%84da

Rokita, Andrzej. Na uczelni pracuje od 1992 r. Urodził się 23 lipca 1968 r. w Byczynie. W 1988 r. ukończył z wyróżnieniem Technikum Mechaniczne w Kluczborku, a w 1992 - również z wyróżnieniem- studia magisterskie na Wydziale Wychowania Fizycznego Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, uzyskując specjalność trenerską z piłki ręcznej. Został laureatem konkursu Primus Inter Pares, był stypendystą Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki. Jest trenerem II klasy. Uprawiał piłkę ręczną w KS Metal Kluczbork oraz w AZS Politechnika Wrocławska. Przez 2 lata pracował jako trener piłki ręcznej juniorów w MKS Juwenia Wrocław. W latach 1992-2002 był zatrudniony jako nauczyciel wychowania fizycznego w Liceum Ogólnokształcącym we Wrocławiu i jednocześnie jako asystent w Katedrze Zespołowych Gier Sportowych AWF we Wrocławiu. W 1997 r. ukończył studia doktoranckie w AWF we Wrocławiu i napisał pracę doktorską. *Zainteresowanie formami aktywności ruchowej a postawa wobec kultury fizycznej uczniów szkół ponadpodstawowych* (promotor prof. Tadeusz Koszycz). Stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskał w 2009 r. Od 2010 r. jest zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego. W latach 1998-1999 był pełnomocnikiem prorektora ds. współpracy z zagranicą, jednocześnie pełniąc funkcję uczelnianego koordynatora programu Socrates-Erasmus. Przez dwie kadencje sprawował funkcję prodziekana ds. studiów dziennych na Wydziale Wychowania Fizycznego (1999-2002 oraz 29-02-2005). Również przez dwie kadencje (2008-2012 oraz 2012-2016) był prorektorem ds. studenckich i sportu akademickiego. W latach 2002-2008 pracował jako adiunkt w Katedrze Dydaktyki Wychowania Fizycznego. Od 2005 do 2008 r. był kierownikiem Zespołu Gier i Zabaw Ruchowych. W roku 2008 wrócił do Katedry Zespołowych Gier Sportowych i został jej kierownikiem oraz kierownikiem Zakładu Gier z Piłką Stworzył Pracownię Badań Gier z Piłką. W 2016 r. został wybrany na rektora AWF we Wrocławiu na kadencję 2016-2020. W latach 2004-2007 był głównym wykonawcą grantu Komitetu Badań Naukowych „Kształcenie zintegrowane z wykorzystaniem piłek edukacyjnych Edobał”. W latach 2012-2013 na zlecenie Dolnośląskiej Federacji Sportu diagnozował predyspozycje młodych sportowców. W latach 2013-2016 kierował grantem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Ocena predyspozycji młodzieży do szkolenia sportowego w zakresie zespołowych gier sportowych”. Był również wykonawcą grantu MNiSW. Platforma Akademicki Związek Sportowy (P-AZS) jako narzędzie monitorowania procesów szkoleniowych, organizacyjnych i finansowych instytucji realizujących program ACSS”. Współtworzył w 2002 r. piłki edu-

cyjne „Edobal”. Jest współautorem ogólnopolskiego programu Ministerstwa Sportu i Turystyki „Mały Mistrz”. Od 2013 r. jest członkiem Zespołu Ekspertów ds. Reformy Zajęć Ruchowych w Edukacji Wczesnoszkolnej przy MSiT program „Mały Mistrz” (współautor przewodnika Mały Mistrz dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej), członkiem Zespołu ds. Sportu Akademickiego przy Polskim Komitecie Olimpijskim oraz od 2011 członkiem Zespołu Ekspertów ds. Programu Rozwoju Sportu Akademickiego przy WISW. Promotor prac doktorskich, w tym 3 związanych z wykorzystaniem na zajęciach ruchowych w klasach III szkoły podstawowej piłek edukacyjnych „Edobal” i jednej dotyczącej diagnozy zainteresowań aktywnością ruchową młodzieży. Autor ponad 100 publikacji, współautor 2 książek oraz autor monografii „Zajęcia ruchowe z piłkami edukacyjnymi „Edobal” w kształceniu zintegrowanym a sprawność fizyczna oraz umiejętności czytania i pisania uczniów”. Zajmuje się diagnozowaniem predyspozycji dzieci i młodzieży do szkolenia sportowego w zakresie zespołowych gier sportowych oraz wykorzystaniem piłek edukacyjnych „Edobal” i „Edośal”. Opracował metodę obiektywnego planowania budżetu godzin wychowania fizycznego dla zaspokojenia zainteresowań aktywnością fachową uczniów. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej oraz członkiem European College of Sport Science (od 1999), a także założycielem (2001) i w latach 2001-2002 sekretarzem, a od 2015 r. wiceprezesem Międzynarodowego Towarzystwa Naukowego Gier Sportowych. Od 2011 r. jest członkiem Rady Programowej Porozumienia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Ministra Sportu i Turystyki. W latach 2008 -2012 był wiceprezesem oraz członkiem prezydium i zarządu KS AZS AWF Wrocław. W latach 2012-2016 był prezesem KS AZS AWF Wrocław. Od 2008 r. jest członkiem Zarządu Głównego AZS, członkiem Rady Sportu ZG AZS, od 2012 przewodniczącym Komisji Nauki przy Radzie Sportu ZG AZS. Od 2011 r. jest członkiem Wrocławskiej Rady Sportu. Trzykrotnie był członkiem kierownictwa misji uniwersjadowej: Harbin (Chiny 2009), Erzerum (Turcja 2011), Trentino (Włochy 2013). Podczas zimowej uniwersjady w roku 2013 był szefem Misji Akademickiej reprezentacji Polski, która zajęła 2 miejsce w klasyfikacji generalnej. W 2013 r. otrzymał Medal Komisji Edukacji Narodowej. Jego hobby to ogród. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 203-204; azsawf.cg2.pl/o-nas/prezes

Rutyna Mieczysław, ur. 29. 05. 1931 w Tarnobrzegu. Lekkoatleta (chód), w. 186 cm, c.c. 72 kg. IO 1964 Tokio, 26 m.; IO 1968 Meksyk, 26. 22 m.; trzykrotny mistrz Polski; Zasłużony Mistrz Sportu. Klub AZS Wrocław. Kariera sportowa 1956-72. Wykształcenie wyższe, WSR we Wrocławiu, inż. zootechnik. Działacz klubu polonijnego „Orły Chicago”. Żonaty, ma trzy córki: fizjoterapeutkę, ekonomistkę i studentkę. Hobby: wędkarstwo i ogrodnictwo. Mieszka w USA

w Chicago. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 221; Z. Szafkowski, Polscy olimpijczycy wywodzący się z kresów wschodnich Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Kultura Fizyczna 2000, 3, s. 63. Fot. <https://echodnia.eu/podkarpackie/tu-jest-moj-prawdziwy-dom/ga/8313444/zd/13762370>

Samsonowicz, Zdzisław Wojciech (1923-) Urodził się 30 lipca 1923 roku w Dębicy. Absolwent Politechniki Wrocławskiej 1950 rok, dr nauk technicznych 1961, dr hab. 1965, profesor nadzwyczajny 1972, profesor zwyczajny 1986. Od sierpnia 1945 roku pracownik Politechniki Wrocławskiej. Organizator transportu Politechniki i jego kierownik, co między innymi zaowocowało znacznym przyspieszeniem prac przy odbudowie i zabezpieczeniu budynków. Asystent PWr w latach 1946–1951, starszy asystent w latach 1951–1954, adiunkt w latach 1954–1966, docent w latach 1966–1972, prodziekan Wydziału Mechanicznego w latach 1966–1968, kierownik Zakładu Mechanizacji i Automatykacji Odlew-

nictwa w latach 1966–1988, zastępca dyrektora Instytutu Technologii Budowy Maszyn w latach 1968–1978, opiekun naukowy Studium Doktoranckiego w latach 1977–1982, kierownik Seminarium „Fizykochemia Procesów Odlewniczych” w latach 1978–1992, kierownik Katedry Odlewnictwa w latach 1988–1993. W 1993 roku przeszedł na emeryturę. Twórca 2 szkół naukowych: Mechanizacji i Automatyzacji Odlewnictwa oraz Doskonalenie Metod Badawczych Materiałów Formierskich, a także kilku metod pomiarowych oraz konstrukcji kilku oryginalnych aparatów laboratoryjnych eksportowanych do wielu krajów. Prowadził wykłady na studiach podyplomowych w uczelniach w Polsce (AGH, Politechnika Warszawska, Politechnika Śląska) i za granicą (Magdeburg, Brno, Ljubljana, Kijów, Belgrad, Lipsk). Autor ponad 200 prac oryginalnych w tym 14 książek, 25 patentów, 81 ekspertyz i 7 projektów zakładów przemysłowych. Promotor 11 rozpraw doktorskich. Członek Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Stowarzyszenia Technicznego Odlewników Polskich (STOP), Naczelnej Organizacji Technicznej (NOT), Comité Intern. Ass. Techniques Fonderie (CIAFT), Polskiej Akademii Nauk, Żołnierz AK (pseudonim Orski), członek Straży Akademickiej Politechniki Wrocławskiej od 1945 roku, członek założyciel, kierownik Sekcji Motorowej AZS od 1945 roku, członek założyciel przewodniczący Koła Mechaników PWr w latach 1945–1947, członek Światowego Związku Żołnierzy AK od 1980 roku, współpracownik Kliniki Kardiochirurgicznej Akademii Medycznej we Wrocławiu w latach 1959-1969 (budowa sztucznego płuco-serca do celów eksperymentalnych, wykonanie wielu aparatów i udoskonaleń) oraz członkostwa w wielu organizacjach naukowych i technicznych oraz komitetach redakcyjnych czasopism naukowych i naukowo-technicznych. Doktor honoris causa Akademii Górniczo-Hutniczej 2010. https://historia.agh.edu.pl/wiki/Zdzis%C5%82aw_Wojciech_Samsonowicz Fot. <https://kmim.wm.pwr.edu.pl/blog/2018/05/21/jubileusz-95-lecia-prof-zdzislaw-samsonowicza/>

Schwarzer Edward, ur. 11. 02. 1929 w Krotoszynie. Wioślarz (czwórki), w. 189 cm, c.c. 87 kg. IO 1952 Helsinki, 5 m.; Mistrz Sportu, odzn. Krzyżem Kawalerskim OOP, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Zasłużony Opolszczyźnie. Klub AZS Wrocław. Wykształcenie wyższe rolnicze, Uniwersytet Wrocławski, inż. rolnik. Brat olimpijczyka Zbigniewa Szwarzera. Żonaty, ma dwoje dzieci, córka jest prawnikiem, a syn inżynierem, żona również jest inż. rolnikiem. Hobby: literatura. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 225; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 348; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot. Akademickie MŚ Berlin 1951. Od lewej Z. Schwarzer, E. Schwarzer, H. Jagodziński i Z. Żarnowiecki. Fot. Archiwum Zbigniewa Żarnowieckiego.

Schwarzer, Zbigniew. Urodził się 12 stycznia 1928 roku w rodzinie zawodowego oficera Wojska Polskiego. Przed wojną mieszkał w kilku miejscowościach, choć najmilej wspomina Brześć nad Bogiem, gdzie ojciec jego służył w dowództwie twierdzy. W pierwszych latach

wojny stracił oboje rodziców: ojciec w 1940 roku został zamordowany przez Sowietów w Charkowie, matkę w rok później rozstrzelało gestapo. Okupację wraz z bratem Edwardem spędził najpierw w Radomiu, by w 1941 roku, po śmierci matki, przenieść się do Lwowa. Tam pracował do 1945 roku w majątku rolnym. Współpracował także z polskim ruchem oporu. W 1945 roku wraz z bratem przyjechał do Trzebnicy, gdzie jednocześnie uczył się i pracował. W 1946 roku w Gimnazjum i Liceum w Trzebnicy zdał egzamin dojrzałości i w czerwcu 1946 roku przyjechał do Wrocławia. Początkowo próbował podjąć studia na Politechnice, lecz nie oddało Mu się to (ojciec - sanacyjny oficer). Brat miał więcej szczęścia - dostał się na rolnictwo. W 1947 roku rozpoczął studia na matematyce, ale ponieważ zupełnie go nie interesowała w 1948 roku przeniósł się do Stadiów Wychowania Fizycznego przy Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Wrocławskiego, które ukończył już jako Wyższą Szkołę Wychowania Fizycznego w 1951 roku. Ponieważ w czasie stadiów nie otrzymał stypendium, otrzymywał się z pracy dorywczej /.../ Ze sportem zetknął się dość wcześnie: ojciec bardzo dbał, by synowie jak to określił „dożo ruszali się”. Dopiero pracując w Zakładzie Historii dowiedział się, że ojciec przed pierwszą wojną światową był piłkarzem w „Cracovii” i działaczem „Sokoła”. Po przyjeździe do Wrocławia wstąpił do AZS, gdzie czynnie uprawiał koszykówkę, piłkę ręczną i lekkoatletykę (biegi średnie i długie). W 1947 roku zaczął wiosłować; wiosłarstwo uprawiał aż do 1959 roku (startował w „8” - ze sternikiem „4” ze sternikiem i bez, „2” ze sternikiem i bez). 18 razy zdobył tytuł mistrza Polski i ponad 40 razy akademickiego mistrza Polski, uczestniczył w 5 mistrzostwach Europy zdobywając brązowy medal podczas ME w dziesięcioboju (1957) W 1949 roku w Budapeszcie podczas akademickich mistrzostw świata jego osada (czwórka ze sternikiem) zdobyła srebrny medal. Sukces z Budapeszt powtórzył w Berlinie w 1951 roku. Z. Schwarzer był też dwukrotnym olimpijczykiem: w 1952 roku w Helsinkach jego osada („4” bez sternika) zajęła 5 miejsce, zaś w 1956 roku w Melbourne „2” ze sternikiem - 4 miejsce). Będąc studentem zdobył uprawnienia instruktorskie: 1949 roku ukończył kurs instruktorów wiosłarstwa w Bydgoszczy. Pracę na uczelni rozpoczął w 1950 roku będąc studentem. /.../ Trafił do Zakładów Wiosłarstwa, gdzie prowadził zajęcia z tego przedmiotów o boku inż. Jana Bujwida - kierownika Zakładu i trenera akademickich wiosłarzy. Po wyjeździe Bujwida z Wrocławia w 1951 roku nadal prowadził szkolenie wiosłarskie, w latach 1954-1957 kierował Zakładem Wiosłarstwa. Po likwidacji zakładu (wiosłarstwo przestało być przedmiotem obowiązkowym) pracował w Zakładzie Sportów Wodnych, a następnie w Zakładzie Sportów Różnych. Przez wiele lat kierował obozami letnimi w Olejnicy. W 1968 roku przeszedł do Zakładów Historii Kultury Fizycznej, w którym pracował do odejścia na emeryturę w październiku 1993 roku. Z. Schwarzer był także wybitnym szkoleniowcem. Od 1951 roku był trenerem kadry narodowej wiosłarzy. Jego wychowankowie zdobyli w załogach około 40 tytułów mistrza Polski, zdobywali medale na mistrzostwach Europy i Świata, 18 uczestniczyło w igrzyskach olimpijskich. On sam już jako trener uczestniczył w Igrzyskach Olimpijskich w 1964 roku w Tokio i 1976 roku w Montreal. Miara jego wysokich kwalifikacji zawodowych jest fakt, iż prowadził pierwszą w Polsce po II wojnie Światowej specjalizację wiosłarstwa w warszawskiej AWF (w 1954 roku). W latach 1954-1972 był organizatorem większości kursów trenerskich i instruktorskich zarówno na uczelni, jak i w Polskim Związku Towarzystw Wiosłarskich. W organizacji tej pełnił wiele funkcji, min. sędziego (od 1950 roku), członka zarządu PZTW (1953-1986), przewodniczącego Komisji Szkoleniowej, wreszcie w latach 1981-1984 wiceprezesa. W latach 1980-1984 był członkiem zarządu Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Aby zamknąć listę jego licznych funkcji społecznych, należy dodać, że w latach 1964-1968 był radnym i przewodniczącym Komisji Kultury Fizycznej Rady Narodowej miasta Wrocławia, a obecnie od 1994 roku jest prezesem Regionalnej Rady Olimpijskiej. Jego praca zawodowa i naukowa na uczelni koncentrowała się

na problematyce wioślarstwa i jego dziejów. Przez wiele lat prowadził specjalizacje wioślarską na AWF, opublikował wiele materiałów szkoleniowych i metodycznych z tej dziedziny, a także uzyskał patent na przyrząd do pomiaru i graficznego przedstawienia szybkości łodzi wioślarskiej. Z. Schwarzer współpracował też z Muzeum Sportu i jest członkiem Komisji Historyczne PZTW. W ciągu ostatnich 28 lat pracy w AWF wykształcił ponad 70 magistrantów wychowania fizycznego. Prowadził także zajęcia z organizacji i zarządzania kulturą fizyczną. Nigdy nie należał do żadnej partii politycznej; udzielał się natomiast w NSZZ „Solidarność”, ponadto przez dwie kadencje przewodniczył komisji dyscyplinarnej ds. studenckich, a następnie sekretarzował w komisji dyscyplinarnej do spraw pracowników naukowo-dydaktycznych. Za swą pracę i aktywną działalność sportową i społeczną był wielokrotnie wyróżniany i nagradzany: otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Brązowy Medal Za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, Tytuł Zasłużonego Mistrza Sportu, Odznakę Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Medal Zasłużonego dla AWF we Wrocławiu. Po przejściu na emeryturę nie zerwał kontaktów z uczelnią. Ordyłowski M., Zbigniew Schwarzer, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia – wspomnienia – opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 314-316; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 225; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 387; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 348-349; https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Schwarzer

Seruga Ryszard (31 III 1953 Nowy Sącz), kajakarz górski, zaw. Dunajca Nowy Sącz, AZS Wrocław i Gerlacha Drzewica, olimpijczyk (1972), 4-krotny medalista MS, 11-krotny MP w C-2 slalom, C-2 zjazd, (C-2 x 3 zjazd, (C-2 x 3 slalom (1971-80). IO 1972: 5 m. (C-2 Slalom); Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 391. Fot. <https://old.pzkaj.pl/kadra/kadra,ms,brazylia,zdjecia.php>

Siejkowski Marian, wioślarz, ur. 29.08.1940 r. w Stammerowszczyźnie, absolwent WSWF Wrocław, 196 cm, 96 kg. Reprezentant AZS-u Wrocław, medalista MP, reprezentant kraju w wielu regatach wioślarskich. Na IO w Tokio w 1964 r. w dwójce ze sternikiem zajął w finale 6 miejsce. W Monachium w 1972 r. w osadzie ósemki zajął wraz z kolegami w finale 6 miejsce. Z. Szafrkowski, Polscy olimpijczyki wywodzący się z kresów wschodnich Prace Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie. Kultura Fizyczna 2000, 3, s. 63; Pawlak A., Olimpijczyki polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 226.

Skotny, Stanisław, ur. 18 XI 1950 we Wrocławiu. Absolwent Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego (1974). W szkole średniej zawodnik zespołu piłki siatkowej AZS Wrocław. W III 1968 uczestnik demonstracji we Wrocławiu, pobity podczas ich tłumienia. W 1972 w czasie legitymowania patrol MO wdał się w sprzeczkę z funkcjonariuszami; zatrzymany i skazany przez kolegium ds. wykroczeń na miesiąc aresztu z zamianą na grzywnę. W 1973 w czasie Akademickich Mistrzostw Świata w Piłce Siatkowej w Katowicach, jako członek reprezentacji Polski uczestniczył w zbiorowym wznoszeniu okrzyków zawierających aluzje do polityki ZSRS; zatrzymany przez SB, przeprowadzono z nim rozmowy ostrzegawcze. W 1974 redaktor gazety zakładowej w fabryce Archimedes; mimo nacisków nie wstąpił do PZPR. Od IX 1980 w „S”, redagowaną przez siebie gazetę zakładową uczynił platformą dyskusji o reformach. 13 XII 1981 internowany w OŚr. Odosobnienia we Wrocławiu, 24 XII 1981 - 5 VII 1982 w Grodkowie; po zwolnieniu uniemożliwiono mu podjęcie pracy. 1982-1989 na emigracji w USA. Od 1989 zatrudniony jako nauczyciel języka pol-

skiego we Wrocławiu. A. Adamski http://www.encysol.pl/wiki/Stanisław_Skotny Fot. <https://www.kuratorium.wroclaw.pl/spotkanie-ze-swiadkiem-historii-stanislawem-skotnym-w-liceum-ogolnoksztalca-cym-im-agnieszki-osieckiej-we-wroclawiu/>

Skowronek Ryszard, ur. 1.05.1949, Jelenia Góra. Lekkoatleta. Syn Andrzeja i Kazimiery Pucelik. Absolwent Liceum Ogólnokształcącego w Lwówku Śl. (1967), WSWF we Wrocławiu (1971 mgr wf). Nauczyciel akademicki AWF w Katowicach (dr wf kier. Zakładu Sportów Indywidualnych). Zawodnik (183 cm, 82 kg, dziesięcioboista) Armatora Jelenia Góra (1965-66), Śląska Wrocław (1967), AZS Wrocław (1968-71), AZS Śląsk Katowice (1972-76), AZS-AWF Katowice (1977). Trenerzy: Witold Szczurek, Stanisław Socha. Uczestnik, medalista ME 1971 Helsinki - nu., 1974 Rzym - 1 m. (8207) - mistrz Europy. Finalista PE w wielobojach: 1973 Bonn - 10-bój - 3 m. (7936), Europejskich Igrzysk Juniorów: 1968 Lipsk - 10-bój - 4 m. (6822), Uniwersjady: 1970 Turyn - 10-bój - 11 m. (6989), 1973 Moskwa - 10-bój - 1 rn. (7965). 2-krotny eprezentant Polski w meczach międzypaństwowych (1970-71, 2 starty, 1 zw. indyw.). Zawodnik, który jako pierwszy Polak przekroczył granicę 8000 pkt. 5-krotny rekordzista Polski: 10-bój - od 7934 (4.06.1972 Zielona Góra) do 8229 (7.09.1974 Rzym). 3-krotny mistrz Polski: 10-bój (1973, 1976, 1977) i 3-krotny wicemistrz kraju: 10-bój (1970, 1971, 1975) Rekordy życiowe: 400 m - 47,90 (6.09.1974 Rzym), 110 m ppł - 14,61 (14.07.1975 W-wa), w dal - 7,75 (18.05.1974 Gliwice), wzwyż - 2,00 (3.06.1972 Zielona Góra), tyczka - 5,10 (7.09.1974 Rzym), 10-bój - 8229/8207 (7.09.1974 Rzym). Odznaczony (3x) złotym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe i Złotym Krzyżem Zasługi. Zasłużony Mistrz Sportu. Olimpijczyk 1972 Monachium: 10-bój - nu. konkursu, wycofał się po 7 konkurencjach (kontuzja). Wyniki: 100 m - 10,78, w dal - 7,42, kula - 14,24, wzwyż - 1,98, 400 m - 48,10, 110 m ppł - 15,74, dysk - 33,66. Olimpijczyk 1976 Montreal: 10-bój - 5 rn. (28 zaw.) z wynikiem 8113. Wyniki: 100 m - 11,2, w dal - 7,26, kula - 13,74, wzwyż - 1,91, 400 m - 47,91, 110 m ppł - 14,75, dysk - 54,34, tyczka - 4,80, oszczep - 62,22, 1500 m - 4.29,89. Jerzy Szczygielski, Olimpijczycy województwa śląskiego (1924-2010), Racibórz 2010, s. 288-9; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 231. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 422; APS 08. 2015. (331), s. 10, z wywiadu z prof. Stanisławem Sochą „Życia nie zmarnowałem”; https://pl.wikipedia.org/wiki/Ryszard_Skowronek

Skowrońska, Joanna, (AZS-AWF Biała Podlaska), wielokrotna mistrzyni Polski w gimnastyce sportowej. Startowała na igrzyskach olimpijskich w 2000 r. w Sydney. Natomiast na igrzyskach olimpijskich w 2004 r. w Atenach odniosła podczas treningu kontuzje i nie wystartowała w wieloboju i ćwiczeniach na przyrządach. Na Uniwersjadzie w Pekinie w 2001 r. zdobyła srebrny medal w skoku przez konia. Dwa lata później w tej samej konkurencji na Uniwersjadzie w Daegu zdobyła brązowy medal. R. Wryk, Sport akademicki w relacjach i wspomnieniach, Poznań 2009, s. 581. Fot. <https://poznan.naszemia.sto.pl/joanna-skowronska/ar/c2-118141>

Ślonina Łukasz. Ur. 1989 r. (Wałbrzych). Kluby: - UKS Sokołowsko – UKS Mieroszów - MKS Duszniki Zdrój - AZS AWF Wrocław. Osiągnięcia olimpijskie: 2014 - Soczi - bieg indywidualny (20 km) - 87 m. na 89 start. z czasem 1:00:29.5 (zw. Martin Fourcade, Francja - 49:31.7); bieg sztafetowy 4 x 7,5 km 19 m. na 19 start. w tym 2 rundy karne + 12 doładowań. Partnerami Łukasza w sztafecie byli: Krzysztof Pływaczyk, Łukasz Szczurek i Rafał Lepel. W 2008 roku ukończył

SMS Duszniki Zdrój, absolwent wrocławskiej AWF, mieszka w Sokołowsku. Od 2018 roku asystent trenera Kadry Seniorek PZBiath. <https://biathlon.com.pl/biathlon/olimpijczycy> Fot. <https://www.przeglad.sportowy.pl/tagi/soczi-2014-lukasz-slonina/evrfy9m>

Ślusarski Zbigniew ur.18.05.1947 w Unisławiu Śląskim. Wioślarz (dwójki bez stern), w. 187 cm, c.c. 80 kg. IO 1976 Montreal, 11 m.; brązowy medalista MŚ; pięciokrotny mistrz Polski; odzn. brązowym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, złotą odznaką AZS, złotą odznaką NOT, Zasłużony dla sportu Dolnego Śląska. Klub AZS Wrocław. Wykształcenie wyższe techniczne, Politechnika Wrocławska, inż. górnik. Brat olimpijczyka. Alfonsa Ślusarskiego. Ma dwóch synów. Mieszka w Gliwicach. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 261.

Sobera Malgorzata. Na uczelni pracuje od 1985 r. Urodziła się w Nysie, gdzie w 1980 r. ukończyła Liceum. W latach 1981-1985 studiowała w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, którą ukończyła z wyróżnieniem, otrzymując tytuł magistra rehabilitacji ruchowej. Dorastając w Nysie, uprawiała gimnastykę sportową i doszła do klasy mistrzowskiej (zdobyła drużynowe wicemistrzostwo Polski w 1975 r. i indywidualnie wicemistrzostwo Polski w 1976 r. w klasie juniorek).

Przeszłość sportowa zdeterminowała jej przyszłość edukacyjno-naukową - zaraz po studiach otrzymała propozycję pracy w Zakładzie Gimnastyki. Tam też pracuje do dziś na stanowisku kierownika zakładu (od 2012). W czasie studiów i długo po ich zakończeniu była tancerką uczelnianego Zespołu Tańca Lodowego „Kalina”. W 1994 r. uzyskała stopień doktora nauk o kulturze fizycznej na podstawie rozprawy doktorskiej *Ruchy kompensacyjne wywołane zmianą położenia kończyn górnych podczas utrzymywania równowagi w pozycji stojącej* (promotor prof. Marian Golenia). Dysertacja zdobyła drugą nagrodę na konkursie im. Andrzeja Komora, Polskiego Towarzystwa Biomechaniki. Praca naukowa pod opieką byłego akrobata i badacza kontroli równowagi ciała wyznaczyła jej ścieżkę naukową. Do rozwinięcia tej pasji przyczynił się także dr hab. Michał Kuczyński. W roku 2010 opublikowała monografię *Charakterystyka procesu utrzymywania równowagi ciała u dzieci w wieku 2-7 lat*. Rok później zdobyła stopień doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej. W 2013 r. awansowała na stanowisko profesora nadzwyczajnego. Cały czas utrzymuje związki ze sportem. Jest członkiem Zarządu i Prezydium KS AZS AWF Wrocław i koordynatorem organizacyjnym Sekcji Sportów Gimnastycznych w KS AZS AWF Wrocław (od 2012). Kwalifikacje zawodowe w zakresie sportów gimnastycznych zdobywała sukcesywnie, co ściśle łączyło się z prowadzeniem zajęć z gimnastyki ze studentami AWF we Wrocławiu. W roku 1980 otrzymała stopień instruktora gimnastyki sportowej i zaczęła pracę w MZKS w Nysie w charakterze asystenta trenera. Po podjęciu studiów we wrocławskiej AWF pracowała w KS Odra Wrocław (1981-1985) jako instruktor gimnastyki sportowej. Jest trenerem II (1993) i I klasy (2007) gimnastyki sportowej. W latach 1995-2008 pracowała w OKS Kopernik Wrocław w charakterze instruktora gimnastyki artystycznej i przez kilka lat była sędzią ogólnopolską w tej dyscyplinie sportu. W roku 2005 była inicjatorką powołania sekcji gimnastyki sportowej w tym klubie. W 2008 r. zorganizowała Ogólnopolską Olimpiadę Młodzieży w Gimnastyce Sportowej. W tym samym roku, dzięki ówczesnym władzom uczelni, sala gimnastyczna Zakładu Teorii i Metodyki Gimnastyki została wyposażona w profesjonalny sprzęt do gimnastyki sportowej. W 2012 r. sekcję gimnastyki sportowej przeniesiono do KS AZS AWF Wrocław. Jej działalność dydaktyczna od zawsze związana jest z zajęciami z gimnastyki. Początkowo zajęcia z tego przedmiotu prowadziła na wszystkich etapach nauki na Wydziale Wychowania Fizycznego, ale w latach 90. ubiegłego wieku były to zajęcia z gimnastyki

głównie dla Wydziału Fizjoterapii. Sukcesywnie rozwijał się też tryb zajęć na studiach podyplomowych, na których kurs gimnastyki korekcyjnej prowadziła razem z dr. Ryszardem Jeziarskim. Od roku 2014 gimnastyka korekcyjna została uznana za dodatkowy przedmiot dla studentów wychowania fizycznego. Dodano obowiązkowy przedmiot jej autorstwa: metodyka ćwiczeń kompensująco-korygujących i praktykę w zakresie tych zajęć w szkole podstawowej. Ponadto opracowała i prowadzi kilka zajęć do wyboru typu fitness, a także artystyczne formy gimnastyki. Wkład w rozwój gimnastyki sportowej doceniło środowisko sportowe, przyznając jej Odznaczenie „Zasłużony dla Sportu na Dolnym Śląsku”. Otrzymała także wiele nagród rektorskich oraz Srebrny Krzyż Zasługi (2007). W 2015 r. została wyróżniona nagrodą II stopnia przyznaną przez rektora AWF we Wrocławiu za osiągnięcia dydaktyczne (praca w 5 różnych komisjach uczelnianych). Jest autorką lub współautorką 37 publikacji, bierze udział w konferencjach naukowych i zajmuje się badaniem kontroli równowagi u dzieci, ale także w sportach gimnastycznych i u dzieci niepełnosprawnych. Ma męża i troje dzieci. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 227-228.

Sobiech, Krzysztof Andrzej. Rektor w latach 1993-1996. Na uczelni pracuje od 1985 r. Urodził się 15 listopada 1945 r. w Dębowcu na Podkarpaciu. Ukończył Liceum Ogólnokształcące nr III_im. Adama Mickiewicza we Wrocławiu. Tutaj także w 1971 r. skończył studia i otrzymał dyplom lekarza weterynarii z wyróżnieniem na Wydziale Weterynarii Wyższej Szkoły Rolniczej (obecnie Uniwersytet Przyrodniczy). W 1975 r. ukończył Studium Doktoranckie przy Instytucie Immunologii i Terapii Doświadczalnej Polskiej Akademii Nauk im. Ludwika Hirszfelda we Wrocławiu i obronił pracę doktorską. Studia podoktoranckie odbył w National Institutes of Health, Bethesda (1976-1977) i habilitował się w Katedrze Biochemii Akademii Rolniczej. Jest uczniem profesorów: S. Karpiaka, G.B. Glennera, A. Szewczuka i G. Załuckiego. Pracę w Akademii Wychowania Fizycznego rozpoczął jako docent w 1985 r. Tytuł profesora otrzymał w 1990 r. Był kierownikiem Katedry Biochemii (1986-1996), prorektorem ds. studenckich (1987-1990) oraz rektorem uczelni (1993-1996). W czasie kadencji rektorskiej w 1995 r. został powołany decyzją prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki - Wydział Rehabilitacji Ruchowej (obecnie Fizjoterapii). W latach 2008-2016 był kierownikiem Katedry Podstaw Fizjoterapii i Zakładu Biologii Człowieka oraz przez dwie kadencje przewodniczącym senackiej komisji dyscyplinarnej dla studentów, członkiem komisji ds. etyki badań naukowych oraz członkiem komisji ds. odznaczeń. W latach 2003-2006 zorganizował kierunek fizjoterapia w Wyższej Szkole Humanistycznej we Wrocławiu, pełniąc tam funkcję prorektora ds. dydaktycznych. Swoje zainteresowania koncentruje wokół biochemii wysiłku fizycznego, enzymologii i markerów aktywności fizycznej. Prowadził biochemiczny monitoring i suplementację kadry olimpijskiej (1996, 2004), był konsultantem kilku związków i klubów sportowych (strzelectwo, podnoszenie ciężarów, biegi krótkie, maraton, żużel, badminton). Ponad 15 olimpijczyków, a także medaliści, mistrzowie Europy i świata konsultowali z nim dietę i suplementację. Od ponad 30 lat współpracuje zespołami Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu i Uniwersytetu Medycznego w Katowicach oraz ośrodkami w USA, Austrii i Hiszpanii. Jest członkiem wielu organizacji naukowych, związkowych i samorządowych. m.in.: The New York Academy of Science (1997), American Association for the Advancement of Science (2002), Polskiego Towarzystwa Biochemicznego (1971), Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych (1972), Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej (1976), Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej (1986), AZS AWF Wrocław (1987 i wiceprezes w latach 1989-1993), NSZZ „Solidarność” (1980, przewodni-

czący w latach 1989-1981) i przewodniczącym komisji zakładowej (1990-1993) oraz Konwentu Samorządowego „Nasz Wrocław” (1994). W 2015 r. w imieniu dolnośląskiej „Solidarności” został odznaczony Medalem „Niezlomni” za poniesione wyrzeczenia, ofiarność, bezinteresowność, obronę godności człowieka i wierność ideałom „Solidarności” podczas działalności w podziemnych strukturach w latach 1981-1989 oraz za bohaterską walkę o suwerenną i niepodległą Polskę. Jest autorem 6 książek, ponad 300 prac naukowych z dziedziny enzymologii, biochemii klinicznej, immunochemii i biochemii sportu oraz 75 doniesień i komunikatów na zjazdy krajowe i zagraniczne. Wypromował 6 doktorów, spośród których jedna osoba została profesorem tytularnym. Najważniejsze wyróżnienia, które otrzymał, to nagrody prezesa OKFIT I stopnia (1991, 1992, 1994-1996), nagrody przyznane przez rektorów AR i AW we Wrocławiu (1984, 1986-1990, 2005), Srebrny Krzyż Zasługi (1996), Medal 15-lecia Wydziału Fizjoterapii (2010). W wolnym czasie lubi spacerować z psem, tenis, wycieczki samochodowe, książki o tematyce historycznej i politycznej. /.../ Jego ulubione motto: „Jeżeli zaopiekujesz się zdychającym z głodu psem, nie ugryzie cię, gdy stanie na nogach. To główna różnica między człowiekiem a psem” (Mark Twain) oraz „Po latach pracy wiem, że jak człowiek nie ma wrogów, to nie jest nic wart. Najlepsi zawsze są przedmiotem zazdrości, zawiści i intryg” (prof. Franciszek Kokot). Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 229-230. Fot. awf.wroc.pl

Sojka-Krawiec, Katarzyna. Po ukończeniu w roku 1988 studiów na Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu uzyskała stopień magistra wychowania fizycznego na kierunku trenerskim oraz stopień trenera II klasy z akrobatyki sportowej. Uzyskała również szereg uprawnień instruktorskich między innymi z lekkiej atletyki, gimnastyki sportowej, gimnastyki artystycznej, pływania, jazdy na nartach. W okresie od 1986 do 1990 r. pracowała początkowo jako instruktor, a następnie jako trener w AZS Wrocław. W 1990 roku uzyskała kolejny stopień magistra na AWF we Wrocławiu na kierunku Rehabilitacja Ruchowa. W roku 2002 uzyskała stopień doktora nauk o kulturze fizycznej - po obronie pracy na temat: „Rola koordynacji wzrokowo ruchowej w stabilizacji postawy stojącej”. Jest autorką 35 doniesień naukowych. W latach 1991-2001 pracowała, jako asystent na stanowisku rehabilitanta w Wojewódzkiej Przychodni Sportowo-Lekarskiej w Opolu. Od roku 1995 pracuje na Politechnice Opolskiej początkowo, jako asystent, a od 2003 r., jako adiunkt. Obecnie jest pracownikiem Katedry Sportów Indywidualnych w Instytucie Wychowania Fizycznego. W latach 1998-2007 była kierownikiem praktyk klinicznych oraz prowadziła przedmiot kinezyterapia w Instytucie Fizjoterapii. Od 1995 była w komisji egzaminacyjnej Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii, a w latach 2005-2008 w komisji dyscyplinarnej Politechniki Opolskiej. W latach 2001-2013 zajmowała się opracowaniem rozkładu zajęć dydaktycznych na Kierunku Wychowanie Fizyczne (studia stacjonarne). Od roku 2013 jest Koordynatorem ds. Rozwoju Instytutu Wychowania Fizycznego, opiekun i trenerem sekcji akrobatyki sportowej AZS Politechnika Opolska. Dwadzieścia lat Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej (1995-2015), red. Stanisław Szczepański, Opole 2017, s. 91-92.

Sołoducha-Jezierska Sławomira - niezwykle szybka, „uskrzydłona” zawodniczka błyskawicznie przeprowadzonego ataku, charakteryzująca się celnością. Miała zawsze duże pole widzenia i doskonałe wyczucie sytuacyjne pola gry. Jako rozgrywająca była prawdziwym „mózgiem i sercem” gry. „Piętnaście lat mojego życia - pisze o sobie Sławka - było związane z KS AZS AWF Wrocław. W tym czasie ukończyłam II LO i studia na AWF Wrocław Okres ten pozwolił mi na poznanie wielu wybitnych trenerów i sportowców związanych nie tylko z piłką ręczną. Do dnia dzisiejszego utrzymuję wiele przyjacielskich kon-

taktów z koleżankami z boiska. W tym okresie poznałam mojego męża - Tomasza, z którym wychowujemy naszego 3-letniego syna. Razem z mężem kontynuujemy przygodę z piłką ręczną. Najlepsze lata kariery zawodniczej wiąże z grą w KS AZS AWF. Wtedy rozpoczęłam grę w I lidze, reprezentacji narodowej i europejskich pucharach. Były to jednocześnie najmilsze, studenckie lata”. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 55.

Soperlak, Edward. Na uczelni pracuje od 1977 r. Urodził się 27 marca 1953 r. w Zgorzelcu. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (1973-1977), doktor nauk o kulturze fizycznej (1986), trener klasy mistrzowskiej w piłce siatkowej (1998). Pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej nr 45 we Wrocławiu (szkoła ćwiczeń AWF Wrocław) (1978-1979), trener w różnych klubach: trzecioligowego zespołu piłki siatkowej mężczyzn AZS AWF Wrocław (1979-1981), pierwszoligowego zespołu piłki siatkowej kobiet KS Gwardia Wrocław (1985-1990), reprezentacji Polski kobiet w piłce siatkowej (1989-1994), drugoligowego zespołu kobiet w piłce siatkowej Polonia Świdnica (1995-1997), pierwszoligowego zespołu kobiet w piłce siatkowej Augusto Kalisz (1994-1995), pierwszoligowego zespołu kobiet w piłce siatkowej KS Gwardia Wrocław (1997-1999) oraz trener koordynator żeńskich reprezentacji Polski w piłce siatkowej (1994-2000). W latach 1999-2001 był trenerem uczelnianego zespołu kobiet w piłce siatkowej AWF Wrocław. Na uczelni kolejno pracował jako asystent w Katedrze Zespołowych Gier Sportowych (1977-1978), starszy asystent w Katedrze Zespołowych Gier Sportowych (1979-1986), adiunkt w Katedrze Zespołowych Gier Sportowych (1994-2008), docent adiunkt w Katedrze Zespołowych Gier Sportowych (2008-2012), kierownik Zespołu Kształcenia Trenerów Zespołowych Gier Sportowych (2001-2005) kierownik Pracowni Modelowanie Gry Sportowej (2005-2012), kierownik Zespołu Coachingu w Katedrze Zarządzania i Coachingu (2008-2012). Od 2012 r. pracuje jako starszy wykładowca w Katedrze Motoryczności Sportowca. Jest autorem lub współautorem 18 publikacji o charakterze metodyczno-szkoleniowym oraz jednej książki, promotorem około 190 prac magisterskich oraz autorem i współautorem programów kształcenia na kierunku wychowanie fizyczne i sport. Jego zainteresowania naukowe dotyczą głównie poznawania osobniczych uwarunkowań umiejętności i sprawności działania zawodników podczas gry zespołowej, zakres publikacji obejmuje 31 oryginalnych opracowań naukowych oraz współautorstwo redakcji naukowych 3 monografii. W 2008 r. opublikowano monografię habilitacyjną *Dyspozycje osobnicze a umiejętności działania w grze zespołowej*. Brał czynny udział w 16 konferencjach naukowych, międzynarodowych i krajowych. Jest współorganizatorem konferencji naukowych oraz współzałożycielem i wiceprezesem (w I kadencji) Międzynarodowego Towarzystwa Naukowego Gier Sportowych. Jako czynny sportowiec może zapisać wiele sukcesów, m.in. Był zawodnikiem drugoligowego zespołu AZS AWF Wrocław (1973 - 1979). Jako trener brał udział w mistrzostwach Europy (1989, 1991), zdobył brązowy medal mistrzostw Polski (1985), klubowe wicemistrzostwo Polski (1996), Puchar Polski (1996) oraz tytuł Mistrza Polski Lig Międzyuczelnianych (2001). Rozwijał szeroką działalność popularyzatorską i edukacyjną na rzecz sportu, był m.in. Wykładowcą na kursokonferencjach ogólnopolskich i wojewódzkich dla trenerów i instruktorów w piłce siatkowej (od 1992), wykładowcą na kursokonferencjach licencyjnych trenerów piłki siatkowej organizowanych przez Polski Związek Piłki Siatkowej (od 2002), organizatorem i wykładowcą kursów kwalifikacyjnych na trenera klasy I w piłce siatkowej (2002, 2006) oraz ogólnopolskich warsztatów trenerskich w piłce siatkowej (Wrocław 1995, 1996), członkiem Wydziału Szkolenia PZPS (od 1994) oraz Rady Trene-

rów PZPS (1996-2804). Był też redaktorem naczelnym „Biuletynu Szkoleniowego PZPS” (2095-2006), wykładowcą w Akademii Siatkówki Młodzieżowej przy PZPS oraz w Akademii Trenerskiej w Instytucie Sportu w Warszawie, przewodniczącym Rady Trenerów i członkiem Dolnośląskiego Związku Piłki Siatkowej oraz przewodniczącym rady szkoleniowej sekcji piłki siatkowej AZS AWF Wrocław. Otrzymał dwukrotnie nagrodę zespołową III stopnia przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej Turystyki, dwukrotnie nagrodę zespołową III stopnia prezesa WFS we Wrocławiu, Srebrną Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”, Honorową Złotą Odznakę PZPS, Honorową Złotą Odznakę DZPS, Medal PZPS, a także nagrodę przyznaną przez rektora AWF we Wrocławiu i Medal 60-lecia AWF we Wrocławiu. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 239-240. Fot. <https://www.facebook.com/szkolkaAZSAWF/photos/>

Sopiński, Jan. Na uczelni pracuje od 1979 r. Urodził się 29 sierpnia 1949 r. w Jasionie. W roku 1969 ukończył Technikum Elektryczne w Opolu. W latach 1979-1974 studiował w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (kierunek nauczycielski, specjalizacja nauczyciel wychowania fizycznego). W latach 1976-1981 studiował na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego (kierunek psychologia), zdobywając tytuł magistra. W 1991 r. uzyskał w AWF we Wrocławiu stopień doktora nauk o kulturze fizycznej (Agresja w kulturze fizycznej i jej następstwa społeczno-wychowawcze). W 2009 r. został mianowany docentem w Zakładzie Psychologii AWF we Wrocławiu. W okresie studiów aktywnie działał w studenckim kole naukowym i był założycielem Studenckiego Towarzystwa Naukowego, w którym pełnił funkcję przewodniczącego, a jako nauczyciel akademicki opiekuna STN. Studenci pod jego kierunkiem pięciokrotnie wygrywali ogólnopolskie konferencje studenckich kół naukowych szkół wychowania fizycznego m.in. w Katowicach, Warszawie, Gdańsku i we Wrocławiu. Jest wybitnym specjalistą w zakresie psychologii sportu. Od 1980 r. systematycznie współpracuje ze sportem wyczynowym. Jako psycholog sportu uczestniczył w najważniejszych imprezach światowych, m.in. w Igrzyskach Olimpijskich w Atenach, Uniwersjadzie w Korei, Mistrzostwach Świata w Rio de Janeiro, Akademickich Mistrzostwach Świata w Moskwie, Mistrzostwach Europy (kilkakrotnie). Od 1997 r. jest międzynarodowym sędzią judo. W latach 2004-2007 był członkiem Prezydium Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. W 2016 r. został wybrany na wiceprzewodniczącego Sekcji Psychologii Sportu przy Polskim Komitecie Olimpijskim. Stale współpracuje z sekcjami sportowymi KU AZS AWF Wrocław: judo, lekkoatletyka, szermierka, akrobatyka, a także z takimi związkami, jak Polski Związek Judo, Polski Związek Golfa, Polski Związek Szermierczy oraz klubami Idea Śląsk Wrocław, Zagłębie Lubin, CCC Polkowice, indywidualnie z zawodnikami tenisa ziemnego, szermierki, judo, karate, boksu, golfa i żużla. W dorobku ma 84 publikacje i komunikaty, w tym 5 ze światowych kongresów psychologii sportu. Do najważniejszych prac należą: Metody treningu psycho-fizycznego w formacjach obronnych (1998), Agresja a kultura fizyczna (2005). Jest redaktorem naukowym jednego z tomów „Rozpraw Naukowych AWF we Wrocławiu” (2012). Za działalność naukowo-dydaktyczną i sportową nagrodzony Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej”, Medalem „Za zasługi dla Polskiego Związku Judo”, Złotą Odznaką AZS, Złotą Odznaką PZJ. Posiada wysokie uprawnienia zawodowe: trenera judo klasy mistrzowskiej, psychologa sportu klasy mistrzowskiej oraz psychologa sportu PKOl, sędziego judo klasy międzynarodowej, a także psychologa badającego osoby posiadające lub starające się o broń. Ukończył cztery biegi maratońskie. Rekreacyjnie gra w szachy, koszy-

kówkę, badmintona, jeździ na wycieczki rowerowe, lubi chodzić po górach. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 241-242.

Stańkowska Karmena. Na uczelni pracowała w latach 1958 - 2007. Urodziła się 1 maja 1929 r. w Bydgoszczy. Szkołę średnią ukończyła w 1948 r. we Wrocławiu. studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej we Wrocławiu w 1953 r., a równoległe studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w 1951 r. Zaoczne studia trenerskie w zakresie żeglarstwa ukończyła w 1970 r. w warszawskiej Akademii Wychowania Fizycznego. W czasie studiów pracowała jako wolontariusz w Katedrze Anatomii Prawidłowej AM we Wrocławiu i wykładała anatomię oraz mikrobiologię w liceum felczerskim. Po ukończeniu studiów lekarskich podjęła w 1953 r. pracę w Zakładzie Kontroli Lekarskiej WSWF, a następnie w 1957 r. w III Klinice Chorób Wewnętrznych AM we Wrocławiu, kierowanej przez prof. E. Szczeklika, w której uzyskała stopień specjalizacji w zakresie chorób wewnętrznych i tytuł doktora medycyny. W ciągu kilku lat odbyła staże zagraniczne i uzyskała tytuł specjalisty II stopnia z zakresu medycyny sportowej oraz lekarza sportowego Związku Lekarzy Sportowych RFN. W 1972 r. powróciła do pracy w AWF. W 1975 r. została kierownikiem Zakładu Medycyny Wychowania Fizycznego i Sportu, a docentem etatowym w 1980 r. W tym okresie otworzyła Gabinet Odnowy Biologicznej przy tym zakładzie. Do programu nauczania medycyny sportu wprowadziła wykłady i ćwiczenia z odnowy biologicznej. Opracowała i realizowała programy odnowy dla zawodników kilku sekcji AZS AWF, a także żużlowej i kolarskiej kadry narodowej. Pełniła funkcję wiceprezesa KS AZS AWF, przez wiele lat przewodniczyła senackiej komisji awansów, nagród i odznaczeń oraz komisji lekarskiej uczelnianej komisji rekrutacyjnej. Należała do Krajowego Zespołu Specjalistycznego ds. Medycyny Sportowej. Prowadziła seminaria magisterskie i doktoranckie. Była opiekunem studenckiego koła naukowego, promotorem 65 prac magisterskich i 2 prac doktorskich, kierownikiem specjalizacji lekarzy w zakresie chorób wewnętrznych oraz medycyny sportowej. Stworzyła poradnictwo kardiologiczne w Zagłębiu Turoszowskim, zorganizowała na tym terenie interdyscyplinarne badania z udziałem Akademii Medycznej, Politechniki i Akademii Rolniczej. Jej wielokierunkowe zainteresowania naukowe dotyczyły zagadnień klinicznych, endokrynologicznych, ekologicznych, a także treningu zdrowotnego, odnowy biologicznej, kardiologii sportowej, żeglarstwa regatowego i oceanicznego. Jej dorobek naukowy obejmuje 80 prac, w tym 12 publikacji obcojęzycznych. Jako zawodniczka osiągnęła klasę mistrzowską w żeglarstwie. Jako kapitan jachtowy żegluga wielkiej prowadziła wiele rejsów i uczestniczyła w wielomiesięcznych wyprawach oceanicznych m.in. do Indii, Australii, wokół Afryki i Ameryki Południowej. W 1995 r. opłynęła Przylądek Horn. Jest animatorem żeglarstwa na naszej uczelni. Dobrze czuje się też w górach, jej pasją jest taternictwo. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 231-232.

Stanuch Jerzy (17 V 1953 Nowy Sącz), kajakarz górski, zaw. Dunajca Nowy Sącz i AZS Wrocław, olimpijczyk (1972), 3-krotny medalista MŚ, 4-krotny MP w slalomie na K-1 i K-1 x 3 (1973-76). MŚ 1971; 4 m. (K-1 x slalom), 1973; 2 m. (K-1 x 3 slalom), 1975: 2 m. (K-1 x slalom), 1977: 3 m. (K-1 x 3 slalom); 4 m.(K-1 slalom). Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 463.

Stodółka, Jacek. Na uczelni pracuje od 1985 r. Urodził się 1 stycznia 1962 r. we Wrocławiu. W 1981 r. ukończył Liceum Ogólnokształcące nr XI we Wrocławiu. Absolwent Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. (kierunek wychowanie fizyczne ze specjalnością trenerską w lekkiej atletyce, (1985). W 1995 r. obronił pracę doktorską. Trener klasy mistrzowskiej w lekkiej atletyce (2005). Posiada uprawnienia klasy I (od 1989). Jest ponadto instruktorem I klasy w piłce siatkowej, nożnej ręcznej i koszykowej oraz instruktorem w pływaniu i gimnastyce. Od 1985 r. pracownik naukowo-dydaktyczny AWF we Wrocławiu: w latach 1985-1995 asystent w Zakładzie Lekkoatletyki, 1995-2010 adiunkt w Katedrze Lekkoatletyki, od 2010 r. docent w Katedrze lekkoatletyki i Gimnastyki. W latach 2001-2005 pełnił funkcję kierownika Zespołu Lekkoatletycznego. Obecnie starszy wykładowca. Od 1991 r. pełnomocnik rektora ds. mieszkańców Domu Studenckiego Spartakus. W latach 2005-2009 opiekun samorządu studenckiego. W kadencji 2012-2016 prodziekan ds. studenckich Wydziału Wychowania Fizycznego. W latach 1984-1989 pracownik KS AZS AWF we Wrocławiu na stanowisku szkoleniowca lekkiej atletyki i jednocześnie społeczny trener kadry narodowej juniorów w pchnięciu kulą w Polskim Związku Lekkiej Atletyki. W latach 1989-2004 trener koordynator Dolnośląskiego Związku Lekkiej Atletyki. Od 2004 r. trener koordynator sekcji lekkiej atletyki KS AZS AWF we Wrocławiu. W latach 2008-2009 kierownik wyszkolenia w Dolnośląskiej Federacji Sportu. W latach 1989-2004 członek Zarządu DZLA, od 2001 r. członek Zarządu KS AZS AWF we Wrocławiu, a od 2009 r. członek Prezydium KS AZS AWF we Wrocławiu. W kadencji 2012-2016 wiceprezes ds. sportowych KS AZS AWF we Wrocławiu. W kadencji 2016-2020 członek komisji rewizyjnej Dolnośląskiej Organizacji Środowiskowej AZS we Wrocławiu. Współautor kilkudziesięciu publikacji, monografii oraz 2 podręczników akademickich z zakresu kultury fizycznej i sportu. Staże zagraniczne dydaktyczno-naukowe w Słowenii (2014 i 2015) i na Ukrainie (2004). Realizator dwóch grantów naukowych: zagranicznego (Uniwersytet w Ljublanie) i krajowego w ramach programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego („Rozwój sportu akademickiego”). Autor programów dydaktyczno-szkoleniowych i prowadzący autorskie zajęcia w AWF we Wrocławiu: organizacja i sędziowanie imprez lekkoatletycznych, lekkoatletyczne formy kształcenia motoryki człowieka oraz autor specjalizacji zawodowych z zakresu lekkoatletyki (poziom instruktora, trenera II klasy i trenera I klasy). Promotor kilkudziesięciu prac magisterskich, podyplomowych i licencjackich. Organizator wielu konferencji naukowo-metodyczno-szkoleniowych, studenckich praktyk trenerskich i imprez sportowych w lekkoatletyce (m.in. komercyjnego Międzynarodowego Mityngu „Zjednoczona Europa”, Nieoficjalnych Mistrzostw Europy w Biegu po Schodach „Złote Schody”, Mistrzostw Polski Seniorów, Młodzieżowych Mistrzostw Polski, Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży). Opiekun studentów reprezentujących uczelnię, w akademickich rozgrywkach międzyuczelnianych w lekkoatletyce (od kilkunastu lat AWF zajmuje corocznie miejsce na podium włącznie z najwyższym, w Akademickich Mistrzostwach Polski w Lekkoatletyce). Współorganizator biegu, „Przewietrz się na Olimpijskim”. Współpracuje m.in. z ZG AZS w Warszawie, ZS AZS we Wrocławiu. Wyróżniony Brązowym Krzyżem Zasługi. Złotą Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej” i nagrodą Ministra Edukacji i Sportu I stopnia oraz Złotą Odznaką AZS i Brązową PZLA, wielokrotnie nagradzany przez rektora AWF we Wrocławiu. Jego zainteresowania to heraldyka jednostek administracyjnych kraju. Jest miłośnikiem secesji i architektury, literatury pięknej i muzyki sesyjnej. Fotograf amator, zakochany w Pradze. Marzenie: na motocyklu przejechać trasę ze wschodniego na zachodnie wybrzeże USA. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 237-238; www.azs.awf.wroc.pl/pl/strona/stodolka.html

BIOGRAMY

Strząbala, Edward (ur. 25 lipca 1938 r. w Zagnańsku, zm. 7 maja 2012 r. w Kielcach) – wielokrotny mistrz Polski, jeden z najbardziej doświadczonych polskich trenerów piłki ręcznej, członek Rady Trenerów ZPRP. Ukończył Akademię Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Jako zawodnik grał na pozycji rozgrywającego. Reprezentował barwy AZS Wrocław, AZS Katowice (zdobył tytuł wicemistrza Polski) i FKS Stali Mielec. W Mielcu jako zawodnik rozpoczął karierę trenerską i w 1969 roku wprowadził zespół do I ligi. Na przełomie lat 70. i 80. XX wieku współpracował ze sztabem szkoleniowym reprezentacji Polski. Był wówczas asystentem trenera Zygfrieda Kuchty. Pomagał w przygotowaniach kadry przed igrzyskami olimpijskimi w Montrealu (brązowy medal), igrzyskami w Moskwie. W latach 80. skupił się na pracy klubowej. W 1982 roku zdobył ze Śląskiem Wrocław mistrzostwo kraju i Puchar Polski. W 1985 roku ponownie wywalczył Puchar Polski, tym razem z Iskrą Kielce, z którą jest najbardziej kojarzony. Pod koniec lat 80. wyjechał do Egiptu, zdobywając mistrzostwo kraju i Puchar Afryki z zespołem Nady El-Ahly. Duża wiedza i coraz większe doświadczenie dawały efekty. Po powrocie do Polski znów zjawił się w Kielcach, zdobywając mistrzostwo Polski (w 1993 i 1994 roku) oraz wicemistrzostwo (1995). Kolejny zagraniczny epizod to Bahrajn i tytuł mistrzowski z ali-Ahli Manama, z którym wywalczył także Puchar Zatoki Perskiej. Po powrocie do Polski trenował kolejno: MKS Końskie, Śląsk Wrocław, Vive Kielce, Piotrkowianina Piotrków Trybunalski, Stal Mielec, Miedź Legnica i Warmię-Traveland Olsztyn. W tym okresie olsztyńska drużyna przeżyła swój najlepszy okres gry w superlidze. Na mecz do Uranii przybywały tłumy. Oprócz taktyki wyzwolił z zawodników maksimum zaangażowania i ambicji. W Olsztynie dał się poznać jako osoba otwarta, ze swadą opowiadał o swych bogatych sportowych doświadczeniach. Karierę szkoleniową kończył w Radomiu. Tradycje trenerskie kontynuuje syn Tomasz, który był asystentem Bogdana Wenty w Vive Kielce. [encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Edward_Strząbala](http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Edward_Strz%C3%A1bala) M. Michniak, A. Pawłowski, Świętokrzyski leksykon sportowy, Kielce 2002, s. 208. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 245; <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/> Fot. Edward Strząbala. <https://lca.pl/11233image810x390.jpg>

Strzałka Mariusz, szermierz (szpadzista); ur. 22 marca 1959 we Wrocławiu. Zawodnik klubów: AZS Wrocław 1971-1977; AZS Politechnika Wrocław 1978-1986; Kolejarz Wrocław 1987-1988; FC Tauberbischofsheim, Niemcy 1989-1996. Srebrny medalista igrzysk Olimpijskich w Moskwie 1980. Reprezentant Niemiec (VI miejsce drużynowo i VIII miejsce indywidualnie na Igrzyskach Olimpijskich w Atlancie 1996; drużynowy mistrz Świata 1995; wicemistrz 1994). Trener w Tauberbischofsheim, Niemcy 1989-. Miejsce zamieszkania: Niemcy. Z. A. Judycki, Polscy sportowcy w świecie, Warszawa 2014, s. 245. Lis J., Polscy medaliści olimpijscy, Białystok 1985, s. 331. Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 477, Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 246.

Sucheński, Dominik, „Dżony”. Urodził się 8 września 1926 roku w Brodnicy. Po ukończeniu w rodzinnym mieście szkoły podstawowej zdał egzamin do Seminarium Duchownego w Niepokalanowie /.../ W 1941 roku został wraz z rodziną wysiedlony do Generalnej Guberni w okolicy Warszawy. Wychowany w patriotycznej rodzinie podjął walkę z okupantem. Należał do tajnego harcerstwa, był żołnierzem Armii Krajowej, uczestniczył w Powstaniu Warszawskim W 1945 roku wrócił wraz z rodziną do Brodnicy. W 1947 roku zdał maturę. Już w czasie pobytu w liceum interesował się sportem. Był członkiem Harcerskiego Klubu Sportowego. Odnosił wiele sukcesów na zawodach

międzyszkolnych w lekkoatletyce i grach sportowych. W 1947 roku rozpoczął naukę w Stadium Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. W okresie stadiów w barwach AZS Wrocław uprawiał lekkoatletykę, odnosząc duże sukcesy. W latach 1948-1953 był członkiem kadry narodowej, wielokrotnym reprezentantem Polski, a w 1952 roku uczestnikiem Igrzysk Olimpijskich w Helsinkach. Jego koronną konkurencją był bieg na 100 m. Na dystansie tym w 1950 roku na mistrzostwach Polski w Krakowie wyrównał wynikiem 10,6 s rekord Polski. W 1948 roku na mistrzostwach Polski w Gdańsku w skoku w dal uzyskał 6,98 m, zajmując trzecie miejsce. Po ukończeniu studiów w latach 1950-1955 pracował jako szkoleniowiec w Wojewódzkim Ośrodku Sportowym we Wrocławiu. W latach 1955-1970 był adiunktem, a następnie wykładowcą w Zakładzie Lekkoatletyki WSWF we Wrocławiu /.../ W 1970 roku ze względów rodzinnych wrócił do Brodnicy, pracując do emerytury (1986) w liceum jako nauczyciel wychowania fizycznego i wicedyrektor /.../ pełniąc funkcje wizytatora-metodyka kuratoriów w Bydgoszczy i w Toruniu. Zdobyta w czasie studiów i na kursach szkoleniowych wiedza w zakresie treningu oraz odzyskanie stopnia trenera I klasy w lekkoatletyce pozwoliły mu na podjęcie pracy w sporcie wyczynowym. W latach 1948-1970 pełnił początkowo funkcję trenera, a następnie trenera koordynatora w KS „Gwardia” we Wrocławiu. W czasie swojej działalności w tym klubie wprowadził sekcję lekkoatletyki do I ligi. W latach 1957-1970 uczestniczył również w szkoleniu lekkoatletycznej kadry olimpijskiej niesłyszących. Efektem tej pracy były liczne medale zdobywane przez jego podopiecznych na światowych igrzyskach niesłyszących oraz bardzo wysoka pozycja narodowej reprezentacji niesłyszących na arenie międzynarodowej. Dominik Sucheński był również sędzią klasy międzynarodowej w lekkoatletyce /.../ Pełni odpowiedzialne funkcje w organizacjach sportowych i społecznych /.../ Przez grono najbliższych przyjaciół był zawsze nazywany z sympatią „Dżony”, choć nikt już nie pamięta, skąd się wziął ten pseudonim. W uznaniu zasług oraz osiągnięć zawodowych i społecznych otrzymał wiele odznaczeń i medali, m.in. Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złotą Odznakę Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Krzyż Armii Krajowej, Warszawski Krzyż Powstańczy. Bąkowski, J., Dominik Sucheński, „Dżony”, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia– wspomnienia –opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 310-311. Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 36-39; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 246. https://pl.wikipedia.org/wiki/Dominik_Suche%C5%84ski

Suski, Marian, (1905-1993), inżynier, absolwent Politechniki Warszawskiej, konstruktor pierwszych w Polsce aparatów elektrycznych, pomocnych w sędziowaniu podczas zawodów szermierczych. W okresie międzywojennym był oficerem służby czynnej w stopniu kapitana. Uprawiał szermierkę w KS „Warszawianka” i WKS „Legia”. Dzięki odniesionym sukcesom wszedł w skład polskiej drużyny szablowej na igrzyska olimpijskie w Los Angeles w 1932 r., podczas których zdobył brązowy medal (w walce z drużyną USA uzyskał decydujące o medalu trafienie). Na igrzyskach w Berlinie w 1936 r. razem z drużyną zajął czwarte miejsce. Brał udział w wojnie w 1939 r., a po uwolnieniu z obozu jenieckiego przybył W 1946 r. do Świdnicy, jako jeden z przedstawicieli ministerstwa, w celu uruchomienia przemysłu elektrotechnicznego na Dolnym Śląsku. W 1947 r. zgodnie ze swoimi zainteresowaniami Wybrał karierę naukową i przeniósł się do Wrocławia, podejmując pracę jako adiunkt na Politechnice Wrocławskiej. Jednocześnie wznowił treningi w sekcji szermierczej AZS Wrocław. Społecznie pracował jako instruktor szermierki. Był współorganizatorem wielu zawodów szermierczych na Dolnym Śląsku. W 1950 r. na szermierczych mistrzostwach Polski we Wrocławiu zdobył tytuł mistrza kraju. W 1953 r. zakończył karierę zawodniczą, ale kontynuował

działalność organizatorską. W latach pięćdziesiątych pełnił funkcję prezesa Okręgowego Związku Szermierczego we Wrocławiu, będąc równocześnie członkiem zarządu Polskiego Związku Szermierczego, komisji do spraw sędziowania elektrycznego Międzynarodowego Związku Szermierczego. Był sędzią klasy międzynarodowej. W późniejszym okresie, mimo licznych obowiązków zawodowych (został profesorem zwyczajnym Politechniki Wrocławskiej), pełnił funkcję kuratora AZS Wrocław. Od lat sześćdziesiątych współpracował z Wojewódzką Komisją Polskiego Komitetu Olimpijskiego oraz Klubem Olimpijczyka i mimo przejścia w 1976 r. na emeryturę nadal uczestniczył w przedsięwzięciach propagujących idee olimpijskie na terenie Dolnego Śląska. Za swoją działalność zawodową i społeczną został wyróżniony wieloma odznaczeniami państwowymi i sportowymi. Z. Schwarzer, *Dolnośląscy Olimpijczycy 1948-1998*, Wrocław 2000, s. 11-12; M. Michniak, A. Pawłowski, *Świętokrzyski leksykon sportowy*, Kielce 2002, s. 210. Lis J., *Polscy medaliści olimpijscy*, Białystok 1985, s. 334; Pawlak A., *Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998*, Kraków 2000, s. 247. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunta Weiss red., *Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty*, Warszawa 1962, s. 350; Hądzelek, K. i in. (red.), *Mała encyklopedia sportu, L-Ż*, Warszawa 1984, s. 488; https://pl.wikipedia.org/wiki/Marian_Suski

Sutyló, Zdzisław (1930-1993). Pierwszy prezes KS AZS AWF w latach 1976 - 1981, urodził się 2 kwietnia 1930 r. w Rzeszowie. W latach 1950-1953 studiował w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Pozostał w Uczelni pracując w Zakładzie Fizjologii kolejno jako wolontariusz, asystent, starszy asystent i adiunkt. W roku 1963 uzyskał stopień doktora wychowania fizycznego. Pod koniec lat siedemdziesiątych został powołany na stanowisko docenta. W trakcie wieloletniej pracy w Uczelni pełnił m.in. funkcje: kierownika Zakładu Nauk Przyrodniczych, zastępcy dyrektora Instytutu Sportu, prodziekana ds. studiów zaocznych na Wydziale Wychowania Fizycznego, prodziekana Wydziału Turystyki i Rekreacji. W roku 1992 był dyrektorem Fundacji dla Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Niemal całe życie poświęcił idei krzewienia kultury fizycznej i rozwojowi sportu polskiego. Obdarzony dużymi zdolnościami organizatorskimi, posiadał łatwość nawiązywania kontaktów, wyróżniał się rozmachem i śmiałością działań oraz umiejętnością aranżowania przedsięwzięć. Pracę w sporcie rozpoczął bezpośrednio po ukończeniu studiów w WSWF. Przez kilka lat był zawodnikiem piłki nożnej, a później jako trener zajmował się szkoleniem zawodników w klubach Dolnego Śląska. W czerwcu 1976 r. po powstaniu KS AZS AWF Wrocław został jego pierwszym prezesem. Dwa lata później objął w WKS „Śląsk” funkcję wiceprezesa ds. piłki nożnej. Założył Młodzieżowy Klub Piłkarski „Wratislavia”, a w latach 1987-1988 również kierował jego zarządem. Na początku 1989 roku, jako jeden ze szczególnie wyróżniających się działaczy baseballa, któremu całkowicie poświęcił resztę swojego życia, został wybrany prezydentem Zarządu Dyrektorów Polskiej Małej Ligi Baseballa. Niezależnie od tej funkcji, wykorzystując swoje doświadczenie i całą energię, zakładał drużyny baseballa w szkołach oraz organizował kursy sędziów i instruktorów tej dyscypliny sportu. Z jego inicjatywy w 1990 r. na Stadionie Olimpijskim otwarto boisko baseballowe z prawdziwego zdarzenia - pierwszy tego typu obiekt nie tylko w Polsce, ale i w Europie Wschodniej. Boisko to otrzymało imię Stanleya Musiała - amerykańskiego, legendarnego baseballisty polskiego pochodzenia, który na tej uroczystości był obecny. Podczas wizyty prezydenta USA George'a Buscha w Polsce, na audyencji w Ambasadzie Amerykańskiej Z. Sutyló reprezentował polski baseball z grupą najmłodszych zawodników. W 1992 roku został wybrany wiceprezesem ds. dzieci i młodzieży Zarządu Polskiego Związku Baseballa i Softballa. W tym samym roku w Twardogórze zainicjował „Letnią szkołę baseballa i koszykówki”. Podczas tej akcji dzieci oprócz podnoszenia poziomu sportowego uczestniczyły w zajęciach umuzykalniających

cych, uczyły się języka angielskiego oraz poznawały tajniki obsługi komputera. Był człowiekiem życzliwym, pełnym pogody ducha i radości życia, jednocześnie racjonalnym, krytycznie oceniającym brak logiki i konsekwencji u wielu decydentów utrudniających mu działania. Niezwykle koleżeński świadczył przysługi nie tylko osobom z najbliższego otoczenia. Piastując różne funkcje kierował się dobrem polskiego sportu, niejednokrotnie angażując w pracę społeczną własne środki finansowe. Za osiągnięcia w pracy zawodowej i społecznej został odznaczony licznymi wyróżnieniami, m.in.: Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Zmarł nagle w Miliczu w czasie prowadzenia Letniej Szkoły Baseballa i Koszykówki 1 lipca 1993 r. Pochowano Go na cmentarzu Świętej Rodziny na Sępolnie we Wrocławiu. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 41; Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 243-244.

Swornowski Leszek, ur. 28. 03. 1955 we Wrocławiu. Siermierz (szpada), w. 179 cm, c.c. 62 kg. IO. 1976 Montreal; IO 1989 Moskwa, srebrny medalista IO, 25 m.; brązowy medalista MŚ 1979; brązowy medalista ME 1983; medalista akademickich MŚ 1983; dwukrotny mistrz Polski 1978, 1986; dziewięciokrotny (druż.) mistrz Polski 1977-83, 1985, 1987; odzn. dwukrotnie złotym, dwukrotnie srebrnym i raz brązowym Medalem za Wybitne Osiągnięcia Sportowe, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, złotą i srebrną odznaką AZS, Zasłużony dla Województwa i M. Wrocławia. Klub AZS Wrocław. Kariera sportowa od 1968. Wykształcenie wyższe wf., AWF Wrocław, trener. Sędzia sportowy. Żonaty, jedno dziecko. Hobby: modelarstwo, muzyka i sport samochodowy. Mieszka we Francji. Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 248. Lis J., Polscy medaliści olimpijcy, Białystok 1985, s. 336; Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 40-43; Hądzelek, K. i in. (red.), Mała encyklopedia sportu, L-Ż, Warszawa 1984, s. 489.

Szymański Leonard. Na uczelni pracował w latach 1955 - 2083. Urodził się 6 listopada 1933 r. w Zamościu, gdzie ukończył szkołę średnią ogólnokształcącą oraz zdobył średnie wykształcenie pedagogiczne. Po studiach w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (1952-1955) uzyskał tytuł dyplomowanego nauczyciela wychowania fizycznego, a rok później (1956) tytuł magistra wychowania fizycznego. W latach 1951-1960 studiował na Wydziale Filozoficzno-Historycznym

Uniwersytetu Wrocławskiego i w 1961 r. otrzymał tytuł magistra pedagogiki. W 1965 r. nadano mu stopień doktora nauk humanistycznych, a w 1978 stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie historii wychowania i oświaty. W 1989 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego nauk humanistycznych. Pracę w WSWF we Wrocławiu, późniejszej Akademii Wychowania Fizycznego, podjął zaraz po studiach w 1955 r. i kontynuował ją do 2003 r. na stanowiskach: asystenta i starszego asystenta (do 1965), adiunkta (do 1969), docenta (do 1989), profesora zwyczajnego (do września 2003). Przez wiele lat był kierownikiem Zakładu Historii Organizacji Kultury Fizycznej oraz kierownikiem Katedry Humanistycznych Podstaw Kultury Fizycznej. Sprawował wiele funkcji, m.in. dziekana (1971-1973) i prorektora ds. nauki (1973-1980). W latach 1993 - 2004 pracował też na stanowisku profesora zwyczajnego na Uniwersytecie Zielonogórskim, w którym był kierownikiem Zakładu Teorii Wychowania i Pedagogiki Porównawczej oraz Katedry Wychowania Fizycznego. Od 2003 r. jest zatrudniony na stanowisku profesora zwyczajnego w Wyższej Szkole Pedagogicznej TWP w Warszawie, W 1982 r. był internowany w więzieniu w Nysie, a następnie w latach 1982-1989 decyzją Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu pozbawiony prawa zajmowania na uczelni kierowniczych stanowisk i prowadzenia ze studentami zajęć dydak-

tycznych. Jego zainteresowania naukowe wiązały się z historią oświaty i wychowania w Polsce od oświecenia do I wojny światowej, ze szczególnym uwzględnieniem Królestwa Polskiego; dziejami kultury fizycznej w Polsce od XVIII w. do czasów współczesnych, analizowanymi przede wszystkim pod kątem aspektów politycznych; rozwojem kultury fizycznej na Dolnym Śląsku po II wojnie światowej. Jest autorem około 70 prac naukowych, w tym monografii: Higiena i wychowanie fizyczne w szkolnictwie ogólnokształcącym w Królestwie Polskim 1815-1915, Zarys polityki caratu wobec szkolnictwa ogólnokształcącego w Królestwie Polskim w latach 1815-1915, Ze studiów nad modelem kultury fizycznej w Polsce Lodowej 1944-1980, Rola partii robotniczych i organizacji młodzieżowych w rozwoju kultury fizycznej na Dolnym Śląsku w latach 1945-1975, Parlament polski wobec problemów kultury fizycznej 1944-1980, Kultura fizyczna w polityce II Rzeczypospolitej, Kultura fizyczna i turystyka w polityce Polski Lodowej 1944-1989. Był również redaktorem 4 tomów prac zbiorowych, redaktorem „Rozpraw Naukowych”, przewodniczącym komitetu wydawniczego. Pod jego kierunkiem na uczelni obroniono 4 rozprawy doktorskie i napisano około 500 prac magisterskich. Jest członkiem Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Polskiego Towarzystwa Historycznego i Polskiego Towarzystwa Naukowego Kultury Fizycznej. Za działalność naukową i dydaktyczną był wielokrotnie wyróżniany nagrodami przewodniczącego resortu kultury fizycznej, otrzymał też Złotą Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej” oraz inne odznaki resortowe i regionalne. Posiada kilka odznaczeń państwowych, w tym Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 252-253.

Szymański, Antoni. Na uczelni pracował w latach 1946-1972. Urodził się w 1904 r. w Inowrocławiu. Był absolwentem Państwowego Seminarium Nauczycielskiego w Gnieźnie, a pierwszą posadę nauczyciela otrzymał w szkole powszechnej w Gniewkowie, w powiecie gnieźnieńskim w 1923 r. W 1928 r. przeniósł się na Górny Śląsk gdzie objął posadę nauczyciela szkoły powszechnej w Knurowie, a następnie w Katowicach. Pracował również jako instruktor w Okręgowym Ośrodku Wychowania Fizycznego w Katowicach. Posiadał wszechstronne i wysokie kwalifikacje, w tym także uprawnienia do prowadzenia zajęć z jazdy konnej. W 1931 r. ukończył kwalifikacyjny kurs narciarski organizowany przez Centralny Instytut Wychowania Fizycznego w Warszawie, w 1932 r. zdobył Państwową Odznakę Sportową. W 1933 r. ukończył kurs narciarski w szkole prof. Jannera w Austrii. Był także współzałożycielem sekcji szczypiorniaka w KS Pogoń Katowice. Jego działalność w szkolnictwie, a także w sporcie i kulturze fizycznej pomogła mu w staraniach o dopuszczenie do egzaminu z ćwiczeń cielesnych w CIWF w Warszawie. Egzamin zdał w 1938 r. W 1939 r. przyjął obowiązki instruktora wychowania fizycznego w Wydziale Oświecenia Publicznego Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego. Po wkroczeniu Niemców na Śląsk zatrudnił się jako kierowca, a następnie pracownik starostwa w Chełmie Lubelskim. Po wyzwoleniu Wielkopolski w 1945 r. podjął pracę w publicznej szkole powszechnej w Owieczkach, pełniąc obowiązki jej kierownika. W 1946 r. przybył do Wrocławia, gdzie pracował jako referent w Wydziale Wojskowym Urzędu Wojewódzkiego. Pełnił wówczas funkcję kierownika Wojewódzkiego Ośrodka Kultury Fizycznej we Wrocławiu. W tym czasie zajmował też stanowisko naczelnika Wydziału Kultury Fizycznej oraz był dyrektorem Wojewódzkiego Urzędu Kultury Fizycznej (do 1950). Równoległe z prowadzeniem działalności administracyjno-organizacyjnej zajmował się dydaktyką w tworzonym Studium Wychowania Fizycznego, w którym od 1946 r. prowadził zajęcia z piłki ręcznej. Ponadto był kierownikiem obozów narciarskich w latach 1947-1948. Zajęcia z narciarstwa prowadził jeszcze do końca

lat 50. W latach 1948-1950 studiował w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, ale studia ukończył w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, uzyskując prawa absolwenta tej uczelni. Przekształcenie SWF w 1950 r. miało decydujący wpływ na jego dalszą działalność zawodową. Został powołany na stanowisko kierownika Zakładu Teorii Metodyki Zespołowych Gier Sportowych, którym kierował do 1966 r. W latach 1956-1958 i 1960-1962 był prodziekanem. W tym czasie uzupełniał swoje wykształcenie, kończąc w 1961 r. studia na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego. Pracę doktorską obronił na uniwersytecie w Poznaniu, a stopień doktora nauk humanistycznych otrzymał w 1965 r. W 1966 r. po reformie struktury uczelni i powołaniu katedr przyjął stanowisko kierownika katedry (później ponownie zakładu) i zajmował je do 1972 r., tj. do przejścia na emeryturę. Zapoczątkowane przez niego badania do dzisiaj nie straciły na aktualności i doprowadziły do traktowania Zakładu Gier Sportowych AWF we Wrocławiu jako jednostki dydaktycznej i naukowej o dużym prestiżu. Wiele absolwentów szkolonych w tym zakładzie odegrało później znaczącą rolę w sukcesach polskich gier sportowych oraz przyczyniło się do rozwoju teorii i praktyki tych dyscyplin sportu. Był bardzo związany z zawodem. Jego aktywność w pracach organizatorskich i szkoleniowych drużyn AZS Wrocław i AZS AWF w piłce ręcznej, a także wrocławskiej szkoły narciarskiej, jest przykładem godnym naśladowania. Za swoją pracę otrzymał wiele nagród, m.in. nagrodę ministra za pracę naukową i dydaktyczną, medale i odznaczenia państwowe i nagrody szczególne - wręczone przez dzieci i studentów w dowód wdzięczności na obozach sportowych. Zaangażowanie w działalność dydaktyczną i poszanowanie ludzkiej pracy zyskały mu wielu sympatyków w środowisku zawodowym. Mimo, że formalnie nie otrzymał nigdy tytułu profesora, żaden z jego wychowanków nie zwracał się do niego inaczej jak „Panie Profesorze”. Zmarł w 1993 r. W pamięci wielu pokoleń absolwentów pozostał jako człowiek prawy, rzetelny i lojalny, wspaniały wychowawca i przyjaciel. Jest pochowany na cmentarzu św. Rodziny we Wrocławiu (pole nr 4). Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 250-251; Naglak Z., Antoni Szymański - pionier kształcenia nauczycieli wychowania fizycznego na Dolnym Śląsku, w: Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 36-38; Dziąsko, J., Antoni Szymański (1904-1993) Nieodcigniony wzorzec wychowawcy, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia - wspomnienia - opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 317-318; Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 350.

Tolkaczewski Antoni: w AZS Wrocław od 1959 r. Początki swej kariery pływackiej stawiał w IKS, Ogniwie i Ślęzie Wrocław. Wielokrotny mistrz i rekordzista Polski w sprincie pływackim. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 351.

Truchan-Rząsa, Pelagia. Urodzona 20 marca 1940 r. w Kaśnej nieopodal Tarnowa w województwie małopolskim. Była kadrowiczką w biegach na średnich dystansach i wicemistrzyni Polski w biegu na 800 m. W Studium WFiS w Olsztynie przepracowała 40 lat (1961-2001). W latach 1975-1980 była zastępcą kierownika Studium ds. pedagogicznych, zaś w latach 1988-1998 - kierownikiem. W 1957 r. rozpoczęła studia w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu i systematyczne treningi w tamtejszym AZS-ie. Została powołana do kadry narodowej w biegach średnich.

W tym okresie zdobyła wicemistrzostwo Polski i dwukrotnie zajęła trzecie miejsce w biegu na 800 m. W mistrzostwach AZS wygrywała biegi na 400 i 800 m i dwukrotnie w akademickich mi-

strzostwach w biegach przełajowych w Sofii. W 1961 r. obroniła pracę magisterską i wystartowałam w mistrzostwach Polski w Krakowie, gdzie zdobyła srebrny medal w biegu na 800 m. Na dystansie tym biegała także na Uniwersjadzie w Sofii. We wrześniu 1961 r. rozpoczęła pracę w Wyższej Szkole Rolniczej w Olsztynie w Studium Wychowania Fizycznego w Kortowie. W trudnych warunkach pracowała z grupami studenckimi, a równocześnie trenowała i startowała w barwach olsztyńskiego AZS-u. Wyczynowe uprawianie sportu zakończyła wiosną 1965 r. W 1975 r. kierownikiem Studium został mgr Franciszek Sroczyk, który mianował Ją swoim zastępcą ds. pedagogicznych. Zainteresowanie sportem rozwijała na sesjach organizowanych przez Zarząd Główny AZS oraz na szkoleniach Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. W 1988 r. decyzją Rady Pedagogicznej SWFiS została wybrana na kierownika Studium. Z tego tytułu została też członkiem Zarządu AZS. Funkcję kierownika Studium pełniła do 1998 r. W 2001 r. odeszła na emeryturę. Posiada m.in. Medal Jubileuszowy 30-lecia AZS za godne reprezentowanie barw AZS Olsztyn (1980), Srebrną Odznakę AZS (1970), Złotą Odznakę AZS (1983), Medal 60 lat Studiów Wychowania Fizycznego i Sportu w podziękowania za pracę pedagogiczną, szkoleniową i organizacyjną w środowisku społeczności akademickiej (2015). M. Siwicki, Pionierzy i ich następcy. Alfabet Studium, w: Między stadionem a brzegiem jeziora. 65 lat akademickiego sportu i wychowania fizycznego w Kortowie, red. M. Siwicki, G. Dubielski, Olsztyn 2016, s. 493-5.

Wąsowicz-Naglakowa, Elżbieta - dla koleżanek-zawodniczek po prostu „Becia”. Była „fundamentem” zespołu piłki ręcznej, mistrzem strategii i taktyki. Jak wytrawny dyrygent nadawała rytm i tempo grze. Prezentowała wysoką sprawność i wręcz żonglerskie manewry piłką. Niepowtarzalna mistrzyni strzałów z pozycji nietypowych, „z biodra”, określanych przez kibiców strzałami „szmacianymi”. Te nieoczekiwane, szybkie i skuteczne strzały paraliżowały wręcz bramkarki. A oto jak kształtowała się jej kariera sportowa: „Szkola Podstawowa w Gryfowie Śląskim była miejscem pierwszego mojego kontaktu z grą w piłkę ręczną. Antoni Gąsiorowski, nauczyciel wychowania fizycznego zainteresował uczniów tą grą i tam, w reprezentacji szkoły, rozpoczęła się moja kariera zawodnicza. W szkole średniej (LO w Mirsku) mgr Jerzy Wójcik, nauczyciel wychowania fizycznego kontynuował moje kształcenie zawodnicze, już na poziomie Szkolnego Klubu Sportowego. Jako reprezentantka szkoły zdobyłam mistrzostwo Polski, co zdecydowało o postanowieniu specjalizowania się w grze w piłkę ręczną. Po uzyskaniu matury podjęłam studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, kierując się możliwością kontynuowania kariery sportowej. Tradycje tej dyscypliny sportu w WSWF we Wrocławiu w połączeniu z podjęciem studiów przez liczną grupę uzdolnionych zawodniczek przyczyniło się do tego, że pod opieką trenera dra Józefa Zajęca uzyskałam możliwość gry w I lidze. Od tego momentu rozpoczęły się moje sukcesy zawodnicze. W latach 1968 i 1969 zdobyłam z drużyną mistrzostwo Polski oraz zaszczyt wieloletniego reprezentowania Polski. Za swój udział w tej dyscyplinie sportu zostałam wyróżniona tytułem „Mistrza Sportu”, wyróżniona jako osoba szczególnie zasłużona dla piłki ręcznej. Zająłam również IX miejsce w plebiscycie „Słowa Polskiego” dla najlepszych sportowców w 1969 r. Po zakończeniu kariery sportowej swój czas poświęcam rodzinie, składającej się z trzech wspaniałych mężczyzn: syna Filipa, męża Zbigniewa i najważniejszego członka rodziny - psa „Fokusa”. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 26; b.a., 25 lat AZS Wrocław. Akademickie Mistrzostwa Polski, jesień 1970, Wrocław 1970, s. 30.

Weinert, Marian (1908-1971). Urodził się 2 lipca 1908 roku w Stryju. Po złożeniu w 1929 roku egzaminu dojrzałości rozpoczął studia w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego w Warszawie. Na wybór studiów wpłynął niewątpliwie fakt, że jako uczeń gimnazjum należał do „Sokoła”, w którym rozwijał swoje zdolności i zamiłowania do gimnastyki i innych sportów. Na studiach został wyróżniony, otrzymując skierowanie na kurs do Szwecji (1930) w celu zapoznania się z szwedzką koncepcją gimnastyki. Po ukończeniu studiów wychowania fizycznego w 1931 roku podjął prace w Państwowym Liceum Ogólnokształcącym w Rohatynie jako nauczyciel. Nie przerywając pracy zawodowej podjął w 1932 roku studia prawnicze na Uniwersytecie im. Jana Kazimierza we Lwowie. W 1933 roku uzyskał dyplom nauczyciela szkół średnich, zdając egzamin z somatologii higieny i wychowania fizycznego. W tym okresie pracował jako nauczyciel w Prywatnej Szkole Handlowej w Stryju (1932-1933) i w Prywatnym Gimnazjum Ogólnokształcącym w Borysławiu (1933-1939). Studia prawnicze ukończył w 1937 roku uzyskując tytuł magistra praw. W tym samym roku rozpoczął studia historyczne na Uniwersytecie Lwowskim, które przerwał wybuch II wojny światowej. W czasie okupacji pracował najpierw w Średniej Szkole w Borysławiu jako nauczyciel, a potem jako księgowy w firmie naftowej „Karpátka Pet”. Po wyzwoleniu Borysławia był nadal nauczycielem, a następnie wraz z żoną osiedlił się w Wałbrzychu, gdzie do 1948 roku piastował stanowisko zastępcy dyrektora w Państwowym Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym. W grudniu tego roku podjął obowiązki zastępcy dyrektora Wydziału Ogólno - Organizacyjnego w Wojewódzkim Urzędzie Kultury Fizycznej we Wrocławiu (pracował do 1 marca 1949 roku). Działalność; na rzecz krzewienia i organizacji kultury fizycznej na Dolnym Śląsku nie przeszkodziła mu w kontynuowaniu przerwanych studiów historycznych, które podjął w latach 1947-1951 na Wydziale Filozoficzno-historycznym. W tym samym roku uzupełnił również przedwojenne studia w CIWF obroną pracy magisterskiej w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Z dzisiejszą wrocławską Akademią Wychowania Fizycznego związał się na stałe 1 października 1949 roku. Początkowo był starszym asystentem w ówczesnym Stadiom Wychowania Fizycznego Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu i Politechniki. W 1950 roku, kiedy Stadiom przemianowano na Wyższą Szkołę 'Wychowania Fizycznego, mógł wykorzystać swoje studia prawnicze dla dobra Uczelni. Zajął się porządkowaniem spraw dotyczących zarówno egzaminów wstępnych, jak też statusu studentów (były już trzy roczniki), pracowników i administracji. Pracował następnie na stanowisku adiunkta (1952-1954), zastępcy profesora (1955-1961), starszego wykładowcy (1961-1965) oraz docenia etatowego (1965-1971). Pełnił również wiele odpowiedzialnych funkcji, min. dziekana (1950-1952), prorektora (1955-1962), a także kierownika Katedry Sportów, Katedry Teorii i Metod Gimnastyki, Zakładu Historii Kultury Fizycznej oraz przewodniczącego Rady Wydawniczej „Rozpraw Naukowych”. Dzięki staraniom prof. J. Konopnickiego w 1959 roku Rada Naukowa Instytutu Kultury Fizycznej w Warszawie na sesji wyjazdowej we Wrocławiu przeprowadziła dwie pierwsze obrony prac doktorskich z wychowania fizycznego /.../ Mariana Weinerta i Zbigniewa Skrockiego. /.../ W roku 1964 Marian Weinert habilitował się z historii wychowania fizycznego na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego. Szczególnie aktywnie udzielał się w dydaktyce, zyskując uznanie za ciągłe udoskonalanie procesu dydaktycznego i stałą troskę o prawidłowy rozwój młodej kadry naukowo-dydaktycznej. Współpracował z Kuratorium Okręgu Szkolnego we Wrocławiu i z innymi władzami oświatowymi oraz organizacjami społecznymi w dziedzinie dokształcania kadr nauczycieli wychowania fizycznego. Cieszył się dużym autorytetem, czego dowodem było wielokrotne powoływanie go przez przewodniczącego GKKF na członka Rady Naukowej Instytutu Naukowego Kultury Fizycznej w Warszawie, Sekcji Szkół Wychowania

Fizycznego Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego oraz Rady Naukowej GKKF. /.../ Był cenionym działaczem Polskiego Związku Gimnastycznego, trenerem i sędzią gimnastyki, w latach pięćdziesiątych-organizatorem i założycielem Okręgowego Związku Gimnastycznego we Wrocławiu, jego prezesem, a następnie prezesem honorowym. Był obecny na wszystkich zawodach gimnastycznych. /.../ Zawsze zaangażowany emocjonalnie, zwracał uwagę nie tylko na zasady i przepisy gimnastyki, ale i na bezpieczeństwo ćwiczących. /.../ Wielokrotnie imponował studentom, demonstrując trudne elementy gimnastyczne. Za swoją działalność naukową i dydaktyczną, a także społeczną (m. in. w AZS), odznaczony był m.in.: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury Fizycznej, Odznaką AZS. Zmarł 30 kwietnia 1971 roku. /.../ Rybicka A., Czesław Suderczyński, Marian Weinert (1908-1971) Twórca prawnych podstaw Uczelni, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia– wspomnienia –opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 327-9. Fot. Tamże.

Wejcman, Jerzy, ur. 23 IV 1935 w Płocku-Radziwiu. Absolwent Wydziału Mechanicznego Politechniki Wrocławskiej (1957), Studiów Podyplomowych Energetyki Przemysłowej na Politechnice Warszawskiej (1965), Studia Podyplomowe Energetyki Jądrowej (1968) tamże. Jego rodzice byli właścicielami młyna elektrycznego; ojciec zginął zamordowany w niemieckim obozie; okupację (w tym Powstanie Warszawskie) J. Wejcman spędził w Warszawie; w 1945 majątek rodziców, wcześniej zagrabiony przez hitlerowców, został znacjonalizowany przez władze komunistyczne. W 1952 po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Jagiełły w Płocku zdał egzaminy wstępne na Politechnikę Warszawską; po odmowie przyjęcia (rzeczywistym powodem było prawdopodobnie burżuazyjne pochodzenie) dostał się na WM PWr. Mimo nacisków nie wstąpił do ZMP; 1954-1956 trenował wioślarstwo w AZS Politechnika; akademicki wicemistrz Polski w ósemkach lekkich. 1957-1959 zatrudniony w Biurze Projektów Przemysłu Drobno Drobnoprojekt w Warszawie, 1959-2003 jako starszy asystent-projektant w przedsiębiorstwie Energoprojekt - Warszawa. Projektant bloków energetycznych elektrowni Turów i Żarnowiec, nieawansowany z powodu odmowy wstąpienia do PZPR. We IX 1980 organizator i przewodniczący KZ „S” w Energoprojekcie; organizator druku i kolportażu wydawnictw niezależnych. Po 13 XII 1981 twórca i przewodniczący (do 1988) TKZ „S” w Energoprojekcie; autor artykułów w prasie podziemnej. Od 2003 na emeryturze. A. Adamski http://www.encycol.pl/wiki/Jerzy_Wejcman Mieczysław Wejcman. *Po nauce praca. Przetwórnia najwyższych napięć. Mory. Wylącznik 220tys.Volt firmy ASEA. Na dole Widelski i Jeżewski w środku kolega z Ciechanowa na górze ja-odpowiedzialny dyżurny zmianowy.* Fot. Z archiwum Mieczysława Wejcmana opublikowane <https://nk.pl/szkola/173845/galeria>

Wiech, Zdzisław, był jednym z pierwszych pracowników Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, nauczycielem wielu obecnych samodzielnych pracowników naukowych naszej Uczelni. Pierwsi absolwenci pamiętają go, jako zawsze uśmiechniętego, serdecznego dla studentów instruktora. Na wszystkie zajęcia przychodził w krótkich, nieskazitelnie białych spodenkach i w białej koszulce, kształtując u studentów nawyki estetyczne. /.../ Urodził się w 1908 r. w Rogóźnie koło Łańcuta. W 1931 r. ukończył Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. W latach 1931-1939 pracował w szkolnictwie ogólnokształcącym jako nauczyciel wychowania fizycznego (m.in. w szkołach Będzina i w Leżajsku) w 1946 r. mgr Zdzisław Wiech zamieszkał na stałe we Wrocławiu. Pierwszą pracę podjął w szkole przy ul. Parkowej (obecnie II LO przy ul. Rozenbergów). W grudniu 1946 r. rozpoczął pracę w Studium Wychowania Fizycznego. W latach

1947-1948 prowadził zajęcia z gier terenowych i tańców, w latach 1948-1950 wraz z mgr M. Weinertem - z gimnastyki. W 1950 r. przeszedł do kuratcrium, gdzie do 1952 r. pracował jako wizytator wychowania fizycznego. W latach 1952-1974 był kierownikiem Studium Wychowania Fizycznego Akademii Rolniczej. W 1975 r. zakończył długoletnią karierę zawodową. Mgr Z. Wiech poza pracą zawodową działał społecznie. Od 1950 współpracował z Akademickim Związkiem Sportowym we Wrocławiu. Od 1959 r. pozostawał w zarządzie klubu, w latach 1962-1964 był wiceprezesem zarządu środowiskowego AZS. Od 1975 r. był przewodniczącym środowiskowej komisji rewizyjnej AZS-Środowisko. Wiadomości i umiejętności zdobyte w trakcie długoletniej pracy zawodowej, jak również praca w harcerstwie, prowadzenie zespołów tanecznych i organizacja pokazów gimnastycznych znalazły odzwierciedlenie w „Poradniku dla wychowawców świetlic szkolnych” autorstwa Zdzisława Wiecha, który pozostawał gorącym propagatorem sportu i turystyki. Za osiągnięcia w pracy zawodowej i społecznej został uhonorowany licznymi odznaczeniami państwowymi i resortowymi. K. Kałużny, Zdzisław Wiech. Wzór nauczycielskiej rzetelności, w: XL lat AWF we Wrocławiu, 1946-1986, Wrocław 1987, s. 181-182. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/internet...Fot>.

Witke, Ryszard, Urodzony 9 listopada 1939 w Sanoku, syn Franciszka i Ireny, absolwent Liceum Ogólnokształcącego w Karpaczu (1957) i wrocławskiej WSWF (1962), gdzie otrzymał tytuł magistra wf i uprawnienia trenera II kl. Skoczek narciarski (179 cm, 74 kg) reprezentujący barwy klubu Sport Budowlani Karpacz (pierwszy trener Włodzimierz Daszkiewicz), AZS Wrocław (1960-1962, tu trener Bronisław Haczekiewicz) i Śnieżki Karpacz (1963-1972). Kariera sportowa usłana seriami kontuzji. Pierwszy skoczek z Sudetów, który awansował do polskiej czołówki (w kadrze narodowej 1959-1972). Mistrz Polski na skoczni 70 m (1963) i wicemistrz (1962) oraz 3-krotny brązowy medalista MP: na skoczni 70 m (1971) i 90 m (1964-1965) największy sukces odniósł podczas mistrzostw świata w Holmenkollen (1966), gdzie na skoczni 70 m zajął 7 m. (za skoki 75,5 i 72 m otrzymał notę 210,1 pkt.). Poza tym: 2-krotny triumfator konkursu skoków podczas Memoriału B. Czecha i H. Marusarzówny (1965, 1966), uczestnik Turnieju Czterech Skoczni (1968 - 10 m.) i Uniwersjady w Chamonix (1960), gdzie zajął 4 m. Zasłużony Mistrz Sportu. Po zakończeniu studiów pracował jako trener w Śnieżce Karpacz i jako rehabilitant w Dziecięcym Sanatorium Przeciwgruźliczym. Wybitny działacz sportowy (przebudowa skoczni w Karpaczu i Lubawce). Wykładowca (AWF Katowice) i sędzia FIS. Żonaty dwukrotnie (od 1966 z mistrzynią Polski w pływaniu Bożeną Cedro), ma dwoje dzieci: syna Roberta i córkę Martę (z drugiego małżeństwa). Mieszka w Karpaczu. <https://www.olimpijski.pl/pl/bio/2235,witke-ryszard.html> Fot. <https://gazeta.wroclawska.pl/orzel-karkonoszy-latal-nawet-w-gipsie/ar/58397>

Witkowski, Kazimierz. Urodził się 18 stycznia 1948 we Wrocławiu. Ukończył Technikum Budowlane we Wrocławiu. Przez 15 lat pracował we wrocławskim Biurze Projektów jako starszy asystent projektanta architektury i projektant architektury. W 1981 r. ukończył Akademię Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, uzyskując dyplom magistra wychowania fizycznego, kierunek trenerski, specjalizacja judo. W 1992 r. Rada Wydziału Wychowania Fizycznego, także Uczelni nadała mu stopień naukowy Doktora Nauk o Kulturze Fizycznej, a w roku 2008 akt mianowania na stanowisko docenta Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. W 2013 r. Doktor Habilitowany Nauk o Kulturze Fizycznej, w roku 2016 powołano go na stanowisko profesora nadzwyczajnego. Od 1983 r. rozpoczął pracę jako asystent, od 1984 r. jako starszy asystent, a po uzyskaniu stopnia doktora (1992 r), jako adiunkt w Zakładzie Judo w Katedrze Wychowania Fizycznego AWF we Wrocławiu.

clawiu. Od 1998 r. Adiunkt, Kierownik Zakładu Sportów Walki i Samoobrony w Katedrze Sportów Walki. Od 2002 r. Adiunkt, Kierownik Zakładu Sportów Walki w Katedrze Dydaktyki Sportu, AWF Wrocław do chwili obecnej. W latach 2009-2012 zastępca Dyrektora Instytutu Sportu AWF Wrocław. W kadencji 2012 – 2016 Prodziekan ds. Studenckich i Sportu Wydziału Nauk o sporcie w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Główne kierunki jego działalności naukowej koncentrują się na badaniach „Wieloczynnikowa analiza sukcesu sportowego w sportach walki”. Brał czynny udział w wielu kongresach i konferencjach zagranicznych: Portugalia, Belgia, Francja, Dania, Włochy, Finlandia, Grecja, Niemcy, Chorwacja, Słowenia, Serbia, Litwa, Szwajcaria, Czechy, Maroko, Słowacja oraz w wielu konferencjach krajowych. Jest Kierownikiem 1 grantu Komitetu Badań Naukowych i Głównym Wykonawcą 2 grantów Komitetu Badań Naukowych. Jest Laureatem 1 Nagrody Naukowej Ministra (1993 r.) oraz 10 nagród Ministra Sportu (1993, 1997, 1998, 2002, 2004, 2005, 2006, 2007 x 2, 2008) za wyniki sportowe [medale mistrzostw Świata, Mistrzostw Europy w Judo i Ju-jitsu]. 16 nagród Rektora AWF we Wrocławiu (1990, 2000, 2001, 2002, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016). Odbył 3 staże naukowe w Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie, w RPA i na Ukrainie. W swoim dorobku naukowym ma 280 publikacji naukowych, a także 9 pozycji książkowych. Jest członkiem Komitetu Redakcyjnego Czasopisma Naukowego „Archives of Budo” z Listy Filadelfijskiej [JF]. 1982-1990, trener sekcji Judo, odpowiedzialny za szkolenie Juniorek, Juniorów, Seniorek i Seniorów; 1991-1996, trener Główny sekcji Judo, odpowiedzialny za szkolenie Seniorek i Seniorów; 1997-1998, trener Koordynator sekcji Judo, odpowiedzialny za szkolenie wszystkich grup oraz Trener Seniorek i Seniorów; 1999-2000, trener koordynator sekcji Judo, odpowiedzialny za szkolenie wszystkich grup oraz Koordynator przygotowań olimpijskich Kadry Sydney 2000; 2001-2002, trener koordynator sekcji Judo, odpowiedzialny za szkolenie wszystkich grup oraz trener seniorek i seniorów realizujący program autorski w judo; 2003, założyciel sekcji Ju-Jitsu w Klubie Sportowym AZS-AWF Wrocław; 2003-2006, trener koordynator sekcji Judo, Ju-Jitsu, odpowiedzialny za szkolenie wszystkich grup oraz Trener Seniorek i Seniorów realizujący program autorski w Judo; 2007 założyciel Sekcji Taekwondo Olimpijskie w Klubie Sportowym AZS-AWF Wrocław; 2007-2009, trener Koordynator sekcji Judo, Ju-Jitsu, Taekwondo Olimpijskie odpowiedzialny za szkolenie wszystkich grup oraz Trener Seniorek i Seniorów realizujący autorski program w sekcji Judo Akademickiego Centrum Szkolenia Sportowego [ACSS]; 2014 Uzyskał stopień 6 DAN w Judo. Polski Związek Judo, Warszawa; w kadencji 2012-2016 V-ce Prezes Klubu Sportowego AZS-AWF Wrocław. W kadencji 2016 – 2020 – v-ce Prezes KS AZS-AWF Wrocław. Został odznaczony m.in. Złotym Medalem za Zasługi dla Polskiego Ruchu Olimpijskiego – 2001 r. ; Złotą Odznaką „Zasłużony Działacz Kultury Fizycznej” - 1988 r.; Złotą Odznaką AZS - 1986 r. <http://azs.awf.wroc.pl/pl/stro na/witkowski.html>

Włodarczyk Urszula, lekka atletyka. Urodziła się 22 grudnia 1965 roku w Wałbrzychu. Siedmioboistka. Startowała w barwach Górnika Wałbrzych (trener Wojciech Węclawowicz) oraz AZS-u AWFu Wrocław (Paweł Kowalski i Marek Kubiszewski). Olimpijka z Barcelony, gdzie była ósma (6,333 pkt). Atlanty - 4. miejsce (6,484) oraz Sydney - 4. miejsce (6.420). Srebrna (Budapeszt 1998) i brązowa (Helsinki 1994) medalistka ME. Srebrna (Toronto 1993) i brązowa (Maebashi 1999) medalistka HMs. Trzy brązowe krążki (Genua 1992, Paryż 1994. Gandawa 2000), srebro (Sztokholm 1996) oraz złoto (Walencja 1998) HME. Pięciokrotnie zdobywała Złote Kolce, nagrodę dla najlepszej polskiej lekkoatletki sezonu (1993-94 i 1996-98).

BIOGRAMY

12-krotna mistrzyni Polski (100 m ppł. – 1991, trójskok - 1991-94, siedmiobój - 1983, 1990-93, 1996-97. 16-krotna mistrzyni Polski w hali (60 m ppł., skok wzwyż, skok w dal. Trójskok, pięciobój). Ma tytuł doktora. W wywiadzie z 2012 r. odpowiada na ważne pytanie: „Czy wielobości to w lekkiej atletyce dzieci gorszego boga”? Bo w niczym nie są najlepsi, bo mityngi mają odrębne, skoro rywalizacja trwa dwa dni? - Nie odczuwamy tego, na igrzyskach największe brawa dostajemy. A mityngi? W Niemczech, Austrii wieloboje są bardzo popularne, mają swoją publiczność - zwraca uwagę Włodarczyk, mistrzyni uniwersjady z Buffalo (1993) oraz wicemistrzyni z Sheffield (1991). Bo to też postać, która wskoczyła w świat nauki. W 2003 roku obroniła pracę doktorską pt. „Związki wybranych parametrów morfo-funkcjonalnych z wynikami w siedmioboju kobiet”. Była asystentem w katedrze lekkiej atletyki wrocławskiej AWF, dziś jest adiunktem, łącząc nauczanie studentów z poszerzaniem własnej wiedzy. Uczestniczy też w programach badania uzdolnień wrocławskich dzieciaków przy Młodzieżowym Centrum Sportu. Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 144-147. Anna Pawlak, Miniatury czyli filigranowe portrety wielkich dam polskiego sportu. Polskie olimpijki z lat 1924-1994., Warszawa 1995, s. 82; Kazimierz Witkowski, Plebiscyty Życia Akademickiego 1993-2005, Wrocław 2006, s. 178. Urszula Włodarczyk, Rocznik 1994. Byłam poszukiwana przez FBI, w: Nasza Słoneczna Uczelnia. Wspomnienia absolwentów SWF - WSWF - AWF we Wrocławiu, red. R. Jezierski, A. Kaczyński, Wrocław 2006, s. 450-452; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 284.

Wodzińska, Anna, pierwsze kroki jako piłkarka ręczna stawiała pod opieką trenerką J. Dyrkacza. Sportowa kariera Ani związana była z AZS AWF Wrocław. W kategorii junierek zdobyła 3-krotnie mistrzostwo Polski i mistrzostwo Europy na Igrzyskach Młodzieży Szkolnej w Wiesenbaden w 1974 r. W czasie studiów na AWF kontynuowała karierę sportową do 1990 r, zdobywając pięć razy mistrzostwo Polski, uczestnicząc w akademickich mistrzostwach Polski i w pucharach europejskich. Ania miała opinię zawodniczki uniwersalnych możliwości, niezwykle pracowitej, zawziętej i nieustępliwej. W grę wkładała nie tylko całe swoje umiejętności, ale również serce. Miała osobowość konstruktywną, z dużą łatwością stwarzania dobrej atmosfery i przyjaznych stosunków międzyludzkich. Była dobrym „duchem” zespołu. Autorka pamiętnej „złotej” bramki zdobytej na 7 sekund przed końcem dramatycznego spotkania z „Ruchem” Chorzów, co zadecydowało o zdobyciu przez AZS Wrocław kolejnego mistrzostwa Polski w 1978 r. Po dramatycznym, brutalnym meczu i pomeczowych ekscesach, wywołanych przez ekipę chorzowską, krańcowo wyczerpane i „znokautowane” nerwowo zawodniczki wylądowały wraz z wiwatującymi kibicami w... gabinecie ówczesnego rektora AWF (też zawziętego kibica swojej drużyny), gdzie... błyskawicznie „osuszano” jego barek, a po małej chwili sąsiednie barki prorektorów i dziekana. Efektem tego była poprawa nastroju, uśmiechy i niczym nie hamowana radość ze zwycięstwa. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 51.

Wojtanowski Michał, (35 l.). Ur. 20.03.1977 w Bielawie, lekkoatleta Bielawianki i AZS Wrocław, brązowy medalista mistrzostw Polski seniorów w siedmioboju (1997). Po ukończeniu AWF we Wrocławiu (2001) podjął pracę w Gimnazjum nr 1 w Bielawie, a także obowiązki trenera lekkoatletycznego. We wrześniu 2003 był inicjatorem, założycielem oraz pierwszym prezesem ULKS Muflon Bielawa. Wychowawca medalistów mistrzostw Polski i województwa dolnośląskiego, m.in. Sonii Jankowskiej i Mileny Pędziwiatr. Zmarł 28 czerwca w Bielawie. <http://www.kronikasportu.pl/wydarzenia/odeszli-od-nas/>

Wompel, Włodzimierz, urodził się w Sandomierzu w 1936 roku. W 1950 roku ukończył Wyższą Szkołę Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Pracę zawodową rozpoczęła 1 września 1950 roku w Zakładzie Gimnastyki Sportowej macierzystej uczelni, gdzie zetknął się z takimi sławami dydaktycznymi w zakresie gimnastyki, jak dr Antoni Kaczyński, dr Ryszard Jezierski, prof. Marian Golema. Był również świetnym narciarzem zjazdowym. Brał udział w szkoleniu narciarskim studentów na obozach zimowych, które później organizował także w opolskiej WSP. Był bardzo lubiany zarówno przez współpracowników, jak i przez studentów. Z jego zdaniem bardzo się liczone. Potrafił być duszą towarzystwa nie tylko wśród asystentów, ale również w gronie studentów. Ceniły go też władze uczelni, o czym świadczy fakt powierzenia mu w 1956 roku wraz z ówczesnym rektorem uczelni prof. Andrzejem Klisiewiczem zadania sporządzenia okolicznościowego opracowania związanego z obchodami 10-lecia uczelni wrocławskiej. Pracę ze studentami wrocławskiej WSWF zakończył 30 września 1957 roku. Od 1 października 1957 roku związany był zawodowo z opolską uczelnią pedagogiczną. W latach 1964-1966 był prezesem KU AZS WSP, a potem kuratorem KU AZS WSP z ramienia uczelni (wiosną 1966 roku funkcję prezesa przejął student historii Bogusław Nowak). Zdolności organizacyjne, intelektualne i trenerskie Wompela zostały zauważone w pierwszych latach jego pracy na tej uczelni. Studium Wychowania Fizycznego kierował do 1979 roku. W WSP w Opolu pracował do ostatnich dni swojego życia do 1983 roku. Pracy ze studentami poświęcał się bez reszty. Wniósł ogromne zasługi dla rozwoju w opolskiej WSP sportu, rekreacji, okazał się świetnym organizatorem masowych imprez sportowych. Nadał nową jakość działalności sekcji sportowych, szkoleniu na potrzeby szkolnictwa instruktorów sportu., sędziów sportowych, nauczycieli nauki pływania, ratowników wodnych. Był inicjatorem i jedną z pierwszych osób, która przeprowadziła na Opolszczyźnie masowe pokazy gimnastyczne. Zetknął się z nimi po raz pierwszy w Pradze w 1948 roku. Pokazy zrobiły na nim bardzo duże wrażenie. W ramach obowiązkowych zajęć z wychowania fizycznego zainicjował na dużą skalę naukę pływania. Studenci masowo zdobywali karty pływackie, niektórzy żółte czepki. Walczył o udoskonalenie bazy sportowej uczelni. Zdobywał środki na budowę boisk w miasteczku akademickim. Organizował letnie i zimowe obozy sportowe. Zmarł 13 kwietnia 1983 roku na zawał serca. Pochowany został 16 kwietnia 1983 roku w rodzinnym grobowcu na cmentarzu komunalnym w Sandomierzu. Zagórowski, Z., 50 lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu i Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2009, s. 21-22. Fot. Prezentacja-a-okazji-50-lecia-Studium-WF.

Wybieralski, Leon Andrzej. Urodził się 3 lutego 1927 roku w Krotoszynie. W szkole podstawowej brał udział w życiu sportowym, min. w ćwiczeniach gimnastycznych prowadzonych przez Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” oraz w sekcji pływackiej KS „Astra” w Krotoszynie. Losy wojenne rzuciły go do Generalnej Guberni. Przebywał w Warszawie, a później w Garwolinie, gdzie pracował w młynie jako robotnik, uczęszczając jednocześnie na tajne komplety (program gimnazjum). Po wojnie kontynuował naukę w szkole średniej w Krotoszynie, a następnie w Miliczu, gdzie w 1947 roku zdał maturę. W tym czasie (1945-1947) współorganizował ZHP w Miliczu, aktywizował młodzież, szczególnie w dziedzinie sportu wyczynowego (lekkoatletyka, gimnastyka, zapasy). Od 1 października podjął studia w Studium Wychowania Fizycznego Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu i Politechniki. Był niezwykle sprawnym studentem z dużymi umiejętnościami dydaktycznymi. Jako student II roku wziął udział w reprezentacji SWF Wrocław w Międzynarodowym Zlocie „Sokoła” w Pradze czeskiej, gdzie studenci z polskich uczelni wychowania fizycznego da-

wali pokaz sportowy. Już jako student II roku SWF prowadził pod okiem M. Weinerta zajęcia z gimnastyki (instruktor pomocniczy) z młodszymi rocznikami, a w roku następnym, na polecenie prof. A. Klisiewskiego, podjął zajęcia z ciężkiej atletyki (zapasy, chwytów obronnych, podnoszenia ciężarów). Był wybitnym działaczem młodzieżowym, politycznym i związkowym, współzałożycielem i pierwszym przewodniczącym ZNP w Uczelni. W latach 1950–1954 poziom gimnastyki w WSWF był na tyle wysoki, że pracownicy zakładu zaczęli rozwijać sekcje gimnastyczne przy wrocławskich klubach sportowych, m.in. w AZS, WKS, „Zryw” i innych. Podnoszono także poziom przygotowania gimnastycznego nauczycieli wychowania fizycznego. Od 1954 roku mgr A. Wybieralski przeszedł do pracy w Studium Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Wrocławskiego jako nauczyciel wychowania fizycznego i zastępca kierownika studium. Prowadził jednocześnie jako trener gimnastykę w KS „Gwardia”, WKS „Śląsk” i KKS „Odra”. Rozwijał nową dyscyplinę - akrobatykę sportową. Działalność w Okręgowym i Polskim Związku Gimnastyki Sportowej - Ciągłe otrzymywał kontakty

z Zakładem Gimnastyki WSWF. Od września 1962 roku powierzono A Wybieralskiemu jako wybijającemu się działaczowi sportowemu i społecznemu stanowisko przewodniczącego wrocławskiego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki we Wrocławiu. Za zgodą władz podjął prace na pół etatu w Zakładzie Kultury Fizycznej. W tym czasie brał udział we współtworzeniu studiów zaocznych i Zakładu Turystyki. Udzielał pomocy doc. A. Barańskiemu, który w tym czasie na zlecenie rektora C. Niżankowskiego tworzył bazę dla studentów zaocznych (punkt konsultacyjny). A Wybieralski wyjednał zgodę władz miasta na wydzierżawienie części pomieszczeń w koronie stadionu głównego. W 1973 roku A. Wybieralski przeszedł do pracy w Medycznym Stadium Zawodowym jako dyrektor tej placówki. Tym samym przerwał kontakty służbowe z WSWF. Nadal poświęcał się pracy z gimnastykami w MKS „Juwenia” jako prezes tego klubu. W 1990 roku przeszedł na emeryturę. Mgr Andrzej Wybieralski posiada znaczący wkład w rozwój wrocławskiej gimnastyki sportowej i w kształcenie kadr dla tej dyscypliny. Wywodzi się z WSWF i długo otrzymywał z tą Uczelnią, przyjazne i pożyteczne kontakty. Zasłużył sobie na poczesne miejsce wśród zasłużonych pracowników Uczelni, obchodzącej w 1996 roku 50-lecie swojej działalności J. Jonkisz, Leon Andrzej Wybieralski, w: Pięćdziesiąt lat Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Wydarzenia – wspomnienia – opinie, red. Juliana Jonkisz, Wrocław 1996, s. 333-334.

Zając, Józef, urodził się w 1938 r. w Latowicach k/Ostrowa Wlkp. Po ukończeniu Liceum Pedagogicznego w Poznaniu w latach 1956-1957 podjął pracę jako nauczyciel w szkole podstawowej w Odolanowie. W 1960 r. ukończył studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Początkowo pracował jako nauczyciel wychowania fizycznego w III LO, a od 1963 r. w Zakładzie Zespołowych Gier Sportowych, specjalizując się pod kierunkiem prof. Antoniego Szymańskiego w piłce ręcznej. Ta dyscyplina - obok pracy trenerskiej - stała się przedmiotem jego badań naukowych, uwieńczonych stopniem doktora nauk wychowania fizycznego. Od 1961 r. Józef Zając poświęca się głównie żeńskiej piłce ręcznej, zlokalizowanej początkowo w Zarządzie Środowiskowym AZS, a później, po utworzeniu klubu wyczynowego w AWF, był wieloletnim trenerem tej I-ligowej sekcji. Praca trenerska dra J. Zająca z kolejnymi zespołami piłki ręcznej kobiet w przeszło 20-letnim okresie oraz długie pasmo sukcesów - kilkakrotne zdobywanie tytułu mistrza Polski bądź „okupowanie” czołówki tabeli I ligi miało nierozdzielny związek z cechami osobowości trenera i jego dobrą „szkołą trenerską”, której nauczył się u mistrza - prof. Szymańskiego. Dr Zając ma cechy swojego nauczyciela: rzetelność, odpowiedzialność, pracowitość, kompetencje. Jest trenerem raczej

surowym i wymagającym, ale także życzliwym, wyrozumiałym i serdecznym. Ma zawsze świadomość tego, kto jest trenerem zespołu żeńskiego, z wszystkimi cechami psychiki kobiet. Jest trenerem szanowanym, ale także lubianym, o czym świadczą sympatyczne wierszyki zawodniczek o swoim „szefie”: „Zając to ma klawe życie, Same babki ma w swej świcie” lub „Jakby tak spojrzeć na biusty, To zając w grządce kapusty”. Na początku lat osiemdziesiątych dr J. Zając opuścił zespół i przeniósł się do Jeleniej Góry, podejmując prace w Karkonoskim Kolegium Nauczycielskim (dawne Studium Nauczycielskie). Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 25; b.a., 25 lat AZS Wrocław. Akademickie Mistrzostwa Polski, jesień 1970, Wrocław 1970, s. 32.

Żak-Szpoton, Jadwiga. Piłkarka ręczna, zawodniczka wysoka, silna, dobrze zbudowana. Znakomita w grze w ataku, niezawodne opanowanie piłki. Doskonale rozgrywająca. Błyskawiczne rozpoznawanie sytuacji i umiejętności „robienia” gry. Perfekcyjny szybki atak i skuteczny strzał. Zajmowała w zespole wybitne miejsce i grała wiodącą rolę. Wieloletni udział w kadrze narodowej. Medalistka Mistrzostw Polski. Zbyt szybko opuściła KS AZS AWF we Wrocławiu. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 55.

Zalęska, Danuta - wysoka, dobrze zbudowana, ruchliwa bramkarka. Mówiono o niej, że ma wspaniałą intuicję w oku i refleks w rękach i nogach, które w czasie obrony dziwnie się „mnożyły”. Jej sylwetka w bramce była synonimem pełnej psychoruchowej gotowości. A oto co ona sama pisze o swojej karierze zawodniczej: „Już od najwcześniejszych lat, grając z chłopakami w „nogę”, lubiałam stawać w bramce. Podobnie w szkole, na wychowaniu fizycznym. Chciałam kiedyś być najlepszą bramkarką we Wrocławiu-Śródmieściu. Nie przyszłoby mi wtedy do głowy, że kiedykolwiek będę reprezentować barwy Polski na mistrzostwach świata czy grać w Finale Pucharu Europy. Dobrze pamiętam też mecz piłki nożnej „36-tki” z „10-ką” - wynik 1:1 i Dankę Żukowską w przeciwnej bramce, z którą sportowe losy i sportowa rywalizacja złączyły mnie później na długie lata. Dwie Danki-bramkarki z tego samego rocznika, jedna z 11 lipca, druga z 11 września. Po pierwszych treningach w klubie trener zostawił mnie tylko, dlatego, że widział moje olbrzymie zaangażowanie, bo talentu do bramki nie miałam na pewno. Ale bardzo, bardzo chciałam. I z tego chcenia zrobiły się 34 lata grania w bramce - 16 lat w AZS AWF Wrocław, 18 lat w Austrii (8 w „Hypo-Bank” Niederoesterreich, 7 w „Admira Landhaus” Wiedeń - z Kasią Tomaszewską jako trenerką) i 3 lata w „Allround Wr.” Neustadt. Dopiero 7 maja 2000 r. zakończyłam brązowym medalem mistrzostw Austrii karierę bramkarki, którą rozpocząłam we wrześniu 1966 r. Rozegrałam 92 mecze w reprezentacji Polski i 117 w reprezentacji Austrii, 3 razy zdobyłam mistrzostwo Polski i 8 razy mistrzostwo Austrii, brałam udział w wielu mistrzostwach świata (największe sukcesy to 6 miejsce na MS Gr. „A” w 1981 r. w Bratysławie i 2 miejsce na MŚ Gr. „B” w 1983 r. w Katowicach) oraz w rozgrywkach europejskiego Pucharu Mistrzów, pełniłam funkcję kapitana reprezentacji Polski. Wielu trenerów przewinęło się przez te wszystkie lata, niektórych się już ledwo pamięta, ale jest kilku takich, których zapomnieć nie można: Jurek Dyrkacz w juniorkach, Jasiu Milewski, który jako pierwszy naprawdę we mnie uwierzył, Bogdan Cybulski, którego osobiście uważam za najlepszego polskiego trenera piłki ręcznej, z „powołania”, Mietek Olejnik, na którego treningi bramkarskie jeszcze nie-

dawno „wpadałam” w Austrii, czy w „Hypo Jugoslawianin” – „Vinko Kandija”. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 52. Fot. Danuta Załęska trzcia od prawej <https://sphoto.nasza-klasa.pl/3615396/3/main/9729a8c3e8.jpeg>

Żarnowiecki, Zbigniew wioślarstwo, urodził się 15 kwietnia 1927 roku w Przemyślu. Olimpijczyk z Helsinek (1952), gdzie zajął piąte miejsce W finale czwórek bez sternika (partnerami byli Henryk Jagodziński, Edward Schwarzer i Zbigniew Schwarzer). Wcześniej zajęli 3. miejsce W przedbiegach (8: 43,0), 1. Miejsce w repasażu (6: 45.9). W kolejnym repasażu wygrała Jugosławia. Akademicki wicemistrz świata 21949 (Budapeszt) i 1951 roku (Berlin). 7-krotny mistrz kraju. Po zakończeniu kariery podjął pracę w Zakładach Mechanicznych Bumar-Łabędy, będąc w latach 1980-86 naczelnym dyrektorem fabryki, mieszka w Gliwicach. Opowiada o swoich początkach w AZS-ie: „Najpierw tośmy się próbowali zaczepić w pływaniu, także w koszykówce. Ostatecznie pokazaliśmy się na przystani AZS-u i zwerbowaaliśmy na początek kolegę z budownictwa. Po roku jednak zrezygnował, bardziej go żagle pociągały. Byliśmy w AZS-ie żółtodziobarmi... W 1948 roku przy okazji Wystawy Ziem Odzyskanych rozegrano we Wrocławiu akademickie mistrzostwa Polski...- Myśmy w czwórkach wygrali zdecydowanie.... - I to właśnie trener Jan Bujwid, syn Odon, po naszym zwycięstwie podszedł i powiedział: „Słuchajcie chłopcy, wciągu dwóch lat zrobię z was mistrzów Europów. Warunek jest jeden - musicie się absolutnie podporządkować. Nie ma picia, palenia i co tam jeszcze na „p”. Przenoszę się do Wrocławia i zaczynamy trening. W 1949 się za nas wziął. Zostaliśmy w Bydgoszczy pierwszą czwórką mistrzostw Polski”. Koerber W., Olimpijczycy sprzed lat, Wrocław 2012, s. 186-9. Wojciech Szkiela, Bogdan Tuszyński, Zygmunt Weiss red., Pół wieku AZS. Sukcesy, cyfry, fakty, ludzie, porażki, wspomnienia i anegdoty, Warszawa 1962, s. 353; Pawlak A., Olimpijczycy polscy w latach 1924-1998, Kraków 2000, s. 302. https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_%C5%BBarnowiecki Fot. Akademickie MŚ Berlin 1951. Od lewej Z. Schwarzer, E. Schwarzer, H. Jagodziński i Z. Żarnowiecki. Fot. Archiwum Zbigniewa Żarnowieckiego.

Zawadzki, Wojciech ur. 7 maja 1952 w Głuszycy, działacz AZS, organizator i dziennikarz szachowy. Ukończył matematykę na WPPT Politechniki Wrocławskiej (1977). Od 1974 propagator królewskiej gry na terenie Wrocławia. Do 1990 prezes klubu AZS Politechnika Wrocławska (najlepszy klub szachowy według oceny PZSzach za rok 1990). Ojciec trójki znanych szachistów: Jolanty (arcymistrzyni), Magdaleny (mistrzyni FIDE) i Stanisława (mistrz międzynarodowy), jak również teść arcymistrzyni Beaty Zawadzkiej. Po pierwszych sukcesach dzieci (medale MPJ Jolanty i Magdaleny - 1997 i Stanisława - 1998) zaangażował się w organizację i sponsorowanie różnych imprez szachowych we Wrocławiu. Od tego czasu działał też w Zarządzie Dolnośląskiego Związku Szachowego, a w latach 2004–2009 był jego prezesem. W 2009 namówił Tomasza Sielickiego do kandydowania na prezesa PZSzach i razem z nim został wybrany do władz szachowych, w których pełnił funkcje wiceprezesa ds. organizacyjnych. W późniejszych latach aktywny członek komisji historycznej PZSzach. Założyciel i współwłaściciel wrocławskiej firmy Probit (w 1990), która patronuje imprezom kulturalnym i sportowym (m.in. była jednym z głównych sponsorów odbywającego się w ramach Wrocławskiego Festiwalu Szachowego Międzynarodowego Memoriału Anderssena, 2004–2008). Pomysłodawca, sponsor i organizator Drużynowych Mistrzostw Polski Kobiet w szachach (2008–2012), pierwszych Mistrzostw Polski Informatyków w szachach (2010, zorganizowanych z okazji 20-lecia firmy Probit) oraz

rozgrywanych we Wrocławiu Memoriałów Krystyny Hołuj-Radzikowskiej (od 2013, wspólnie z córką Jolantą). Założyciel i pierwszy wydawca Dolnośląskiego Przeglądu Szachowego oraz Mata. Laureat "Hetmana 2012" za całokształt działalności. W 2016, z okazji 90-lecia PZSzach, wydał dwa katalogi zawierające po 250 plakatów szachowych (jeden tylko plakaty i afisze z polskich imprez, a drugi – przede wszystkim z zagranicznych). <http://www.szachypolskie.pl/wojciech-zawadzki/>; APS 5, 2018 (351), s. 4-5; W. Zawadzki, AZS Politechnika Wrocław. Kronika Klubu 1973-1991, Wrocław 2012, s. 5, 209.

Zienkiewicz, Agnieszka - zawodniczka niezbyt wysoka, bardzo szybka i zwinna. Mistrzyni gry na skrzydle. Niezwykle pieczołowicie pilnowana przez przeciwniczki, ale jednocześnie niezwykle często faulowana. Niezawodny strzelec „kąśliwych” bramek- majstersztyków. Swoją zawodniczą drogę charakteryzuje następująco; „Rozpoczęłam karierę piłki ręcznej w szkolnym klubie MKS Warszawa-Praga w latach 1979-1986. W latach 1986-1988 grałam w AZS AWF Warszawa, występując w II lidze. Największe swoje osiągnięcia uzyskałam grając w AZS AWF Wrocław w latach 1988-1998. Z drużyną AZS Wrocław zdobyłam dwukrotnie mistrzostwo Polski I wicemistrzostwo Polski, uczestniczyłam w europejskich pucharach oraz akademickich mistrzostwach Polski. Występowałam w reprezentacji Polski junierek, kadrze młodzieżowej, a od 1988 r. przez okres 10 lat byłam reprezentantką Polski senierek. Uczestniczyłam w mistrzostwach świata oraz Europy oraz licznych turniejach międzynarodowych. Mam około 200 występów w pierwszej reprezentacji Polski i przez ostatnie dwa lata sprawowałam funkcję kapitana reprezentacji. W latach 1998-1999 zmieniłam barwy klubowe, przenosząc się do klubu „Dora” Dzierżoniów (liga IB). Od jesieni 2000 r. gram w drużynie „Sokół- Żary” (liga I). Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 54.

Żukowska-Darmstetter, Danuta, już od 13. roku życia rozpoczęła treningi w sekcji piłki ręcznej junierek AKS Wrocław. Po 3 latach miała na swoim koncie tytuł reprezentantki i mistrzyni Polski junierek. Będąc studentką IV roku AWF we Wrocławiu, po raz pierwszy została mistrzynią Polski senierek. Wspinając się po szczeblach sportowej kariery, doskonalila swój mistrzowski poziom. Danusia była urodziwą i „urodzoną” bramkarką, niezwykle ruchliwą i szybką, o dużym wyczuciu sytuacji, przewidującą intencje atakujących przeciwniczek. Dla zespołu była pozycją „pewną”, mocnym zapleczem. Ale miała także krótkie momenty słabości, szukając wówczas oparcia u... Andrzeja, co skończyło się tym, że do swojego nazwiska dodała drugie - Darmstetter. W ciągu wielu lat kariery zawodniczej była wyróżniana w turniejach towarzyskich i międzynarodowych mianem najlepszej bramkarki. Po studiach jako nauczycielka wychowania fizycznego zajęła się pracą szkoleniową z dziećmi, jednocześnie kontynuując karierę zawodniczą jako kapitan (przez 6 lat) i podpora drużyny do 1987 r. Jonkisz, Julian, Zbigniew Naglak, Jubileusz Klubu Sportowego AZS AWF 1976-2001 na tle dziejów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2001, s. 51.

Żurek, Grzegorz Piotr. W latach 2005- 2012 pełnił funkcję prodziekana ds. studenckich na wydziale Wychowania Fizycznego AWF we Wrocławiu, od 2012 r. jest także dyrektorem w KS AZS AWF Wrocław. Współpracuje z Uniwersytetem Dzieci we Wrocławiu, prowadził wykłady na Uniwersytecie Trzeciego Wieku przy AWF we Wrocławiu oraz na Uniwersytecie Trzeciego Wieku przy Uniwersytecie Wrocławskim. Jego hobby to literatura o tematyce społecznej i politycznej, najnowsza historia Polski, bieganie (wspólnie z Wojciechem Pogroszewskim – ówczesnym kanclerzem uczel-

BIOGRAMY

ni. Zainicjował w 2002 r. cykliczną imprezę biegową „Przewietrz się na Olimpijskim”. Lesław Kulmatycki, Księga Profesorów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Wrocław 2016, s. 289-290.